

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 92 / 31 Aralık 1989 / 2.50 DM

1990 YILI HALKIMIZA VE TÜM İNSANLIĞA KUTLU OLSUN!

Dünyamız, 1989 yılında önemli değişiklikler yaratan gelişmelerle yeni bir yıla giriyor.

Dünyada ve bölgemiz Ortadoğu'da mevcut statükoları önemli oranda zorlayan gelişmeler, gelecek açısından umut vaat ediyor.

Kürdistan somutunda yeni bir yıla giriş, daha özel bir öneme sahip. Dünya dengelerinde stratejik bir konumda olan Ortadoğu'nun kalbi Kürdistan'da 1989 yılında yaşanan gelişmeler, 1990'ı umut dolu kılıyor.

Kürdistan halkının öncü gücü PKK, ulusal kurtuluş mücadelesinde, dost ve düşman çevrelerin beklemediği düzeyde önemli mevziler kazanma başarısını göstererek yeni bir yıla giriyor. Bu yılı da kazanma ve ulaştığımız mevzilere daha güçlülerini ekleme konusunda umut doluyuz. Çünkü 1990'a daha güçlü kazanım ve tecrübelerle giriyoruz.

Halkımız da, çağdaş önderi PKK'den aldığı güç ve cesaretle yeni bir yıla giriyor. Siyasal birliği ve savaş örgütü ERNK'de daha yoğun ve sağlam şekilde örgütlülüğünü geliştirecektir. 1989'da baş vurduğu intifadalarını daha da yoğunlaştırıp yaygınlaştıracaktır.

1990 yılını daha güçlü mevzilerin kazanıldığı ve nihai zafere doğru hızla ilerlediğimiz bir yıla dönüştürmek için, halk olarak, PKK önderliğinde yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesine destek ve katılımımızı daha da güçlendirelim!

1990 yılında da zafer bizim olacaktır!

1989'DA KAZANAN KÜRDİSTAN HALKI; KAYBEDEN FAŞİST TC OLDU

1989 yılı mücadelemizle dolu bir yıl olarak geçti. Bu gelişmeler salt gerilla savaşımızın büyük atılımıyla sınırlı değildir. Yani gerilla savaşımız yer yer özel savaşı sınırlandırırken, genelde ise Türk özel savaşının ilerleyişi kırılarak inişe doğru geçen, dolayısıyla etkinliği kırılan bir duruma düşürüldü. Bu özel savaş güçlerinin inisiyatifi kaybederek gerillaya kaptırdığı anlamına gelir. Savaşan iki askeri güçten inisiyatifi karşı tarafa kaptıran güç savaşı yitirme noktasına gelmiş demektir. Özellikle bu inisiyatifi, düzenli bir ordunun düzenli birlikleri yerine tamamen hareketli birliklerden oluşmuş gerilla karşısında yitirmişse, onu yeniden ele geçirmesi oldukça zordur. '89 yılında Türk ordusunun Kürdistan'da ARGK karşısında içine düştüğü durum budur. Zira bu düzeye indirgenmiş

sömürgeci özel savaş, mücadelesinin diğer alanlarında da büyük güç kayıplarına uğramıştır. Özellikle Kürdistan halkının gerilla etrafında cephesel düzeyde örgütlenmesi ve yer yer eyleme kalkması Türk rejimini önemli çıkmazlarla karşı karşıya getirmiştir. Bu 12 Eylül rejimindeki çatlaklıkların en üst düzeyde yaşanmasına neden oldu. Rejim, planını uygulamaya geçirmede karşılaştığı sorunları yeni ve köklü değişiklikler yaparak aşmaya çalıştı ve gelişmeleri bu şekilde lehine çevirme uğraşısına girdi. 1990'a bu yönlü hazırlıklarla giriyor.

Nitekim yeni yıl dolayısıyla rejimin bütün üst düzey yetkilileri yayınladıkları mesajlarında Kürdistan sorununa dikkat çektiler. Bu sorunun, Türk rejiminin birincil sorunu olduğu ve acil tedbirlerin alınması gerektiği

noktaları üzerinde durdular. Bu temelde öneri ve tedbirlerini geliştirdiler. "Bu sürecin, 1990 sonuna kadar gideceğini sanmıyorum. Ama önemli değişiklikler olacak. Bir genel seçimin 1990 içinde yapılması da muhtemel bir olay. Çünkü önümüzde bir dolu temel sorun var. Örneğin Güneydoğu'daki terör olayları, bu olayların artması ve yörede yaşayan halkın huzursuzluğu var. Hala bu konuya ciddi bir yaklaşım gösterilmiş değil. Bu mesele, 1990'da birinci derecede önemli bir olay olarak karşımızda durmaya devam edecek." (Erdal İnönü, Tercüman)

Alıntıdan da anlaşılacağı gibi, '89 yılı mücadelemizin geldiği evrede rejim, varlığını sürdürmek amacıyla köklü değişiklikler yapmakla karşı karşıya gelmiştir. Tepeden tırnağa kadar kendisini yeniden restore etmeye çalışarak özel savaşa da yeni bir biçim kazandırma çalışmalarına başlamıştır. Nitekim Tercüman gazetesi '89 yılını "PKK'nin dehşet yılı" olarak değerlendirmektedir. Özel savaşın hizmetindeki bu gazete, gerilla savaşımızı 1984 yılından '89

Devamı 3. sayfada

KÜRDİSTAN'DA BÜYÜK CEZAEVLERİ İNŞA EDİLİYOR

Hürriyet gazetesinde yer alan bir habere göre, sömürgeci Türk Hükümeti 32 milyar 800 milyon lira harcamayla Kürdistan'ın çeşitli alanlarında cezaevleri inşa ediyor. Aynı habere göre, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yaygınlaşması üzerine, yeni cezaevlerinin yapımı gündeme geldi. Bir araştırmaya göre, Kürdistan'da 9 büyük cezaevinin yapım çalışmaları sürdürülüyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin boyutlanması paralelinde tutuklanmalar da yay-

Devamı 4. sayfada

F. Almany-PKK Davası avukatlarından

BASIN AÇIKLAMASI

16. duruşma gününden sonra savunma, Düsseldorf Yüksek Asliye Mahkemesi'nde görülen Kürt duruşmasında şu hususları tesbit etmiştir:

Ana duruşma, hukuk devletine uygun ve eşit koşullarda yürütülen tüm mahkeme ilkelere ters düşmektedir.

Şimdiye kadar yapılmış olan tüm "göstermelik terörist duruşmalarında" görülmeyen bir şekilde, insan onuru ile bağdaşmayan duruşma şartları ve sanıklar ile diğer duruşmaya katılanlar için anlaşılabilir bir tercümenin sağlanamaması ile, bu ilkeler mahkeme heyeti tarafından terkedilmiştir.

İddianamenin açıklanmasından sonra yeterli zamanın olmasına rağmen, -ki iddianamenin açıklanması ile duruşmanın başlatılmasına ilişkin karar arasında 10 aylık zaman ve duruşmanın başlatılması kararı ile duruşmanın başlaması arasında yine 2 ay geçmiştir- mahkeme tercümanları tarafından

Devamı 13. sayfada

Fransız polisi yaptığı ev ve dernek baskınlarında 5 yurtseveri tutukladı

Aralık ayı ortalarında Fransız polisi, düzenlediği onlarca ev baskınında ve sokak aramalarında yurtsever Kürdistanlılara yönelik terör uyguladı. Polis önce Kürdistanlı yurtseverlere ait Paris Kürdistanlı Yurtsever İşçiler Derneği (KKWK) çevresine adeta barikat kurdu. Derneğe gidip gelen yurtseverleri çevirerek kimlik kontrolünü yapmaya ve üst aramaya başladı. Bu arama faaliyetlerini derneğin çevresindeki bütün sokaklara kadar yaygınlaştırdı ve 4 yurtseveri gözaltına aldı. Bu aramalarda yüzlerce Kürdistanlının da kimliği kontrol edildi ve üstleri arandı. Ardından gece evlere baskınlar düzenlendi ve 1 yurtsever de bu esnada gözaltına alındı.

Devamı 13. sayfada

Maraş Katliamı 11. yıldönümünde kitlesel olarak protesto edildi

Maraş katliamı, 11.yıldönümü olan 24 Aralık günü Türkiye ve Kürdistan'daki yüksek okul öğrencileri ve demokratik kitle örgütleri tarafından kitlesel olarak protesto edildi. Ayrıca Avrupa'nın çeşitli kentlerinde onlarca toplantı düzenlenerek, verilen seminerlerde katliam protesto edildi.

24 Aralık günü İstanbul Üniversitesi merkez binasında

Devamı 4. sayfada

ROMANYA HALKI;

ÇAVUŞESKU YÖNETİMİNİ KANLI DEVİRDİ

1989'un son günlerinde emperyalist iletişim organları Romanya'daki gelişmelere oldukça yer verdiler. Özel programlarının neredeyse hepsini kaldıran televizyonlar, bunların yerine Romanya'daki gelişmeleri koydular. Emperyalist-kapitalist sistemin Romanya sorununa bu kadar "duyarlı" yaklaşmasının nedenlerini ana çizgileriyle koymadan önce, kısa da olsa gelişmeleri vermek gerekiyor.

15 Aralık 1989 günü, Macar azınlığının da yaşadığı Temeşvar'da kitle gösterileri başladı. Gösterilerde çıkan çatışmalar sonucu yüzlerce kişi öldü. Bunun üzerine gösteriler ülkenin diğer kentlerine de sıradı. 21 Aralık'ta Çavuşesku yönetimini desteklemek amacıyla Bükreş'te miting düzenlendi. Ancak mitingde Çavuşesku'nun

konuşması protestolarla kesilerek, miting yönetim karşıtı bir gösteriye dönüştü. Çıkan çatışmada çok sayıda kişi öldü.

22 Aralık'ta yönetim karşıtlarının yanına geçen Romen Ordusu halkla birlikte başkanlık sarayına yürüdü. O anda başkanlık sarayında bulunan Çavuşesku ve eşi Elena bir helikopterle saraydan ayrıldılar. Fakat kısa bir süre sonra ikisi de yakalandı ve iki saatlik bir yargılama sonucu Çavuşesku ve eşi kurşuna dizilerek idam edildiler.

Çavuşesku idam edildiklerinde Romanya bir iç savaş içine sürüklenerek, tam bir yönetim boşluğunu yaşıyordu; hala da bu durum devam etmektedir. Sadece halkın yanında yer alan ordunun örgütlülüğünden söze-

Devamı 11. sayfada

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü kutlamaları kitlesel gecelerle sonuçlandı

Haberleri 8. sayfada

Madenleriyle ünlü bir beldemiz

MAZRA

(Elazığ)

-I-

12. sayfada

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

"Ben ve arkadaşlarım, PKK savaşçılarıyız. Haklı ve şanlı bir kavganın neferleriyiz. Ölsek de, ülkemizin bağımsızlığı, halkımızın kurtuluşu için öleceğiz..."

Cuma TAK yoldaşı anlatmak o kadar kolay değil. O'nu anlatmaya kelimelerin yetersiz kalacağını bildiğimden, akşamdan beri düşünüp duruyorum; çok yönlü bu büyük insanın hangi meziyetinden başlayacağımı karar veremedim. Düşündükçe yüreğim, denizin yükselip alçalması gibi gümledi durdu. Ve yine kabında durmuyor; gümleyerek dolu dolu vuran yüreğim, Cuma'yı anlatmaya aciz kalıyor, ya da ben konuşturamıyorum. Cuma'yı tanıyan her insanın O'nu anlatırken aynı ruh halini göstereceğine eminim. Yazacaklarımı tasarlamak için pencereden dışarı baktım; gök kubbe kapkaraydı. Hapishaneye çöken gece esmer bir Medya güzelinin yüzüne sarkan perçemleri gibi simsiyahtı. O korkunç siyahlıkta ölgün ışınlarıyla gökyüzünü süsleyen ve karanlıkta bir noktacı gibi duran yıldızlar beni benden alıp götürdü. Ak karların bir örtü gibi sardığı Halebi köyünü düşündüm. Yine geceydi, dışarıda müthiş bir soğuk vardı; esen rüzgar henüz donmamış karı tozuyordu. Doğum sancılarıyla kıvranan bir anne ve doğacak çocuğun sevinç ve heyecanını yaşıyan baba ile yakınları uyanıktı. Çok sürmedi ki, annenin acıları sevinç karışımı bir mutluluğa dönüştü. Çocuk karlı, tozlu bir gecede doğduğu için "Tozan" adını vermeyi düşündüler, sonradan batıl inançlar ağır bastı, cuma gecesi yaşamla tanışan çocuğa "Cuma" adını verdiler.

Cuma, yoksul yarıc bir ailenin çocuğudur. Daha küçük yaşta yaşamın zorlukları ile tanıştı. Ağaların zulmünü yüreğinin derinliklerinde duya duya büyüdü. Dürüstlüğü, cesareti, yaratıcılığı, babasının nasırli ellerinden; yüzyılların acısını, acıdan sü-rülmüş tarla gibi kat kat olmuş, güneşte ekmek gibi kızaran anasının suratından öğrendi. Öğrendikçe kini bilendi, kini bilendikçe öfkesi kabardı.

O'nu arkadaşlarından ayıran en büyük özelliği, çalışkan ve zeki oluşuydu. Üretimle iç içe büyümesi, Cuma'da olgun bir kişilik şekillendirmişti. Toplumsal kavgaya atılmasının nüvelerini ta o dönemde aldığını Cuma şu sözlerle dile getiriyordu: "Biz tarlayı ekip-biçiyor, Ağa hiç çalışmadan ürünlere el koyuyor, çok azını bize bırakıyordu. Bu durum beni düşündürüyordu. Toplumsal çelişkileri çözemedi-

"O kitlenin hem öğretmeni hem de öğrencisiydi; azmin, fedakarlığın ve cesaretin bir simgesiydi"

ğimden tepkimi, ağalara karşı öfke duyma biçiminde dışa vuruyordum." Cuma bilinçlendikçe bu duygusal dışa vurumu bilinçli bir mücadeleye dönüştürerek kavgada en ön safhada da yerini aldı.

Tunceli'de kendisini tanıdım. İlk dönemlerde sessiz, suskun ve durgun bir hali vardı. Okulda henüz siyasi ayrışma yoktu. Daha ortaokuldayken, devrimci düşüncelerle tanışan Cuma, kendisine yakın olanlarla fikir alış-verişi yapıyor; bir yandan okuyarak kafasındaki çelişkileri çözmeye çalışıyor, diğer yandan da öğrendiklerini çevresine aktarıyordu. Kısa sürede arkadaşlarınca sevilen, sayılan biri olmuştu. Aralarında ideolojik ve örgütsel bir birlik olmadığı halde, varolan sorunlar kendisine getiriliyor, O da sorunlara akılcı çözümler getiriyordu. İlk etapta okulda varolan faşistlerin temizlenmesi gerektiği fikrini ortaya atarak arkadaşlarına benimsetti. Anti-faşist kavgaya önderlik ederek mücadeleyi aktif bir şekilde yürüttü. Okul sıralarında içinde kalan devrimcilik Cuma'yı tatmin etmiyordu. Henüz yeni yeni tartışılan Kürdistan sorunu kafasındaki en büyük çelişkiydi. Ulusal sorunla ilgili yapıtlar okuyor, okutuyor ve arkadaşlarını bir araya getirerek tartışıyor, düşüncelerini olgunlaştırmaya çalışıyordu. O dönemde ideolojik grup çalışmalarını sürdüren Kürdistan Devrimcileri'ni, Tunceli'yi çalışma alanı olarak seçmişlerdi. Kısa sürede Kürdistan Devrimcileri'yle tanışan Cuma, örgütsel çalışmaya adımını attı. Arkadaşlar arasında o kadar seviyordu ki, kendisini o kadar kabul ettirmişti ki, çoğu kişi O'nu kendisine örnek alıyordu. Çevresinde etkinliği büyüktü. Mücadeledeki etkinliği ile kendisini başkalarında yaşatabiliyordu. Özverili etkinliğiyle, ortaklaşmacı uyumuyla bir gençlik lideri oluvermişti artık. İdeolojik tartışmalara giriyor, sosyal-şöven, ulusal inkarcı, reformist milliyetçi ve küçük-burjuva akımlara karşı ideolojik mücadeleyi başarılı bir şekilde yürütüyordu. Gösterdiği olağanüstü çaba diğer yoldaşların uğraşlarıyla bütünleşince Kürdistan Devrimcileri'nin etkinliği gitgide arttı. Cuma, bu başarıyla yetinmiyor, daha büyük sahada çalışmaların yürütülmesini arzuluyordu. Bunun için de Tunceli gençliğiyle canlı ilişkiler kurarak halka kadar inmeyi başardı. İknacı üslubu, ortak uyumuyla kısa sürede gençlikle bütünleşerek üstlendiği görevi layıkıyla yerine getiriyordu.

Lise son sınıfa geldiğinde Cuma'da hem öğrencilik, hem de devrimciliğin bir arada yürümeyeceği kanısı uyanmıştı. O, profesyonel devrimciliği seçerek, bu düşüncesini yakın bir arkadaşına açarak onu da ikna etti. Arkadaşlarıyla birlikte okulu bırakarak memleketi olan Siverek'e devrimci çalışma yürütmek için geldi. Siverek'te siyasi saflaşma bağnaz bir aşamadaydı. Teslimiyetçi hareketler

gençliği parsellemişlerdi. Cuma bu atmosferin dağılmasının mümkün olduğunu söyleyerek kararlı bir mücadeleye girdi. "Gelişmenin ancak devrimci pratikle sağlanacağı" belirlemesini yaparak Siverek'te ilk devrimci eylemi örgütleyerek tasarılarını hayata geçirmeyi başardı. İlk etapta küçük bir grup oluşturarak derinlemesine bir çalışmaya yöneldi. Bir taraftan da ideolojik eğitimle propaganda gereken önemi vererek faaliyetlerini yoğunlaştırdı. Bu çalışmaların ürünü alacağı bir esnada Haki KARER yoldaşın afişlemesini yaparlarken, bir arkadaşıyla yakalanarak cezaevine konuldu. Üçbuçuk ay yatıktan sonra salıverildi. Yeniden bıraktığı yerden kavgaya atıldı.

Siverek gibi yoz, kişilişizleşmiş küçük-burjuvazinin yaygın olduğu bir yerde devrimci çalışmayı yürütmek oldukça zordu. Ama O, zorluklarla çatışmayı ve göğüs germeyi se-

liyordu. Bu yönde de çalışmaları oldu.

Yıl 1978, aylardan Mart. NEVROZ'la ilgili bildiriler dağıtılacaktı. Sıra liseye gelince teslimiyetçi bir grubun engeliyle karşılandı. Bunu bir saldırı olarak yorumlayan Cuma, bildirilerin dağıtılmasına karar verdi. Kıvrak zekasıyla ani kararlar vermede ustaydı. Karar pratiğe geçince tartışma çıktı. Cuma, burnunun saban kemiğinden bıçak darbesiyle yaralandı. Devrimci gelişmeleri hazmedemeyen küçük-burjuva akımlar çatışmanın ortamını hazırladılar. Bu telaş, tabanlarını korumadan kaynaklanıyordu. Bunu farkederek Cuma, "İdeolojik mücadele, politik dostluk" şiarından hareketle yoğun bir ideolojik mücadeleye girdi. Çalışma alanlarının genişlemesiyle kendisinde saklı duran meziyetleri gün ışığına çıkarıyordu. Gençlik önderi olma özelliğinin yanında, iyi bir örgütleyici, mükemmel bir halk adamı

gildi. Parti görevi aldıktan sonra nerede olursa olsun en iyi şekilde yerine getirmeyi ilke haline getirmişti.

Polisle çatışma sonucu yaralanan bir arkadaşı, henüz tedavisi yapılırken, polislin eline geçmeden hastaneden Partinin yaptığı başarılı bir operasyonla kaçırmayı başarmıştı. İstenilen yere ulaştırma görevi Cuma'ya verilmişti. Yolda giderken dikkatsizlik sonucu araba devrilir. Cuma elinden ve yüzünden yaralar. Hilvan'a geldiklerinde MK ve MAK üyesi Mehmet KARASUNGUR, kendisine olan güvenini şu cümleyle dile getirmiştir: "Cuma, yaralanmakla sağ kolunu kıldın." Bu sözler O'nun mücadeledeki yeri ve önemini ortaya koyuyordu. Yaşamının bir anını bile kavgadan ayrı geçirmeyen bu yiğit savaşçıya, yaralı dönemi ağır gelmişti. Yeniden göreve dönüşüyle daha çöşkulu, daha azimli kavgasını yürüttü.

Hilvan direnişi, zaferle taçlanırken, Süleymanlar teslim olmuştu. O dönemde halkın siyasi birliğinin oluşturulması önünde engel teşkil eden feodal kompradorların en irisi olan Bucak'a karşı savaş ilan etme gerekliliği kendisini dayatmıştı. Cuma, bu mücadelenin ön hazırlıklarına aktif bir şekilde katıldı. Bucak'a karşı gerçekleşen eylemde de elde silah savaştı. Eylemde ayağından yaralandı. Ama o yaralı haline bakmadan çalışmalarını yürüttü. Cuma, yörede gerillerin korkulu rüyası haline gelirken, aynı zamanda halkın güvendiği, umut bağladığı bir simge olmuştu.

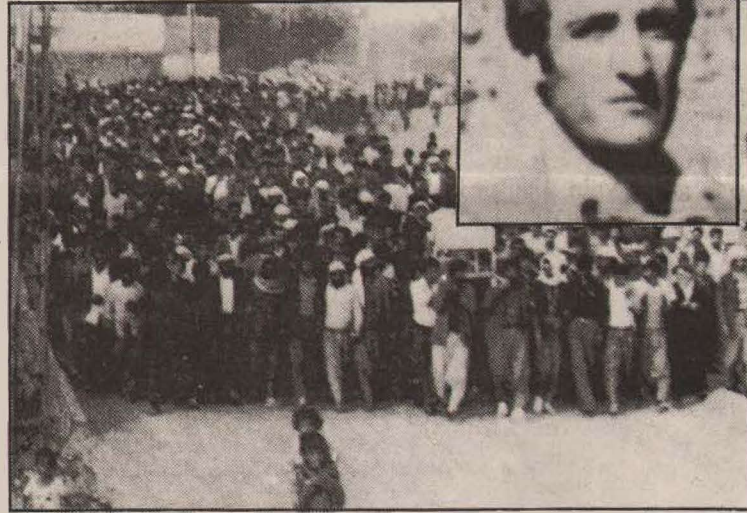
Siverek direnişi, Cuma gibi, köylülerin dilinden alayan, etkili bir propagandist ve yaratıcı bir komutana ihtiyaç duyuyordu. Siverek'e çağrıldı. Beş yoldaşı ile birlikte kırsal kesim olan faaliyet alanına giderken, Axşun köyünde konakladılar. Bunun haberini alan Bucak, eşkiyalarını Axşun'a saldırttı. 300'e yakın silahlı eşkiya, köyü sardı. Cuma ve yoldaşlarının teslim olmasını istediler. Onlar varlık nedeni olan direnişe sarılarak, 7 Eylül'de 300 kişiye karşı çatışmaya girdiler. Köylüler de onlarla birlikte çatışmaya girdi. Bu olay, duyulunca çemberi yarmak için silahlı bir grup yardımlarına gitti. Ancak silahlı grup çemberi yaramadı. Birgün, bir gece devam eden savaş, Cuma ve arkadaşlarının şahadetiyle sonuçlandı. O, ölüm anında bile devrimci onura toz konduktu. Bir eşkiyanın kendisine silah dıptığı ile vurması karşısında, "Ben dıptikle dövülecek adam değilim, öldürecekse öldür" diyerek devrimci kararlılığını göstermesini bildi.

Kürdistan devrimi seçkin bir komutanını yitiriyordu 7 Eylül gecesinde. Yöre halkı yasa boğulmuştu. Halk, Cuma'ya olan sevgi ve bağlılığını, doğan çocuklarına O'nun adını vererek gösterdi.

Her zaman andığımız, aradığımız Cuma TAK mücadelemizde yaşıyor.

BAWER

Cuma TAK yoldaşın binlerce kişinin katıldığı cenaze töreni

verdi. Hep, "Yaşam zorluklarla güzeldir, onlar yaşamın tuzubiberidir, onlarsız bir yaşam düşünemiyorum, rahat olanı herkes yaşar, önemli olan zorluklarıyla birlikte yaşamı severek yaşamaktır. Tabii en güzel yaşam onurlu olanıdır" derdi.

Maddi olanaklar, en alt sınırdıydı. Çoğu zaman bir kez yemek yemekle yetiniyorduk. Çok iyi hatırlıyorum, iki gündür Cuma'yı görmemişim, merak ettim. Görmek için onun evine gittiğimde dış kapının kilitli olduğunu gördüm. Şüphelendim. Bitişik evden dama çıkarak avluya girdim. Kapıyı açtığımda Cuma'nın yüzüğü uzandığını gördüm. "Ne Yapmalı" kitabı suratının altında açık duruyordu. Dokunduğumda uyanmadı. Açlıktan fenalık geçirmişti, yüzüne su serperek uyardırdım. Gözleri çukura kaçmıştı. İlk sözü, "Açım" oldu. Bir kendisine bir de, "Ne Yapmalı" kitabına baktım. Ne kadar büyük bir insanla karşı karşıya olduğumu bir kez daha anladım. Kendisine olan hayranlık ve bağlılığım yeniden tazelenildi...

Siverek'teki kararlı, sabırlı ve inatçı çalışması ürünü vermişti. O, bunlarla yetinmeyip köylere de devrimciliği taşımak gerektiğini her fırsatta vurgu-

olduğunu kanıtladı. Sadece gençlik içinde değil, halk arasında da anılan, aranılan biri haline gelmişti.

Duyulan ihtiyaç sonucu yeni çalışma alanı olan Hilvan'da faaliyet yürütmeye başladı. Hilvan'da Cuma'yı askeri komutan olarak görüyoruz. Kürdistan köylüsünün karakteristik özelliklerini özümleyen biri olarak köylülerle canlı ilişkiler kurdu, sorunları ile ilgilendi. Kırsal kesimde devrimci fikirlerin taban bulmasında önemli rol oynadı. Güven verici kişiliğiyle köylülerin beğenisini kazandı.

Hilvan direnişinde geliştirdiği askeri taktiklerle Süleymanlar'a önemli darbeler vurmada öncülük etti. Nerede bir hareketlilik varsa kendisini orada görmek mümkündü. Üstlendiği görevleri eksiksiz yerine getirmeye özen gösterirdi. Yenilgiyi sindiremeyen bir yapıya sahipti. Lakin, yenilgiler olduğu zaman da usta bir kabiliyetle öğretici dersler çıkarmayı hiçbir zaman ihmal etmezdi. Doğru bildiğini söylemekten geri kalmazdı. En tipik yanı, hatayı hiç bağışlamamasıydı. Nasıl, nerede, ne zaman, ne konuşacağını iyi bilirdi.

Hilvan direnişinde militanca savaşan, Cuma'nın mücadele alanı sadece yerelle sınırlı de-

1989'da kazanan Kürdistan halkı; kaybeden faşist TC oldu

Baştarafı 1. sayfada yılına kadar yıl yıl eylem ve tarafların verdiği kayıpların bilançosunu vererek karşılaştırmaya yapmaktadır. Verdiği rakamlar özel savaşın lehine oldukça çarpıtılmış olsalar da, yine de gerilla savaşımızda hem konulan askeri eylemlerin sayısal üstünlüğü, hem eylemlerin nitelik gelişkinliği ve hem de düşmanımızın kayıplarındaki fazlalığı gözden kaçmamaktadır. Zaten bu yüzden haberin başlığını **"PKK'nın dehşet yılı"** olarak koymaktadır. Çünkü yaratılan gelişmeler karşısında TC dehşete düşmüştür. Özel savaşı yürütemediğinden rejiminde panik, çürüme ve dağılma ileri boyutlarda yaşanmaktadır. Artık yığın TC bacasını tutuşturmuş durumdadır. Bu yüzden dehşete düşmekte ve avazının çıktığı kadar bağırarak dünya gericiliğinden yardım ve destek dilenmektedir.

Açık ki, kurtuluş mücadelemiz askeri yönüyle sağladığı yetkinleşme ve kapsamlılıkla ileri mevziler kazandı. Bu temelde özel savaşın inişe geçmek zorunda bırakılması, '89'un gelişmelerinin ana yönünü ortaya koydu. Fakat gelişmeleri salt bu yönüyle ele almak dar ve tekyanlı yaklaşma olacaktır. Halk savaşımızın asıl amacı, halkımızı savaşa katarak kitlesel bir ayağa kalkışı sağlamaktır. Yoksa tek başına gerilla eylemliliğinin fazla bir anlam ifade edemeyeceği açıktır. Kurtuluş mücadelemizde gerilla halkla bütünleştiği ve onun etrafında örgütlendiği oranda ileriye doğru emin adımlarla yürür. Yani silahlı şiddetle siyasal şiddet içiçe geçtiği ve bu temelde sömürgecilğe yöneldiği oranda Türk kurumlarının Kürdistan'da tasfiye edilmesi mümkün olacaktır. Bu anlamda siyasal açıdan kitlelerin durumuna bakıldığında mücadeleimizde '89 yılının en parlak bir dönem olduğu rahatlıkla görülebilecektir.

Geçmişte Kürdistan halkının ayaklanma ve bu temelde çıkarlarını savunma konusunda ses çıkarmadığı bilinir. Sömürgecilik tarafından şiddetle bastırılabilirdi kadar bastırılarak oldukça korkutulmuştur. Bunun için korkunç katliamlardan geçirilmiş, sindirilmiş bir halk gerçekliğimiz vardı. Halk, öyle bir hale getirilmişti ki, kendi kimliğini söylemekten dahi korkar durumdaydı. Türk kurumlarına karşı güçten düşürülerek iki jandarma veya polis gördüğünde korkusundan saklanacak yer arayan bir duruma getirilmişti. Bu tablo halkımız açısından; sömürgecilik tarafından yaratılmış olsa da bir onursuzluğu ve düşürülmüşlüğü ifade etmektedir. İşte bu durum '89 yılı içinde belirgin olarak parçalandı. Halkımız korku duvarını aştı.

Daha önceki yıllarda, açıkça "ben Kürdüm, Kürdistanlıyım" demekten korkan insanlarımız, '89 yılı içinde daha bir cesaretle bu

korku psikolojisini aştılar. Halkımız kendi gerçekliği ile yakından ilgili hale geldi. Kürtlük "utanılası" bir konumdan çıkıp, onur, haysiyet ve şeref payesi düzeyinde halkımızdan bir yaklaşım gördü. Yaşamın bütün alanlarında Kürdistan gerçekliği tartışılır ve Partimizce geliştirilen bağımsızlık çözümü büyük oranda kabul görür oldu. Sıradan her insanımız tarafından sömürgeci otoritenin varlığı tartışma konusu oldu. "Yenilemez" görülen Türk sömürgeci gücünün yenilebileceği kitlelerce net görüldü. Artık, "devlete devlet gerekir" anlayışı parçalanarak, halk olarak örgütlenip savaşılrsa kazanılacağı ve bu süreçte devletleşebileceği anlayışı hızla kafalarda oluşmaya başladı. Dolayısıyla '89 yılı kazanma psikolojisinin yerleştiği bir yıl oldu. Halkımız bu temelde bir eğilime girerek devrimci savaşımızın çekim alanına yönünü döndü. Bu sahada '89 yılı bir atılım yılı oldu.

"1989, Güneydoğu'da asayiş açısından başarılı geçmedi. 1988'de ortadan kaybolma radesine gelen PKK, bu yıl bir atılım yaptı, yok olup gitmekten kurtuldu. Bu arada bölgenin bazı sıcak noktalarında, önemli psikolojik başarılar elde etti." (Hürriyet gazetesinin 1989 yılı değerlendirmesinden)

Bu tür değerlendirmeler Türk basınında yeni yıl dolayısıyla çokça yer alıyor. Bu değerlendirmelerde yığınca itirafı yapmak zorunda kalıyorlar. Özellikle Botan'da TC'nin kontrolü yitirdiğini itiraf ediyorlar. Ayrıca, "PKK, önemli psikolojik başarılar elde etmiştir" demek de, kitlelerin mücadelemizin çekim alanına girdiğinin itirafıdır.

Bunlar toparlandığında, '89 yılının mücadelemiz açısından en belirgin yönü, gerilla eylemlerinin halkımızı derinden etkisi altına alması ve halkın daha korkusuzca mücadeleye sahip çıkması olmuştur. Nitekim halkımız gerillanın özgür yaşamına duyduğu özlemin ve kimliğini korkusuzca ifade etmenin sınırlarını da yer yer aşarak gücünü eyleme dönüştürdü. Bunun en somut örneklerini Cizre'de, Silopi'de, Nusaybin'de ve Gürpınar'da verdi. Örneğin Nusaybin'de binlerce emekçi, çatışmada şehit düşen gerillaların cenazelerini almak için harekete geçiyor ve alıyor da. Devrimcileri büyük bir törenle defnediyorlar. Yine Balveren köylüleri zorla göç ettirmeye karşı 5 bin kişilik kalabalıkla, ana karayolunu bir hafta süreyle işgal ediyorlar ve bu sömürgeci uygulamayı durdurmayı başarıyorlar. Halk diğer alanlarda da benzeri eylemlere giriyor. Bu örnekler, Kürdistan gibi bir ülkede halkın özgürlük için ölümün üzerine yürüdüğünü açığa çıkarıyor. Bir zamanlar Kürtlüğün yasak olduğu ve şiddetle bastırıldığı bir ülkede, bugün bu yasak uygulanamıyor. Sömürgeci yasalar kalkmamış olsa da, pratik uygulanırlığı

verilen mücadele sonucu işlevsiz kılınmıştır. Hatta halkın bu yasalara uymaması Türk parlamentosu ve basınında da işlenir konular haline gelmiştir. Yani devrimci savaşımızın "suçu" suç olmaktan çıkarak yasalılaştırılmıştır. Başarıyla tamamlanan birinci adım ikinci adımını da '89 yılı içinde attı. Oluşan Kürtlük ve özgürlük bilinci ölüm çemberini de yararak eyleme dönüşme sürecine girdi. Artık halk, şehidine sahip çıkıyor ve onu sömürgecinin elinden almaktan çekinmiyor. Göçe zorlanıyor, fakat bunu reddederek eyleme geçiyor. Bu tutumuyla sömürgecilere geri adım attırıyor. Bu anlamda '89 yılı sömürgecilere karşı halk düzeyinde başkaldırının ve eyleme geçişin yılıdır. Ve kendi içinde toplumsal-ulusal bünyemizin köktenci tarzda dönüşüme attığı güçlü adımın ve bu temelde halk ayaklanmasının başlangıcıdır.

Zaten TC'nin savaşı kaybetme dönemine girmesi ve dolayısıyla bir çıkmazı yaşaması buradan kaynaklanmaktadır. Çünkü halkımızın eskiyle köklü bir kopuşu salt düşüncede değil, yaşam ve eylemlilikle de geliştirmesi sonucu, TC otoritesi oldukça zayıflayarak kurumsal düzeyde tasfiye sürecine girmiştir. Örneğin Kürdistan'da binlerce ilkokulda eğitim yapılamamaktadır.

Bu, Kürdistan'da hem de kurumlarıyla tasfiye sürecine giren sömürgeci otoritenin yerini, karşıt otoriteye terketmesidir. Fakat TC otoritesi öyle hızlı tasfiye olmaktadır ki, mücadelemiz gelişen otoritesini bu süratle kurumlaştıramamaktadır. Çünkü her alana hızla ulaşmak, örgütlenip kurumlaşmak çeşitli nedenlerle istenen düzeyde mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla, yer yer bir otorite boşluğu da ortaya çıkabilmektedir. Yani ikili iktidarı geliştirme ve halk demokrasisini inşa etmede böylesi ara süreçler, kurumlaşmama düzeyinde ortaya çıkıyor.

Fakat halkta oluşan özgürlük bilincinin yer yer eyleme -hem de özel savaş güçleriyle çatışmayı göze alacak tarzda- dönüşmesi örgütlenme ve kurumlaşmada da ciddi adımların atıldığını ortaya

koyar. Bu anlamda '89, aynı zamanda halkımızın örgütlenmesinde bir hamle yılıdır da. Zaten gençlik ve silahlı düzeyde savaşa katılmak isteyen kesimler ARGK saflarına akın ettiler. Katılım binler düzeyine ulaştı. Diğer halk kesimleri ERNK içinde Koma Gel'ler (Halk Komiteleri) biçiminde örgütlenmelerini ciddi boyutlarda geliştirdiler. Koma Gel'ler özü itibarıyla halk demokrasisinin iktidar organlarıdır. Bu özelliklerinden dolayı halkımızın iktidar olmasında önemli mevziler kazanıldı. Ancak atılan bu adımlar; Parti, Cephe ve Ordumuzun otoritesinin geliştiği ülke geneline yeterince yaygınlaştırılmadı. Bunu gerçekleştirmek önümüzdeki yılların önemli bir görevi durumundadır. Aslında bu görevin tam başarılması; ülke çapında intifadaya kalkışı içermektedir. '89 yılında halkımız intifadaya adımını atarak bunun güçlü örneklerine hazırlanıyor. '89 zaferinin belirgin yönlerinden birini de bu oluşturmaktadır.

1990 yılına ana çizgileriyle belirtilen kazanımlarla giren halkımız, yeni mücadele yılını bu gelişmeler üzerinde şekillendirecektir. Her şeyden önce '90 yılında çatışma ve kazanımların daha büyük boyutlu olması için ortam oldukça uygundur. Çünkü yeni yıla daha büyük olanaklarla giriyoruz. Kazanımlarımız gelişkin ve zengindir. Kürdistan'daki gelişmeler Türkiye ve dünyada güçlü şekilde yankısını buldu. Mücadelemize geniş bir sempati ağı oluşmuş durumdadır. Dolayısıyla TC, rejimini temelden sarsan bu gelişmeleri en azından sınırlandırmayı deneyecektir. Bunun için de özel savaşa daha çok yüklenecektir. Bu da '90'da Kürdistan'daki savaşın daha üst bir boyutta gelişmesine neden olacaktır. Çünkü, "Şimdiye kadar düzen içi muhalefeti oyalamayı, etkisizleştirmeyi, gerekirse emekçilerin muhalefetini etkisizleştirmeyi çeşitli vaatlerle, süre uzatmalarla başardılar. En kritik dönem önümüzdeki dönemdir. Ve bu süreyi uzatmayı çok zor sağlayabilirler. Önümüzdeki dönem çelişkilerin ger-

ginleşmesi, alttan-üstten, içten-dıştan düzenin zorlanmasıdır. Bununla birlikte bizim mücadelemizin gelişmesi söz konusudur. Dolayısıyla mevcut iktidar iki cephede zorlanacak; zorlandıkça da daha fazla özel savaş yöntemlerine sarılacaktır. Özel savaş aygıtı daha iyi iş görmeye çalışacaktır. Ve üzerimize baş tehlike esprisıyla sadır olacaktır. Saniyem daha şimdiden yaptığı budur. Dörtbaşı mamur bir özel savaşı geliştirme, dış ve iç politikayı bunun emrine vermişlerdir. Gerek muhalefetin bu duruma getirilmesi, gerekse de işçi sınıfına yönelik tutumlar, hatta icazetli bir şekilde son olarak 141-142. maddelerin gündeme getirilmesi, barışçıl bir sol adı altında, aslında silahlı devrimci solun gelişmesini engelleme girişimleridir. Yine icazetli işbirlikçi bir Kürt partisi de kurulabilir. Eğer ihtiyaç duyarlarsa bu da özel savaşın bir türedisi olarak düşünülebilir. Ulaşmak istedikleri hedef, bizim gerilla savaşımını derinliğine ve genişliğine oturtmamamızdır. Milli Güvenlik Kurulu'nun en önemli dediği toplantısı; yani yeni kararlar dediği, yeni Kürt politikası dediği toplantısı, açıkça basına yansıdığı gibi, PKK'yi kontrol altına alma ve mümkünse çökertme politikasıdır. Diyeceksiniz ki, bu politikanın eskisiyle ne farkı var? Eskiyle olan farkı şudur; baş gündem maddesi olmasıdır. Eskiden sorunlarından bir tanesiyken, bu gün ise temel sorunudur." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş.)

Evet, sömürgeci özel savaşın '90 yılındaki asıl taktiği gerilla savaşımızı sınırlandırmaktır. 1992'ye kadar oluşturduğu yeni plan hedefinin ana esprisi, çökertme ve imha mümkün olmadığından, bu olacaktır. Bunun için gerillayı halkımızdan koparmak için halkı kazanmayı esas alacaktır. Halka yığınla tavizler vererek, bunlar içinde maddi özendirmeyi ileriye çıkararak şirin gözükmeye çalışacaktır. Yine yer yer tehdit ve baskılarla ve hatta bunu başaramazsa katliamlarla sindirmeye de yönele-

bilecektir. Dışta ise sınırları "güvenliğe" almak için Suriye, İran ve Irak'a büyük tavizler temeline ortak mücadeleyi oluşturmaya çalışarak, sınırlarda da çeşitli fiziki tedbirler geliştirecektir.

Yalçın Doğan bu durumu şöyle değerlendirmektedir.

"1980'li dönemin son bir-iki yılı iç güvenlik açısından PKK katliamlarıyla (eylemleriyle, bn.) yoğunlaşıyor. 1990'da Türkiye'yi iç güvenlik açısından uğraştıracak konuların başında, yine PKK terörü geliyor.

Buna çare bulmak iki yönlü. Önce 'PKK'nın kaynağını kesmek' (halk desteğini kesmek, bn.) sonra da silahlı mücadele (imha, bn.) etmek. Silahlı mücadele yöntemleri önümüzdeki yıl daha güçleniyor. Yeni teknolojiyle donatılmış silah, helikopterlerle, sınır güvenliğini sağlayıcı, sınırdan geçişleri elektronik araçlarla anında merkeze bildirici teknolojik donanım 1990'da daha da geliştiriliyor.

Türkiye ayrıca '90'da, yıllardır dilden düşmeyen, ancak bir-iki uygulamasına geçtiğimiz yaz aylarında başlanan 'kamulaştırmayı' hızlandıracak. Şu anda hedeflenen 'önümüzdeki bir-iki yıl içinde sınır boylarında toplam altıyüz kilometrelik bir bölgenin boşaltılması'. Türkiye'nin Irak ve Suriye ile varolan sınır bölgesinde belli bir 'boş kuşak, boş alan, hiç kimsenin bulunmayacağı bir alan' oluşturmaya öngörüyor." (Milliyet, 26 Aralık 1989)

Alıntıda da çok net görüldüğü gibi TC'nin hedefi, gerillayı iç ve dış dayanaklarından izole etmek ve ardından operasyonlarla imhayı gerçekleştirmektir. Bunun için de '90'ın ilkbaharında gerillayı güçten düşürmek amacıyla kış boyu operasyonları sürdürme amaçlanıyor. Bu amaçla Genelkurmay Başkanı Necip Torumtay: *"Örgütün toparlanmasına ve 1990 yılı bahar ve yaz aylarında yapması muhtemel eylemlerine mani olmak maksadıyla Eylül başından bu yana uygulanan hareket kış sürecinde de hiç gevşetilmeden ve aynı tempoyla devam ettirilecektir."* (Hürriyet, 31 Aralık 1989)

Düşman, 1992'ye kadar planının esasında gerilla savaşımımızı önce sınırlandırmayı, ardından da kendisine ciddi zarar vermeyecek düzeye indirgeyip birlikte yaşamayı amaçlıyor. Bu planını hedefe ulaştırmak için de yoğun bir çalışmanın içindedir. Açık ki, düşmanın başarısı mücadelemizin başarısızlığına bağlıdır. Fakat mücadelemizin başarılı olma şansı eskiye nazaran çok çok daha güçlüdür. Bir kere '89'da ortaya çıkan kazanımlar, '90'ın mücadelemiz lehine çok daha dolu geçeceğini kesinleştiriyor. Halk desteği genel ilgiden kurtulup hızla bir eylemliliğe yönelmiş durumdur. '90 yılında bu eylemliliğin daha kapsamlı ve yaygın olacağını '89 yılı ortaya koymaktadır. Halkımızdaki bu yönelim ARGK'nin nicel ve nitel gücünü daha da arttıracaktır. Bu, ülke genelinde gerillanın derinliğine ve genişliğine kök salacağını daha şimdiden açığa çı-

karmıştır. Güçlü bir gerilla savaşıyla birleşecek halk eylemliliği, yer yer, yerel ayaklanmalar düzeyine ulaşmayı sağlayabilir.

O halde '89 yılının zafer dolu güçlü kazanımlarına dayanarak, '90'ı daha ileri mevzilerle kaplamak elimizdedir. Bunun için dürüst ve namuslu her Kürdistanlı, özel savaşın bütün komplolarını boşa çıkaracak tarzda daha bilinçli ve kararlıca görevlerine sarılarak, görevlerinin başında olmalı, temel görevinin de Komal Gel'lerde örgütlenme olduğunu unutmayarak sömürgecileri ülkemizden kovma savaşına katılmalıdır. 1990'ı zaferle kapatmanın biricik teminatı budur.

METRELERCE KAR VE TİPİYE RAĞMEN GERİLLA SAVAŞIMIMIZ SÜRÜYOR

Sömürgeci özel savaş güçleri kış süresince de yaygın operasyonlar sürdürdüler. Ağır kış koşullarına rağmen, ARGK'ye bağlı gerilla birlikleri düşmana güçlü karşı koyuşlar gerçekleştirdiler. Düşmana ağır maddi, manevi ve askeri personel kaybı verdirdiler. Ulaşan sınırlı haberlerde dahi bu gerçeklik kanıtlanmaktadır.

15 Aralık günü Siirt'in Eruh ilçesine bağlı Fındık bucağı Çevrim köyü yakınında büyük bir çatışma meydana geldi. Gerillaların köy yakınında olduğu ihbarını alan sömürgeci kolluk kuvvetleri, büyük bir operasyon düzenlediler. Çembere alınan gerillalar, çemberi yarmak için saatlerce çatıştılar. Çemberi yarma esnasında 2 gerilla kahramanca şehit düşerken, düşman da onlarca ölü verdi.

Yine 16 Aralık'ta Eruh'un Sındık köyüne giden bir ARGK gerilla birliği ile o anda köyde bulunan düşman askeri birliği arasında çatışma çıktı. Uzun süre devam eden çatışmada düşman çok sayıda ölü verdi.

Aynı gün Mardin-Ömerli ilçesine bağlı Gurağaç köyü çevresinde operasyon sürdüren düşman askeriyle gerillalar arasında çıkan çatışmada 4 özel tim elemanı ağır şekilde yaralandı.

23 Aralık'ta Hakkari'nin Çukurca ilçesinde 42 kişi gözaltına alındı. Bunlardan 6 yurtsever tutuklanırken, diğerleri serbest bırakıldı. Gözaltına alınanlar arasında Çukurca Belediye Başkanı da vardı. Gözaltına alınanlar serbest bırakıldıktan sonra yaptıkları açıklamada; *"Koruculuğu kabul etmediğimiz için gözaltına alındık. Zorla bize koruculuk dayatılıyor"* diyerek, özel savaşın pervasızlığını bir kez daha sergilediler. Faşist TC, Kürdistan'da içine düştüğü baktaktan kurtulabilmek için insanlarımızı zorla silah vererek savaşı Kürdistanlılaştırmaya çalışıyor. Fakat artık buna gücü yetmediği gibi, daha çok teşhir ve tecrit olmasının da önüne geçemiyor.

TÜRKİYE-IRAK ARASINDA YENİDEN "SICAK TAKİP ANLAŞMASI"

Türk sömürgeci devleti ile Irak sömürgeciliği, yeniden "sıcak takip" anlaşması için ön müzakerelere başladılar. Daha önce, 1984 yılında benzer bir anlaşma sağlanmış ve bu anlaşma 1988 yılına kadar yürürlükte kalmıştı. İran-Irak savaşının sona ermesi nedeniyle, anlaşmanın süresi taraflarca uzatılmamıştı.

Bilindiği üzere, ilk "sıcak takip" anlaşması imzalandığı yıllarda İran-Irak savaşı tüm şiddetiyle sürüyor ve sözümona bu nedenle Irak, Türkiye ile olan "sınırları" kontrol edemiyordu. Gerillaların sınırdan geçişlerini engellemek için her iki sömürgeci devlet, "sıcak takip" anlaşmasını, kendi egemenlikleri için gerekli görmüşlerdi. Bu anlaşmaya göre her iki devletten biri gerek gördüğünde 30 km kadar sınır içlerine kadar operas-

yon yapabilecekti.

Türk yetkilileri, anlaşmanın sağlandığı o yıllarda verdikleri demeçlerde İran-Irak savaşı nedeniyle, komşularının Türkiye ile olan sınırlarının kontrolünde zorlandıklarını ve Türkiye'nin tek başına sınırları korumayı başaramayacağını belirtiyorlardı. Zaten, "İran-Irak savaşı biterse, PKK de biter" şeklindeki demeçler, Türk devlet yetkililerinin dilinden düşmüyordu. Bu arada belirtmek gerekiyor ki, bu görüşü paylaşan kimi "sol" güçlerin sayısı da az değildi. İran-Irak savaşının bitmesi ardından da PKK bitmediği gibi, önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesini çok daha boyut-

landırdı ve böylece birçok düşmanca beklentiye de boşa çıkardı.

Türk tarafının tekrar Irak'ta "sıcak takip" anlaşması imzalamak istemesi, onun bu yenilgisinin sonucudur. Ocak'ta başlayacak müzakerelerin Şubat ayında sonuçlanması bekleniyor. İmzalanacak yeni anlaşma, bir öncekiyle benzer olacak.

Bu anlaşma ile birlikte, Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletlerin belli ortak çıkar noktasında bir araya gelme olasılığı görülüyor. Boyutları dünya geneline uzanan Kürdistan sorununa karşı, 1990 yılında sömürgeci devletlerin yeni ortak yönelimlere girecekleri belirtilebilir.

Maraş Katliamı 11. yıldönümünde kitlesele olarak protesto edildi

Baştarafı 1. sayfada
binlerce öğrencinin katıldığı bir forum düzenlendi. Forumda söz alan konuşmacılar, Türk devletinin 11 yıl önce Maraş'ta gerçekleştirdiği katliamla, özelde Kürdistan halkını, genelde ise Türkiye devrimci-demokratik hareketini sindirmeyi amaçladığını ve günümüzde ise Türk faşizminin Kürdistan'da yeni katliamlar tezgahlamaya çalıştığını vurguladılar. Forumda özellikle de son İkiyaka (Setê) katliamına dikkat çekilerek, Kürdistan'da yürütülen özel savaş teşhir edildi.

Forumdan sonra sloganlar atarak Beyazıt Meydanı'na doğru yürüyüşe geçen öğrencilerle, çevik kuvvet panzerlerle saldırarak tazyikli su ve cop kullanıldı. Buna taş ve molotof kokteyli ile cevap veren öğrenciler, panzerlerin camlarını kırdılar ve polis otolarını tahrip ettiler. Ayrıca panzerlerin üzerlerine gelmelerini engellemek için bari katlar kurdular. Yarım saat kadar süren çatışmada polis ve öğrencilerden yaralananlar oldu. Ve polis 17 öğrenciyi gözaltına aldı. Eylemde en çok atılan sloganlar **"Maraş'ın hesabı sorulacaktır", "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Katil polis, faşist devlet"** oldu.

Ayrıca Ankara, Diyarbakır ve İstanbul'daki diğer yüksek okullarda da binlerce öğrencinin katıldığı forum ve protesto eylemleri yapıldı. Bu eylemlerde de yer yer polis çatışmalar meydana geldi. Ve onlarca öğrenci gözaltına alındı. Yine Kadıköy Kültür ve Dayanışma Derneği lokalinde düzenlenen panele katılan yüzlerce kişiye, çevik kuvvet saldırarak dağıttı. Binayı arayarak çok sayıda dernek eşyasına el koydu. 14 kişiyi de gözaltına aldı. Ayrıca İstanbul, Ankara, Diyarbakır gibi illerde üzerinde **"Maraş'ın hesabını soracağız"** yazılı olan onlarca bombalı pankart asıldı. Çeşitli şahsiyetler basın açıklamaları yaparak Ma-

raş katliamını protesto ettiler.

Avrupa'da Maraş katliamının 11. yıldönümü dolayısıyla çeşitli kentlerde seminerler düzenlendi. Her seminere yüzlerce Kürdistanlı yurtsever katıldı. Seminerlerde sömürgeci Türk devleti tarafından gerçekleştirilen katliamın hedefleri açıklandı. **Maraş katliamının kurtuluş mücadelemiz açısından anlamı ve yeni katliamlara karşı yurtseverlik görevleri üzerinde duruldu.** Ayrıca Kürdistan'da yürütülen özel savaş teşhir edildi.

TC, Maraş katliamını temelde kuruluşunu yeni gerçekleştiren Partimiz PKK'ye cevap vermek amacıyla düzenledi. Bununla, Partimizi ve halkımızı atılan tarihi adımdan vazgeçirmeyi amaçlamaktaydı.

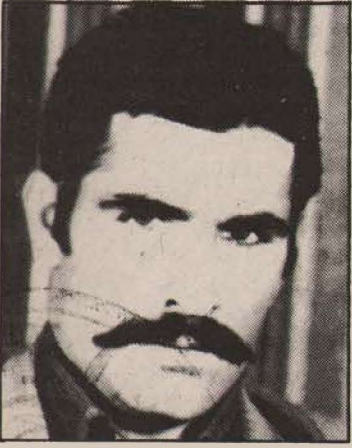
Bunun için Maraş'ta yaptığı korkunç katliamda çocuk demeden yüzlerce Kürdistanlıyı katletti. İnsanlarımız evleriyle birlikte yakıldı ve işkenceyle katledildi. Ardından, Partimizin örgütlendiği alanların tümünde sıkıyönetim ilan edilerek, resmen savaş açıldı.

Sömürgeci TC'nin daha mücadelemizin başında bu şekilde kanlı ve sadist yöntemlere başvurması kurtuluş savaşımız karşısında daha o zaman alacağını tutumu açık bir biçimde ortaya koymuştu. Fakat Kürdistan halkı PKK önderliğinde çağdaş ve modern bir kurtuluş savaşına atılmıştı. Dolayısıyla faşist TC'nin bu yönelimleri tutmayacak, en sonunda 12 Eylül faşist darbesiyle rejim değişimine gitmek zorunda kalacaktı. Bütün bunlara rağmen mücadelemiz Partimizin önderliğinde yükselişini sürdürdü. Kürdistan'da Türk özel savaşını ciddi kılmazlarla karşı kaşıya getirdi.

12 Eylül rejiminin çürümesi ve dağılması ileri boyutlarda yaşanır hale geldi. Böylece Partimiz Maraş katliamına en güçlü cevabı vererek dökülen her damla kanın hesabını tek tek TC'den sormaktadır.

HUNHARCA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAŞİST KATLIAMLARDAN BİR ÖRNEK DAHA!

Şehmus ERGİN

Asya ERGİN

Şırnak'ın Nerex köyünde Şehmus ve Asya ERGİN adındaki yurtseverler, geceyarısı evlerinde sömürgeci tarafından çocuklarının gözleri önünde kurşunlanarak katledildiler.

Son aylarda peşpeşe gerçekleşen olaylardan da anlaşılacağı gibi, sömürgeci faşist Türk devleti halkımıza yönelik saldırılarında son çare olarak gündemleştirdiği kitle katliamlarına hız kazandırmakta ve her geçen gün bu katliamlara bir yenisini daha eklemektedir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişerek, kitleleşmesine ve ayaklanmalar düzeyine ulaşmasına paralel olarak gündemleşen düşmanın bu yeni politikası, onun katliamcı karakterini daha açık ve net bir biçimde açığa çıkardığı gibi, mücadelemiz karşısında tümüyle çözümsüz olduğunu ve tüm çabalarına rağmen herhangi bir önlem geliştiremediğini kanıtlamaktadır. Faşist Türk sömürgeci, yürürlüğe koydukları katliam politikasıyla mücadelemizin daha ileri aşamalara sıçramasını ve kitle ayaklanmalarının gelişmesini önlemeye çalışmakta, bu temelde kitlelere gözdağı vermeyi amaçlamaktadırlar. Daha büyük katliamlara hazırlanmanın ön provaları biçiminde gelişen bu katliam olaylarından biri de Şırnak'ın Nerex köyünde iki yurtseverin öldürülmesi, hunharca katledilmesi biçiminde gelişmiştir.

Çok amaçlı ve oldukça planlı bir biçimde uygulanan sömürgeci kitlese katliam politikasının Cizre, Silopi, Erüh, Şırnak gibi alanlarda gündemleşmesi, sömürgeci tarafından vahşetle sergilenenlerindeki gerçek amacı ortaya koymaktadır. Silahlı direniş mücadelemizin başlangıcından itibaren sıcak savaşım alanlarımızın başında gelen ve genel mücadelemizin düzeyini formüle eden Şırnak alanındaki gelişmelerin, bugün bir ayaklanma düzeyine ulaştığı ve yediden yetmiş tüm insanlarımızın katılımıyla gerçek bir halk savaş boyutuna ulaştığı bilinmektedir. Halkın yüzde doksanbeşinin ARGK ve ERNK bayrağı altında bilinçli ve örgütlü bir savaşıma yönelmesi, diğer yandan düşmanın sürgün, katliam ve her türlü tehditlerine rağmen aktif bir direniş konumunda olması, faşist Türk sömürgecilerinin bu alanı-

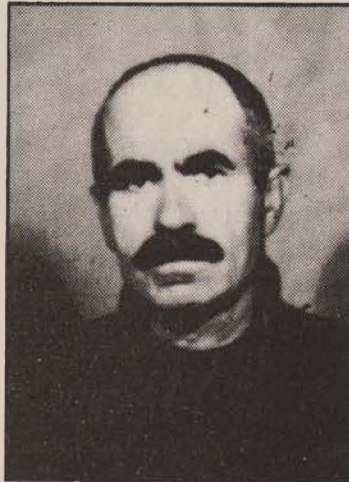
mıza yüklenmesinin temel nedeni olmaktadır. Nitekim, Botan ve özgülde Şırnak'taki mücadelemizin gelişmesinin daha üst aşamalara sıçramasının önüne geçmeyi, geneldeki mücadelemizin önüne geçmiş olmakla eşdeğer tutan sömürgeci, baştan beri, Özel Harp Dairesi'nce yönetilen sert-yumuşak, dolaylı-dolaysız özel savaş yöntemleriyle alana yüklenmiş ve mutlak sonuç almaya çalışmışlardır. 1989 yılının her bakımdan düşman açısından bir yenilgi yılı haline getirilmesi ve bizzat onun yaptığı itiraflardan da anlaşıldığı gibi, planladığı ve arzuladığı sonuca ulaşmak bir yana, kısmi bir sonuç bile elde edememiş, Botan'dan yayılan isyan kasırgasının adım adım tüm ülkeyi sarmasının önüne geçememiştir. Bu gerçeklik, TC'nin ulusal kurtuluş mücadelemizi gölgelemek amacıyla "kültürel özerklik" gibi siyasal çözümleri de gündemde tutmakla birlikte, askeri çözümlere ağırlık vermesinin ve bunu da kitlese katliamlar biçiminde gerçekleştirmesinin temel ve belirleyici nedenidir.

Halk demokrasisi biçiminde ifadesini bulan ikili iktidara doğru gidildiği bir dönemde, özellikle de Şırnak gibi alanlarda katliamların gündemleşmesi ve gerçekleştiriliyor olmasını bu çerçevede ele alıp değerlendirmek, TC'nin amaçlarını anlamak ve yorumlamak açısından yeterlidir.

Şırnak'ın Nerex köyü, silahlı direniş mücadelesine 30'un üzerinde savaşçı vermiş ve bugüne kadar da aktif direniş içinde olmayı başarmış olan bir köydür. Köyün yurtseverlerinden olan ve uzun bir süredir ERNK bayrağı altında ulusal kurtuluş mücadelesinin aktif birer milisi olarak çalışan Şehmus ve Asya ERGİN yoldaşların geceyarısı sömürgeci kontralar tarafından kendi evlerinde kurşuna dizilerek katledilmeleri, birçok şeyin izahı olduğu gibi, gerçek anlamda bir vahşet olayıdır. 6 çocuk sahibi olan Şehmus ve Asya ERGİN çiftinin kendi çocuklarının gözleri önünde kurşunlanarak katledilmeleri, her şeyden önce düşmanın gelişen mücadelemiz karşısında korku ve çaresizlikten kaynaklanan vahşeti ne düzeye vardırıdığını göstermektedir. ERNK saflarında aktif birer milis olarak savaştıkları süre-

boyunca, bir yurtseverin üzerine düşen tüm görevleri engin bir Kürtlük ruhu, cesaret, azim ve kararlılığıyla yerine getiren bu yurtseverlerin şahsında katledilmek istenen, sömürgeci faşist Türk devletinin sonunu getirecek olan temel gerçekliğimizdir. Düşman, bağımsız bir Kürdistan özlemiyle ölümüne bir mücadele içine giren ve bu uğurda her şeyi göze alan değerli yurtseverlerimizi katletmekle ordulaşan bir halkı katletmeyi amaçladığını ve bu uğurda başta vahşet olmak üzere, her şeyi mübah gördüğünü bir kez daha kanıtlamıştır. Kadını, erkeği, yaşlısı ve çocuğuyla ordulaşan, direnen bir halk gerçekliğiyle karşı karşıya olduğunu ve bu niteliğe bürünen bir direnişin durdurulamayacağını çok iyi bilen faşist Türk sömürgeci, kitle katliamlarına yönelmeyle, kitle ayaklanmalarını önlemeye ve geliştirmeye olan mücadelemizi durdurmaya çalışmaktadırlar. Bu, her şeyden önce tükenmişliğin ve ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısındaki çaresizliğin ürünü olduğundan, TC'yi kurtarması bir yana, çöküşünü daha da hızlandıracak ve onu döktüğü kan gölünde boğacaktır.

YURTSEVERLERİMİZ SAHİPSİZ DEĞİLDİR!

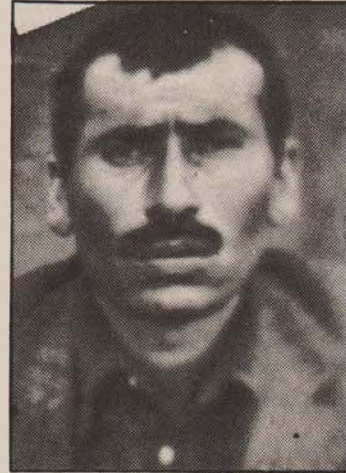

Salih ÜREN, ulusal kurtuluş mücadelemizin bir milisiydi. Uludere'nin Bleh köyünden olan bu milisimiz, 6 çocuk babasıydı. Ağustos 1989'da düşmanın satın aldığı kiralık katiller tarafından düzenlenen bir komplo sonucu şehit düştü. Hunharca katledilen ulusal kurtuluşçu milisimizin katili, yapılan soruşturma sonucu bulundu.

Yapılan bu alçakça komploya karşılık, kiralık katilin kafası kesilerek, kitlelere nezdinde teşhir edildi. Katilin kafası, pankartın da açıldığı yola bırakıldı. Toplanan kitlelere yönelik konuşma yapılarak, katilin suçu açıklandı.

Milislerimizin sahipsiz bırakılmaması, suçluların hakkettikleri cezaya çarptırılmaları kitleler üzerinde büyük bir etki yarattı.

CİZRE'DE 3 YURTSEVER KOMPLO SONUCU KATLEDİLDİ

Hacı GÜZEL

Sömürgeci-faşist Türk devletinin halkımızı katletme uygulamaları birçok alanda gerçekleşiyor. Bu katletme uygulamaları sinsi yöntemlerle sürdürülüyor; sömürgeci gizleyebildiklerini olup-bittiye getiriyor, gizleyemediklerini de gülünç gerekçelerle geçiştiriyorlar. ERNK taraftarları Mehmet GÜZEL, Hacı GÜZEL ve Mehmet AYDIN, ulusal kurtuluş mücadelesini desteklediklerinden ötürü kalles bir komplo sonucu katledildiler. Olayda Osman GÜZEL adlı yurtsever de yaralandı.

Jirkan ve Teyan, yörede tanınan iki aşirettir. Bu aşiretlerin kimi kesimleri geçmişte ulusal kurtuluş mücadelesine karşı tavır almıştır. Ancak 1989 yılında ARGK'nin çağrısı üzerine Teyanların yoksul kesimi, aşiret reisleri olan işbirlikçi Kamo'nun denetimini reddederek zozanlara çıktı. Gerillaların bu kesimle yakından ilgilenmeleri sonucu, oldukça önemli gelişmeler ortaya çıktı. Daha önceleri TC'nin özel desteğine rağmen işbirlikçi Kamo, zozanlara çıkma cesaretini bulamadı; denetimindeki kesimin de çıkmasına engel olmaya çalıştı. Yine, Teyanların yoksul kesiminin yanısıra Jirkanların yoksul kesimi de ARGK gerillalarına yakınlık duyarak, işbirlikçi aşiret reislerine ve sömürgeci güçlere karşı tavır aldılar.

Aşiret güçlerinin bu şekilde parçalanarak zayıflaması sonucu kudurganlaşan bu aşiret reisleri, adamlarıyla düşmandan silah alarak çeteleştiler. Düşmana dayanarak eski düşmanlıkları körüklemeye başladılar. Jirkanlar, azılı çete Mala Mıhas Reşo ile anlaşarak ERNK'nin aktif taraftarlarına yönelik komplo gerçekleştirdiler. Komploda Teyan aşiretine mensup ve Cizre doğumlu olan Mehmet GÜZEL (47), Hacı Güzel (34), Mehmet Aydın (35) şehit düştüler ve Osman Güzel (19) yaralandı.

Düşmanın ve uzantısı işbirlikçilerin bu komplosu, yurtsever yoksul kesimin cesaretini kırmayı ve ulusal kurtuluş mücadelesinden kopmasını hedeflerken, ters etki yarattı. Bu yurtsever kesimlerin kini ve öfkesi daha da arttı ve bizzat olay sonrasında oğullarını ve kızlarını ARGK'ye savaşçı olarak vererek kararlılıklarını ve yılmayacaklarını kanıtladılar.

Bir generalin ağzından TC'nin Kürdistan çıkılmazı

Ulusal kurtuluş mücadelemizin zaferle kapattığı 1989 yılında önemli gerçekler ortaya çıktı. Bu yıl içerisinde inkar edilemez veya gizlenemez kadar açık olan gelişmelerin yaşanmasının yanı sıra, Türk sömürgeci rejimince ısrarla gizlenen ve ulusal kurtuluş mücadelemizin aleyhinde gösterilen gelişmeler de istenmeye istenmeye telaffuz edilmek zorunda kalındı. Yazımıza konu ettiğimiz, 11 Nisan-3 Temmuz 1989 tarihleri arasında Kürdistan'da Özel Kolordu Komutanı olan şimdiki emekli korgeneral İsmail Selen'in itirafları ilginçtir. Bu itirafların ilginçliği, yeni bir gelişmenin yaşanmasından, ya da bilinmeyen bir durumun ortaya çıkmasından çok, TC'nin o bilinen büyük sahtekarlığının altındaki derin çözümsüzlüğü bir kez daha alanen ortaya koymasında yatıyor.

Sömürgeci egemenliğin yetkililerinin ne zaman Kürdistan sorunuyla ilgili konuşsalar, nasıl iddialı-keskin demeçler verdikleri, bu yönlü gelişmelere ilgi duyan herkes tarafından çok iyi bilinmektedir. Bir Bölge Valiliği örneği vardır; H. Kozakçıoğlu göreve atandığında, ulusal kurtuluş mücadelemize ömür biçiyordu. 1987'nin Temmuz'unda göreve başlamış ve, "...Halkı PKK karşısına çıkararak, önümüzdeki kış aylarında kökünü kazıyacağız" şeklinde iddiada bulunup, faşist rejimin tüm umudunu kendine bağlamıştı. Aradan aylar, mevsimler geçti; bu sürede Bölge Valiliğinin fonksiyonu yerle bir edildi, rejimin umutları, yerini hayal kırıklığına bıraktı ve kazanan PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesi oldu. Faşist-sömürgeci rejimin vazgeçilmez silahı olan özel savaş, can çekişme sürecine girdi. Ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında yenilgi üstüne yenilgi almaktan kurtulamayan TC, bir parça da olsa prestijini kurtarmak için kurbanlar seçti, başarısızlığın faturasını bunlara çıkardı. Bu kurbanlardan biri de, Kürdistan'daki Özel Kolordu Komutanlığına atandıktan 82 gün sonra görevden alınan İsmail Selen'dir. Bu faşist komutan, görevden alındığı dönemde, yenilgi faturasının kendisine çıkarılarak kurban seçildiğini farketmiş ve buna tepki duyarak, istifa edip, Jandarma Genel Komutanlığı'ndan ayrılmıştı.

Kürdistan'da özel savaş, en üst düzeyde temsilini Bölge Valiliğinde buluyor. Bu özel savaş kurumunun artık gereksiz ve sembolik olduğunu birçok çevre açıktan dile getiriyor; bu çevreler içinde TC'nin yetkili kişi ve kurumları da vardır. TC'nin Kürdistan'da gerçekten derin sancılarla çırpındığı, Nokta dergisinin İ. Selen'le yaptığı röportajda çok net görülüyor.

Nokta dergisinin, "PKK'ya karşı mücadele sizce olumlu

yönde mi, yoksa olumsuz yönde mi geliyor" sorusuna Emekli Korgeneral İ. Selen'in verdiği yanıt şöyle:

"Eğer aldığımız tedbirler yeterli olsaydı, PKK bugünkü safhaya gelmezdi. Adamlar, ben orada iken bölük safhasını bitirmiş, tabur safhasına geçmişlerdi. Eğer biz başarılı olsaydık, üst seviyede bir devlet görevlisi bugün aracına bindiği gibi Şırnak'a, Çukurca'ya ya da Beytüşşebap'a gidebilirdi."

Başarısızlıklarını emekli olduktan sonra itiraf eden İsmail Selen, en büyük hatalarının, "hastalığı iyi teşhis edemediklerinden" kaynaklandığını belirtiyor. Ve Kürdistan'daki durumu, bu yıl tartışma konusu olan Türk ordusunun başarısız olduğunu ve bu ordu ile sonuç alınamayacağını şu sözlerle yanıtıyor:

"Eğer gerillaya karşı muntazam ordu ile başarılı olunsaydı, SSCB Afganistan'dan ve ABD de Vietnam'dan başarısız olarak dönmezdi. Karşımızda söylendiği gibi 'iki çapulcu' olayı yok. Bir gerilla faaliyeti vardır."

1989 yılı içerisinde taktik hat-tını daha güçlü tutan Partimiz, ulusal kurtuluş mücadelemizin tarihinde görülmemiş gelişmeler yarattı. Doğal olarak Türk ordusu bu gelişmeler karşısında büyük bir sarsıntı geçirdi ve bu durumyla tartışma konusu oldu. Bu dönemde çeşitli çevreler, orduya bakış açılarını değiştirdiler. Faşist ordunun "kutsallığı", "tabuluğu" ve "dokunulmazlığı"nda büyük gedikler açıldı. Genelkurmaylığın, "Karşımızda silahlı bir güç bulunuyor. Bu güç ve onu destekleyen herkes düşman olarak görülecektir. Silaha karşı silah kullanmak zorundayız" açıklaması faşist ordunun Kürdistan'daki çıkmazının bir sonucu olarak yapıyordu. Evet, Kürdistan Vietnamlaşmıştır. İ. Selen, Nokta dergisinin, "Yanlış teşhisin yanlış çözümler getirdiğini" söylediğini hatırlatarak, yönelttiği "Sizce doğru teşhis nedir" sorusuna, şu karşılığı veriyor:

"Bir kere teröriste aynı taktikle, başka bir ifadeyle silaha aynı silahla mukabele edilmesi lazım. Yalnız silahlı kuvvetlerle, zabıta tedbirleriyle bu olayın önüne geçilemeyeceği açıktır. Üstelik alınacak tedbirlerde de geç kaldık gibi geliyor bana." Sömürgeci asimilasyonu da başaramadıklarını belirten İ. Selen, Kürdistan'da ortaya çıkanın bir milliyetçilik olduğunu belirtiyor ve "...bunu söndürebilecek bir ülke var mıdır acaba? Cumhuriyetin ilanından bugüne kadar, o bölgedeki anneye Türkçe öğretememiştiz, 1950'li yıllarda bölgede Türkçe fazla konuşuluyordu, bugün ise hemen hemen konuşulamaz duruma gelmiştir" diyor.

Alıntıda da görüldüğü gibi, emekli korgeneral, gerçekleşmesi mümkün olmayan bir çözüm sunuyor. Halka dayalı bir gerilla mücadelesinin önlenmesi, hiçbir devletin üstesinden gelebileceği bir iş değildir. Gerçek böyle olduğu içindir ki, tarihte Vietnam bataklığından bahsedilir. TC, kontr-gerilla faaliyeti denemelerinde bulundu, özel vurucu timler yetiştirdi ve en son

olarak da çevik kuvvetleri savaşa soktu. Bu karşı-devrimci faaliyet, Kürdistan'daki gerilla savaşını imha etmesini bir yana bırakalım, gelişmenin hızını bile yavaşlatamadı.

İsmail Selen'in bir itiraf noktasını da çoğu çevrenin görüşbirliği içinde olduğu köy koruculuğu çıkmazı oluşturuyor. Olağanüstü Hal Bölgesi Vali Yardımcısı Nazif Kayalı, Tercüman gazetesine verdiği demeçte, Kürdistan'daki gelişmeleri çarpıtarak değerlendirirken, koruculuk sisteminin başarılı olduğuna değiniyor. Nazif Kayalı, "Koruculuk sistemi son derece başarılı... Halkın korucu olması için devlet baskısı sözkonusu değil" diye görüş belirtirken; Özel Kolordu Komutanıyken korucuların da içinde bulunduğu operasyonları bizzat yöneten İ. Selen, "Koruculuk sizce doğru bir çözüm mü" şeklindeki soruyu şöyle yanıtlayarak, Bölge Valiliğini yalanlıyor:

"Koruculuk uygun bir sistem değil. Uygun bir sistem olsa idi, bu kadar korucunun bulunduğu bir yerde teröristlerin dolaşmaması gerekirdi. Bölgede yeteri kadar güvenlik kuvveti, birlik ve geçici köy korucusu olduğu halde onlar rahat dolaşabilmektedirler."

Aşiretlerin silahlandırılması'nın doğru olup olmadığına ilişkin soruya, İ. Selen, bölgede ağır iklim ve arazi şartlarında devletin güçlü olmadığı ve böylelikle bir boşluğun doğduğu, bunu ise ancak bozulmaması gereken aşiret yapısıyla doldurmak gerektiği şeklinde yanıt veriyor. Burada TC'nin Kürdistan'daki denetiminin gittikçe zayıfladığı ve aşiret yapısına dayanarak yaşamaya çalıştığı itiraf ediliyor. Bir zamanlar, Kürdistan'daki işbirlikçi aşiretler, TC'ye dayanarak etkinliklerini geliştirmeye çalışırlarken, günümüzde ise TC kendi uşaklarına muhtaç duruma düşmüştür.

"Polisiye önlem olarak neler yapılabilir" sorusunu ise İ. Selen umutsuzca şöyle cevaplandırıyor:

"Polisiye hizmeti, mükellefer'le yapmak mümkün değil, hizmette istihdam edeceğimiz profesyonel zabıtaya ihtiyacımız vardır. O bölgeye gönderdiğimiz zaman asgari 4 sene hizmet yapabilecek ve o bölgeyi bilerek gidecek, PKK'nın ve vatandaşın yapısını bilecek personel ile bu işi yapabiliriz. Bir de zannedersen en büyük zaafiyetimiz şu: İstiklal Savaşı'nda kendi ülkemizi düşmandan korumak için büyük fedakarlık yaparak mücadele verdik. Şimdi ise o bölgede mücadeleye gidecek olan erbaş ve erlere aileleri 'aman oğlum' diyorlar. Yani 'sen hiçbir şey karışma' anlamında, ki bu ikazdan sonra zaten bu iş bitmiş oluyor."

Göklere çıkarılıp efsaneleştirilen Türk ordusunun "mehmetçikleri", cumhuriyet tarihinin en büyük psikolojik ezikliğini hissediyorlar. Erler, Kürdistan'ı kendileri için ölüm bataklığı olarak gördüklerinden, ARGK gerillalarına karşı savaşmaktan çok, her yeni günü nasıl ölüme yakalanmadan geçireceklerinin telaşını yaşıyorlar. Türk askerinin Kürdistan'da böyle bir yenilgi

psikolojisini taşıdığı kesindir. Bu savaşa yakından tanık olan ve içinde yer alan İ. Selen, bilinen ama TC yetkililerince açıklanmayan itiraf ediyor, "mehmetçilerin" fedakar olmadığından da yakınıyor.

TC'nin, ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesinin ve giderek zafere ulaşmasının önüne geçemeyeceğini yarım ağızla ima eden İ. Selen, Kürdistan sorununun dünyaya uzanan boyutlarını da itiraf ediyor. TC'nin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine ilişkin bir politikasızlık çıkmazı içinde olduğunu kabul eden İ.

MİDYAT'TAN ZORUNLU OLARAK YURTDIŞINA ÇIKAN ERNK TARAFTARI İKİ YURTSEVER, SON DURUMU ANLATIYOR

Berxwedan: Ülkede PKK ile devletin halk içerisindeki son durumlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

SE:Mücadele, büyük aşamalar kaydederek, ülkede yaşamayanların inanamayacağı boyutlara ulaşmıştır. Berxwedan'ın kitle yayın organı olması açısından, gazeteye yazılabilecek kadarını söylemekle yetineceğim. Örneğin; Midyat'ın 57 köyünden sadece üç köy, koruculuğu kabullenmiştir. Bizim köy, yaklaşık 560 hanedir, bir tek haine rastlayamazsınız. Bunları, ölçü olarak ele aldığımızda mücadelenin hangi düzeyde olduğu daha iyi anlaşılır. Bu büyük potansiyel, özellikle 1988-89 yıllarında yaratıldı. Geniş bir cephe örgütlenmesi ve büyük bir yurtsever halk topluluğu oluşunca sömürgecilerin bütün planları alt-üst oldu, haberleşme ve istihbarat kanalları tıkanı ve yöremizdeki hakimiyeti felce uğradı. Onun yerini, halkın öz yönetimleri aldı. Halk kendi sorunlarının çoğunu kendisi çözüyor. Sonra Midyat, bir mozaikler topluluğudur. Kürtler, Araplar, Asuriler, dini açıdan ele aldığımız zaman ise, Müslüman, Hristiyan ve Yezidi Kürtleri birlikte yaşıyorlar. Sömürgeci devlet, daha önce Arapları ulusal kurtuluş mücadelemize karşı kullanabilmişti. Fakat şimdi onlar da giderek saflara katılıyor, çünkü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi sadece Kürtlerin değil, Kürdistan'da yaşayan herkesin kurtuluş ve özgürlüğü içindir.

Koruculuğu azgınca sürdüren ağalar, Kerbenê seyitleri, Felemez ve Sabri Cimo'dur. Bunlara Zaxuran köyünü de katabiliriz. Bu hainler için zaten geri dönüş de sözkonusu değildir. Çünkü çok ağır suçlar işlemişlerdir. Diğer korucular, daha önce silahlarını bıraktılar, kabul edilmedi, fakat kullanmayınca devletin kendisi alıyor.

K: Bölgede iktidarın varlığı zora dayalı olarak sürdürülüyor. bizim köyümüz, ARGK'ye birçok savaşçı vermiş, halk milisleri sorununu halletmiştir. Kontrollerin şaşırtma taktiği iflas etmiş, halk ARGK ile haberleşmeyi kendi yöntemleriyle yaratarak rayına oturtmuştur. Ordu eski-

Selen, "Sizce devletin Güneydoğu ile ilgili açık bir politikası var mı" sorusunu şöyle yanıtlıyor:

"Böyle bir politikamız olsaydı, bu safhaya gelmezdik. Olayların üzerine günlük tedbirlerle gidilmiştir... Aradan 5 sene geçtiği halde biz hala olayların gerisinden gidiyoruz. Artık konu Türkiye sınırlarını aştı; Avrupa'ya, dünyaya intikal etti."

İ. Selen, "Sınır ötesi hareket ne ölçüde etkilili olabilir" şeklindeki soruyu ise, "Sınır ötesi hareket, kolay değil. Biz bunun bir denemesini yaptık. Halbuki bir sınır ötesi hareket yapmış olsay-

den bütün şiddetiyle üstümüze gelirken, şimdi şeker politikası uygulayarak kendisini şirin göstermeye çalışıyor. Ulusal bilinci yüksek bir noktaya ulaşmış bulunan halkımız, bu politikadan da etkilenmiyor. Kısacası, sömürgecilerin bütün uğraşları bozguna uğramaya mahkumdur. Çünkü ulusal kurtuluş mücadelesi sorumluluğunu halkın kendisi de paylaşıyor ve görevlerinin bu mücadelede neler olduğunu anlamış durumdadır.

ARGK, halkımıza, hainlerin sonunun feci bir ölüm olduğunu kavratmış ve koruculardan korkmadan üzerlerine gitmelerini öğretti. Eskiden saldıran korucular olduğu halde, şimdi aktif olan halk milisleridir. Faşist devlet, köy korucuları vasıtasıyla ARGK'yi engelleyebileceğine inanarak bu işe soyunmuştu. Fakat, durum şimdi tam tersi oldu. Sömürgeci Türk devleti, köy korucularını korumak için faşist ordudan özel bir kuvvet ayırarak savunmak zorunda kalıyor.

Berxwedan: Cezaevleri mücadelesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

SE:Önce de söylediğim gibi, Kürdistan'da 7'den 70'e herkes görevlerini biliyor. Kitlesel tutuklamalar yapıldı. Bunların çoğunluğu kısa bir tutukluluk döneminden sonra serbest bırakıldı. Bundan anladık ki, PKK savaş esirleri sömürgeci zindanları, devrim üniversitesine dönüştürmüşler. Birçok sempati-zan ve kadro adayını hazırlayarak halk arasına geri gönderdiler. Diyarbakır zindanının dağıtılması, ben buna bağlıyım. Kadrolar cezaevinden dağıtıldılar. Fakat PKK, Kürdistan'da sayısız kadrolar yaratarak toplumu değiştirdiği için, fazla boşluk olmadı. Cezaevi bu misyonunu sürdürmeye devam ediyor.

Berxwedan: Devlet, köylerden istihbaratı nasıl topluyor?

SE: Bunu daha çok değişik mesleklerle sahip insanlar vasıtasıyla sağlamaya çalışıyor. Örneğin, seyyar satıcı, kilimci vs. bunlar daha çok çocuklarla ilişki kurmaya çalışıyor, onlardan bir şey kapmak için çaba sarfediyorlar. En önemli istihbarat kaynağı

dık, Kuzey Irak'tan şimdi çıkmış olmamız da mümkün değildir" şeklinde cevap veriyor.

Bu röportajda görüldüğü gibi, dikkat çeken bir nokta vardır: TC'nin Kürdistan'daki savaşta görev yapan, ya da dolaylı yoldan konuyla ilgili olan yetkilileri, bulundukları görevle bağlarının kesilmesinden sonra itiraflarda bulunuyorlar. Burada, soruna kişisel bir yaklaşım aranmamalıdır. Bu, sömürgeci devletin gerçekler karşısında zorlanması ve bu gerçekleri kişiler şahsında itiraf etmesidir.

ise, öğretmen adı altında köylere yerleştirilen uzman subay-astsubay, özel tim ve azgın faşist öğretmenlerdir. Faşist devletin bunlara öğretmen sıfatını yakıştırmaması kaba bir yalıdır. Sonra bunların topraklarımızda ne işi var? Kemalizm zehrini kusmalarına halk müsaade etmeyecek.

Berxwedan: Kürdistan kadınlarının durumunu anlatır mısınız?

K: Diğer tüm sınıf ve katmanlarda olduğu gibi, Kürdistan kadını da ulusal kurtuluş mücadelesine karşı kayıtsız kalmıyor. ARGK'ye katılmaktan, lojistik desteğe, istihbarattan çok yönlü görevi üstlenmeye ve kadınlararası ajitasyon-propaganda ve köy baskınları sırasında takınılacak tavıra kadar her konuda bir şeyler öğrenilmiştir. Bazılarına kocaları engel olduğu halde, onları mücadeleden vazgeçiremiyor. Bundan dolayı, onlarca kadın Diyarbakır Cezaevi'nde yatıyor.

Berxwedan: ARGK'nin arasına cezalandırdığı kadınların durumu nedir?

K: Bu kadınlar, özel istihbarat kurslarından geçmişlerdir. Düşman, giremediği yerlere onları sokmaya çalışıp, gerillalar hakkında bilgi toplamaya çalışıyor. Ayrıca bu kadınlar görevlerinin bir gereği olarak halkın arasına girip yozluğu ve fuhuşu geliştiriyorlar. Sonra bunlar cezalandırıldığında da düşman, "Kadın vuruldu" diye propaganda yapıyor. Halbuki ARGK, böyle si cezalandırmalarda son derece titiz davranıyor. Vurulanların tümü, halk tarafından da çok iyi tanınan ajanlardır.

Berxwedan: Diğer hareketlerin Kürdistan'daki durumu nasıldır?

SE: Hangi hareketler?

Berxwedan: PKK'nin dışındaki hareketler.

SE: Ben, PKK'nin dışında hareket görmedim ve tanıımıyorum, bizim orada yoktu. Ben buraya geldikten sonra bazı isimler öğrendim. PKK'nin dışında, halk kimseyi ne görmüş, ne de tanıyor.

Stockholm Berxwedan muhabiri

M. Nazif AKTAŞ yoldaş mezarı başında anıldı

(Paris/Berxwedan)

23.12.1989 tarihinde ERNK taraftarları, 1985 Aralık ayında Paris'te sosyal-şovenler ve işbirlikçi reformistlerce katledilen **M. Nazif AKTAŞ** yoldaşın 4. ölüm yıldönümünde mezarı başında andılar.

Biraraya gelen 200 civarında Kürdistanlı yurtsever, ellerinde çiçekler ve hazırlanan çelenklerle sessiz ve düzenli bir şekilde Paris Komünü Şehitleri mezarlığına doğru kortej halinde hareket ettiler. Yürüyüş esnasında yurtseverlerin ellerinde Ulusal Bayrağın renklerini taşıyan çiçekler ve çelenkler dikkati çekti. Normal bir işgünü olmasına rağmen, bu sayıda bir yurtsever kitlenin biraraya gelerek Paris şehidimizin ölüm yıldönümünü anma törenine

katılması ve tören esnasında kararlı tutum sergilemesi, dünyanın neresinde olursa olsun, yurtsever Kürdistan halkının devrim şehitlerinin anısına ve onların şahsında bağımsızlık mücadelesine olan bağlılığı bayraklaştıracağını kesin bir kanıttır.

M. Nazif AKTAŞ yoldaşın mezarı başında biraraya gelen yurtseverler, bir dakikalık saygı duruşunda bulundular. Ardından **M. Nazif AKTAŞ** yoldaşın mücadelesi ve anısı üzerine bir konuşma yapıldı. Konuşmadan sonra tüm yurtseverler, tek bir yürek halinde mücadele andını içtiler. Düzenlenen törenin sonuçlanmasından sonra, yurtseverler sessiz bir şekilde dağıldılar.

Paris'te bilgilendirme ve dayanışma gecesi

(Paris/Berxwedan)

25.11.1989 günü Fransa'nın Başkenti Paris'in Villeneuve St. Georges bölgesinde, Fransa Komünist Partisi ve ERNK taraftarları ortaklaşa yerel bir gece düzenlediler. Geceye 90'ı aşkın FKP'li ve ERNK'li katıldı.

Gecenin açılışı Koma Serhed folklor ekibinin gösterisiyle yapıldı. Folklorik gösteri, Fransız demokratlarının beğenisini kazanarak ilgi topladı. Ardından bir ERNK taraftarı, kısaca Kürdistan tarihini aktardı ve Kuzey-Batı Kürdistan'da PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı aşamayı dile getirdi. Konuşma bittikten

sonra tekrar Koma Serhed, folklor oyunlarını sergiledi. Konuşmanın ikinci bölümünde, ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik saldırılar anlatıldı; bu saldırılar kapsamında F. Almanya-PKK Davası örnek verildi. Konuşmanın sonunda Fransız ilerici-demokratlarının ulusal kurtuluş mücadelesine destek vermeleri ve dayanışmada bulunmaları gerektiği belirtildi. Fransız demokratlarının istemi üzerine Koma Serhed bir kez daha folklorik gösteride bulunarak oldukça ilgi gördü. Gece Apo Hate Hilvané halayı çekilerek sona erdi.

DÜSSELDORF'TA YJWK YÜRÜYÜŞ YAPTI

(Düsseldorf/Berxwedan)

12.12.1989 tarihinde Almanya'nın Düsseldorf kentinde **Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan (YJWK)** Almanya Örgütü tarafından "**Evlatlarımıza sahip çıkalım yürüyüş ve mitingi**" düzenlendi.

Düzenlenen eyleme 600 civarında yurtsever Kürdistan kadınının yanı sıra, birçok ilerici demokrat Alman ve Türk kadını da dayanışmacı olarak katıldı. Düsseldorf Immermannstr'den başlayan yürüyüş, 16 Kürt politikacının "yargılandığı" mahkeme binasına doğru sürdürüldü. Yürüyüş boyunca Türkçe, Almanca ve Kürtçe atılan canlı slogan ve zılgıt sesleriyle kamuoyunun dikkati çekildi. Ayrıca kamuoyunu bilgilendirmeyi içeren binlerce bildiri dağıtıldı. Fedakar Kürdistan kadınları, eylem boyunca gösterdikleri kararlılıkla evlatlarına, kardeşlerine ve önderlerine sahip çıkmanın en anlamlı örneğini sergilediler.

Mahkeme binasının önünü miting alanına dönüştüren yurtsever Kürdistan kadınları, eylemlerini, alandaki müzik, folklor vb. kültürel gösterilerle daha da coşkulu kıldılar. Ayrıca miting alanında FAC'ın, TC ile olan ilişkilerini teşhir eden, Kürdistanlı yurtseverlere yönelik baskı ve sindirme hareketlerini protesto eden, tutukluların üzerindeki anti-demokratik uygulamaların kaldırılmasını isteyen içerikte Almanca, Türkçe ve Kürtçe siyasi konuşmalar yapıldı. Çeşitli örgüt ve kuruluşlar, dayanışma mesajlarını okudular. En son **APO Hate Hilvané** halayıyla eylem sonuçlandırıldı. YJWK'nin düzenlediği "**Evlatlarımıza sahip çıkalım yürüyüş ve mitingi**" Alman kamuoyu üzerinde büyük etki yarattı. Eylem, çeşitli basın-yayın organlarının haber bültenlerinde yer aldı.

BM-VİYANA BÜROSUNDA PROTESTO EYLEMİ

(Viyana/Berxwedan)

11.12.1989 tarihinde Avusturya'nın başkenti Viyana'da bir grup Kürdistanlı yurtsever, Birleşmiş Milletler binasında açlık grevi eyleminde bulundu. Saat 12.30'da başlayan açlık grevi eylemi, 11 saat sürerek sona erdirildi.

Eylemin amacı, Almanya'da sürdürülen "PKK Davası"nın izlenmesi için BM tarafından bir komisyonun oluşturulmasıydı. Bunun yanı sıra, davanın siyasi oluşu nedeniyle durdurulması, tutukluluk ve mahkeme koşullarının düzeltilmesi, özellikle Almanya'daki Kürt yurtseverlerin üzerindeki baskıların sona erdirilmesi ve tüm bunlar hakkında BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'ı bilgilendirip bu hususta yazılı açıklamada bulunması eylem talepleri arasındaydı.

Açlık grevi, 11 saatlik süreden sonra işgal eylemine dönüştürülerek sürdürüldü. Bu arada bi-

nada bulunan BM Avusturya kolu temsilcisi Mr. Michael Platzer ile görüşme yapıldı. Varılan anlaşma sonucu BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'a iletilmesi için Newyork merkezine telefaks çekildi ve eylemin amaçları iletilerek bir açıklamada bulunulması istendi. Genel Sekreterden el yazısı ile konuya ilişkin açıklama yapılacağı ve iletileceğine dair söz alındı.

Ayrıca eyleme ilişkin basın açıklaması yapılarak kamoyuna yeterli düzeyde duyurulması sağlandı. AP haber ajansı üzeri tüm basın-yayın organlarına haber verilerek sonuçlar aktarıldı. Basın mensupları içeri bırakılmayarak, açıklamalar daha çok BM basın sözcüsü tarafından yapıldı.

Almanya'da sürmekte olan PKK Davası'nı BM olarak izleyeceklerine ve gereken girişimlerde bulunacaklarına dair söz verdikleri için anlaşmaya varılarak eylem sonuçlandırıldı.

AVRİYARİ RADYOSUYLA RÖPORTAJ

(Atina/Berxwedan)

19.12.1989 tarihinde Yunanistan'da yayın yapan Atina Avriyari (Yarınlar) Radyosu, ERNK Yunanistan temsilcisiyle canlı bir röportaj yaptı. Yunanistan'da, Ege adalarında ve Türkiye'nin Ege sahillerinde dinlenen radyonun röportajı, Yunan halkı tarafından büyük bir ilgiyle dinlendi. Röportajda, 15 Ağustos 1984'ten bu yana Kürdistan'da meydana gelen eylemler ve ortaya çıkan gelişmeler öz olarak dile getirildikten sonra, esas olarak Kürdistan'daki son gelişmelerle ilgili sorulan güncel, cananıcı sorulara doyurucu yanıtlar verildi.

Türkçe-Yunanca olarak yapılan 40 dakikalık röportajda, sömürgeci-faşist Türk devletinin katliamcı, barbar yüzü, gerçekleştirdiği son katliamla birlikte tekrar açığa çıkarılıp teşhir edildi.

Yunan halkı tarafından büyük bir ilgiyle dinlenen röportaj, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine duyulan sempatiye bir ivme daha kazandırmış oldu.

ATİNA'DA BASIN TOPLANTISI

(Atina/Berxwedan)

14.12.1989 tarihinde Yunanistan'ın başkenti Atina'da, Kürdistan Komite tarafından İkiyaka köyünde gerçekleştirilen katliama ilişkin bir basın toplantısı yapıldı. Yapılan basın toplantısında, faşist TC ordusunun bu katliamı nasıl gerçekleştirdiği, bundaki amacı ve ardındaki senaryo detaylarıyla izah edildi.

Bilindiği gibi sömürgeci faşist TC, 25 Kasım 1989 tarihinde Yüksekova'ya bağlı İkiyaka köyünde 16'sı çocuk ve kadın olmak üzere 28 masum Kürdistanlıyı hunharca katletmişti. Ve acımasızca giriştiği bu katliamı, ARGK gerillalarına maletmek için tüm basın-yayın kuruluşlarını harekete geçirmişti. Katliamdan sonra özel savaş yöntemlerinin bir parçası olan bu tür sansasyonel haberlerle, Kürdistan halkının büyük desteğini sağlayan PKK'yi ve mücadelesini, hem içerde ve hem de dışarıda "terörist" olarak lanse etmeyi amaçlamaktadır. Ancak İkiyaka katliamının bizzat özel kolorduya bağlı özel tim elemanlarının ve savaş uçaklarının saldırısı sonucu gerçekleştiği ortaya çıktı. Bundan hareketle kamuoyunu bilgilendirmek için Yunanistan Kürdistan Komitesi temsilciliği tarafından basın toplantısında geniş açıklamalar yapıldı.

Yapılan basın toplantısı, kalabalık basın mensupları tarafından izlendi. Aktarılan bilgiler, ertesi gün birçok gazete ve televizyonun haber bültenlerinde genişçe yer aldı. Ayrıca Yunanistan 1. Kanal televizyonunun, "Anadolu Haber Ajansı"ndan edindiği bilgileri yayınlaması da eleştirilerek, haberi düzeltip yeniden yayınlaması için çağrı yapıldı.

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü kutlamaları kitlesele gecelerle sonuçlandı

Partimiz, Partiya Karke-rên Kurdistan (PKK)'nin 11. savaş yılını büyük bir başarıyla tamamlayarak 12. savaş yılına girmesi, Kürdistan halkı tarafından coşkuyla karşılanıyor. Kürdistan halkı, kendi öncüsünün 11. kuruluş yıldönümünü, ulusal bağımsızlık savaşımından aldığı büyük güç ve destekle bulunduğu her alanda büyük bir fedakarlık ve militan bir ruhla kutladı. Bu kutlamalar, Türkiye ve Kürdistan alanlarında gerillanın sıcak namlusundan çıkan intikam mermileri ve kalabalık kitle gösterileri biçiminde gerçekleşirken, Ortadoğu ve Avrupa alanlarında ise yoğun katılımlı geceler şeklinde oldu.

ALMANYA/KÖLN (Köln Berxwedan)

9.12.1989 tarihinde Almanya'nın Köln kentinde PKK'nin 11. yıldönümü, düzenlenen görkemli kitlesele bir geceyle kutlandı. Köln Sporthalle-Messe salonunda yapılan kutlamaya 10.000'in üzerinde bir kitle katılımı sağlandı.

10 bin kişilik olan Sporthalle salonunun öne, erken saatlerden itibaren devrimci, demokrat ve yurtseverler tarafından dolmaya başladı. Akın akın gelen kitlenin coşkusu yüzlerinden okunuyordu. Çok canlı bir ortam yaratılmış, adeta bir bayram havası hakim olmuştu. Emperyalist Alman devletinin özellikle son dönemlerde Kürdistanlı kitleler üzerinde uygulayabildiği baskı, tehdit ve şantajlarına rağmen yiğit Kürdistan halkına boyun eğdiremediği ve bu tür emperyalist politikaların fiyaskoyla sonuçlanmaya mahkum olduğu, böylesi görkemli ve militan bir eylemin düzenlenmesiyle bir kez daha kanıtlanmış oldu. Tıklım tıklım dolan salonda büyük bir canlılık vardı. Zengin olan gece programı büyük bir ilgi ve coşkuyla izlendi.

Gece programı, Kürdistan ve dünya devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Türkçe, Almanca ve Kürtçe olarak açıklanan gece programından sonra, PKK tarihini içeren özel bir program sunuldu. Dia ve müzik eşliğinde sürdürülen özel program, kitlenin coşkun alkış ve sloganları arasında sonuçlandı. Ardından kalabalık bir koro grubu sahneye çıkarak devrimci marşlar okudu. Korodan sonra Ozan Seyidhan ve Ozan Şemdin okudukları direnişçi türkülerle kitleleri coşturdular. Ozanlardan sonra sahneye, Almanya'nın Kuzey Eyaletinden gelen folklor ekibi çıkarak Kürdistan'ın çeşitli alanlarından derlediği birbirinden güzel oyunları sergiledi. Büyük beğeni kazanan folklor ekibinden sonra, PKK'nin kuruluş yıldönümüne ilişkin Türkçe siyasi konuşma yapıldı. Türkçe

siyasi konuşmada, özellikle mücadelenin gelmiş olduğu boyut, TC faşist yönetiminin Kürdistan'da giriştiği katliamlar, baş vurduğu komplolar ve buna bağlı olarak yürütmüş olduğu özel savaş yöntemleri detaylarıyla izah edildi. Ayrıca emperyalizmin Parti hareketimiz şahsında ulusal bağımsızlık mücadelemize karşı geliştirmek istediği tasfiye politikalarına dikkat çekilerek, bu yaklaşımı teşhir edildi. Sık sık coşkun slogan ve yoğun alkışlarla kesilen siyasi konuşma büyük bir ilgiyle dinlendi. Türkçe siyasi konuşmadan sonra Ozan Şiyar sahneye çıkarak devrimci direnişçi türküler okudu. Ardından Stuttgart karma folklor ekibi, değişik oyunlar sergileyerek kitlenin büyük beğenisini kazandı. Sahneye davet edilen misafir ozanlardan Güney Kürdistanlı Said Yusuf ve Awaz'ın birlikte okudukları yurtsever halk türkülleri alkışlarla karşılandı. Misafir ozanlardan sonra Kürtçe siyasi konuşma yapıldı. Ardından Ozan Xemgin ve Ozan Azad sahneye çıkarak devrimci direnişçi türkülerıyla kitleleri coşturduktan sonra gece programının birinci devresi sonuçlanarak yarım saatlik bir ara verildi.

Gece programının ikinci devresi, misafir Ozan Meçhuli'nin sahneye davet edilmesiyle başladı. Dayanışma mesajını sunan Ozan Meçhuli, türkülerinden iki parça okudu. Ardından PKK Genel Sekreteri **Abdullah ÖCALAN** yoldaşın yurtseverlere mesajını ve Botan Eyaletinde gerillanın yaşamını içeren video filmi gösterildi. Büyük bir alkış ve sloganlarla karşılanan bu film, gecenin coşkulu atmosferini doruğa ulaştırdı. Salon, "**Biji Serok APO**" ve "**Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur**" sloganlarıyla yankılandı. Kitlenin bu coşkusu ve heyecanı, Parti Önderliğine ve gerillaya olan bağlılığın ve inancın açık bir ifadesiydi. Parti Önderliğinin dile getirdiği son siyasi gelişmeler ve devrimci görevlere ilişkin mesajı ilgiyle izlendi ve ayakta alkışlandı. Parti Önderliğinin mesajından sonra Almanya'nın Orta ve Güney Eyaletlerinin ortaklaşa hazırladıkları kalabalık karma folklor ekibi, sahneye çıkıp birbirinden güzel ve geceyi renklendiren oyunlar sergileyerek kitlenin coşkusunu daha da arttırdı. Ardından Ozan Zozan ve Ozan Xelil Xemgin, birlikte okudukları devrimci-direnişçi türkülerinde mücadelayı ve şehitlerin anısını dile getirerek beğeni kazandılar. Alman ve diğer yabancı misafirlere yönelik yapılan Almanca siyasi konuşmadan sonra, Kürdistan'da sıcak savaş ortamında yaşanan olayları ve siyasal gelişmeleri canlandıran tiyatro oyunu sergilendi. Zengin içeriğiyle profesyonelce hazırlanan ve yaşanan gerçekleri dile getiren tiyatroyu kitle ilgiyle izledi. Gece programı, gelenekselleşen **APO Hate Hilvanê** türküsü eşli-

ğinde kitlenin halaya kalkmasıyla sonuçlandı.

Gecenin, kalabalık bir kitlenin katılımının yanı sıra program boyunca canlı, coşkulu ve disiplinli geçmesi, büyük bir etki bıraktı. Ayrıca PKK'nin 11. kuruluş yıldönümünü kutlamak amacıyla bir çok örgüt, kuruluş ve parti dayanışmacı mesajlarını sundular. Dayanışma mesajı sunan örgütler şun-

lardır: **Wolksfront-NRW, Direniş Hareketi Avrupa Temsilciliği, Devrimci Partizan, Bielefeld Üniversitesi-Yurtsever Kürdistanlı Öğrenciler, Türkiye Komünist İşçi Hareketi, Sosyalist Parti Taraftarları, EKİM, YKWK/Hollanda-Belçika Temsilciliği, Kurtuluş Hareketi, Sosyalist Vatan Partisi, TKP/B.**

FRANSA/LYON

(Lyon Berxwedan)

26.11.1989 tarihinde Fransa'nın Lyon alanında PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü, düzenlenen bir gece programıyla kutlandı. Saat 14.00'te saygı duruşuyla başlayan gece programı, geç saatlere kadar devam etti. Gece, Lyon alanında bulunan 250 civarında Kürdistanlı yurtseverin katılımıyla oldukça coşkulu ve canlı geçti.

Kürdistan ve dünya şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra, Partimizin tarihini ve son siyasal gelişmeleri içeren siyasi bir konuşma yapıldı. Güçlü içeriği ve anlatım tarzıyla yapılan konuşma sık sık atılan slogan ve alkışlarla kesildi. Siyasi konuşmadan sonra Ozan Hasan ve Ozan İsmail direnişçi türkülerıyla kitleyi coşturdular.

Gecenin ikinci devresinde sahneye çıkan Ozan Mehmet, devrimci-direnişçi türkülerini Dimilice okuyarak büyük beğeni kazandı. Ardından özellikle uluslararası alanda Partimize ve ulusal bağımsızlık mücadelemize karşı geliştirilmek istenen kompo ve provokasyonlar, buna bağlı olarak Alman emperyalizminin tutuklamalarını ve tutuklu Kürt politikacıları üzerindeki uygulamalarını teşhir eden ikinci bir siyasi değerlendirme yapıldı. Birçok konuya açıklık getiren bu konuşma, yurtseverler tarafından ilgiyle izlendi. Konuşmadan sonra sahneye çıkan Never folklor ekibi, birbirinden güzel oyunlarla kitleyi coşturdu. Ardından koro sahneye çıkarak devrimci marşlar okudu. Ve peşpeşe sahneye çıkarak direnişçi türkülerini okuyan Ozan Xebatkar ve Ozan Hanifi'den sonra, **APO Hate Hilvanê** halayıyla gece programı kitlenin yoğun alkışlarıyla sonuçlandı.

PKK'nin kuruluş yıldönümü Lübnan'da coşkuyla kutlandı

(Barlias Berxwedan)

Lübnan'ın Barlias alanında PKK'nin kuruluş yıldönümü kutlaması, Suriye ve Lübnan alanındaki Kürdistanlıların bugüne değin görülmemiş etkin katılımıyla geçti. Yaklaşık olarak 2500 kişilik bir kitle katılımının gerçekleştiği gecede, ayrıca **Lübnan Komünist Partisi, Filistin Kurtuluş Cephesi ve Lübnan Sosyalistler Birliği**'nden birer temsilci ile **Libya Halk Cema-hiriyesi**'nden iki temsilci hazır bulundular.

Çeşitli nedenlerden dolayı, 1 Aralık 1989 tarihinde yapılan gecede, bölgede bulunan Kürdistanlılar çok önceden yaptıkları hazırlıklarla, bir bayram havasını yaşayarak kucaklaştılar. Gece, PKK'nin Kürdistan'da yaratmanın adımlarını attığı gerçek Kürt uluslaşmasının, PKK şahsında gerçekleşmekte olan ulusal birliğin somut ve çok parlak bir ifadesi haline geldi. Kuzey-Batı Kürdistan'da yürütülen ulusal kurtuluş savaşının etrafında, sadece Kuzey-Batılı halk yığınlarının değil, bir bütün olarak, tüm Kürdistanlıların bütünleşmesi, en üst bir ifadeyle, "**Biji Serok APO**", "**Biji PKK**" sloganlarında dile geldi.

Barlias gecesi, tüm Kürdistanlıların bağımsızlığa, özgür yaşama olan tutkularını ve bunun uğruna verilebilecek bir savaşa nasıl omuz vereceklerini ispatlayan bir olgu haline geldi. Ulusal kurtuluş sloganlarıyla, türkülerıyla, halaylarıyla yaşayan halk, içinde yaşamış olduğu onca olanaksızlıklara rağmen, savaş cephesine aktarılmak üzere yoğun bir maddi yardımı yaptı ve bununla savaşta sonuna kadar var olduğunu gösterdi. Genç kızların parmaklarındaki alyansları bağışlamasına kadar imkanlarını zorlayarak, savaşın maddi ihtiyaçlarını giderme yönünde gerçekleşen çabalarla dolu geçen gece, alandaki kültür gruplarının etkin katılımıyla, zengin bir program çerçevesinde kutlandı.

Gece, Kürtçe açılış konuşmasıyla saat 13.00'te başladı. Ardından Koma Agri folklor ekibi halk oyunlarını sergiledi. Koma Serkevtin halk türkülerini

söyledikten sonra, Koma Karke-ran, Koma Berivan, Koma Mereto ve Koma Serkevtin ekipleri, Kürdistan'dan halk oyunlarını sundular. Koma Cudi, hazırladığı tiyatro oyununu sahneledi. Koma Agri folklor ekibi, tekrar folklorik gösterilerde bulundu. Kültür grupları tarafından 6,5 saat süren bir program sunuldu. Arapça siyasi konuşmada ulusal kurtuluş mücadelesinin yattığı gelişmeler aktarıldı. Ayrıca geceye katılan dayanışmacı güçler, PKK'nin kuruluş yıldönümünü coşkuyla kutladılar.

Üç-dört gün öncesinde, **Barlias** dışından gelen yaklaşık 2000 kişinin barınması için ev sahipliği yapan Barliaslı Kürtler, parlak bir Kürt misafirperverliğini gösterirken, çeşitli alanlardan gelen insanlarımız, mücadelenin yaratmış olduğu bu imkanla, mücadale temeline oturan yeni dostluklar kurdular, kucaklaştılar, ulusal birliğin onore edici ortamını doyasıya yaşadılar.

Kutlamaların yapıldığı salonun önüne saatlerce önce gelen halk kitlemiz salona, "**Biji Serok APO**" sloganını haykırarak girdi. Çok uzun süren slogan haykırışı gecenin kutlama programının başlamasını geciktirince tertip komitesinin müdahalesiyle sloganlara ara verildi. Halkımız, önderliğe bağlılığını ve onda bulduğu anlamı, gücü, ruhu hemen her fırsatta, "**Biji Serok APO**" sloganını haykırarak ifade etmeye çalıştı. Kitle, "**Biji Serok APO**" sloganını atarak girdiği salonu yine aynı sloganla terk etti. Geceye çok uzak yerlerden gelen izleyicilerin bir kısmı, gruplar halinde **Mahsum Korkmaz Akademisi**'ni de ziyaret ederek Akademi öğrencilerinin bayramlarını kutladılar ve Akademi'yi bir süre dolaştıktan sonra evlerine döndüler.

Barlias'taki Parti gecesi, savaşan halk gerçekliğimizin, kutlamalarda açığa çıkmasının somut bir göstergesi haline gelirken, gelişen mücadelenin **Başkan APO** şahsında algılandığının da açık ifadesi oldu. Ve bir kez daha, **Başkan APO-PKK-halk** ve savaş olgularının halkın değer verdiği temel olgular olduğunu ispatladı.

Dost güçlerin, PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü kutlamalarına gönderdikleri dayanışma mesajları:

Gece Tertip Komitesi'ne

Değerli yurtsever Kürdistanlılar

Tarihin hiçbir döneminde ezilen sınıf ve uluslar, devrimci öncü partilerini yaratmadan, onunla bütünleşmeden, düşman güçleri yenip zafere ulaşamamışlardır.

Kürdistan'da Kürt ulusunun bağımsızlık ve özgürlük yolu, Kürdistan işçi sınıfının öncüsü Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin yaratılmasıyla açılmıştır. İleriye gören devrimciler olarak biliyoruz ki, PKK ve onun önderliğindeki Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK) tüm Kürt yurtseverlerini bağrında toplayıp, sömürgeci güçlere karşı direnmeyi yükseltecek, özgür ve bağımsız Kürdistan'ı kuracaktır.

Türkiyeli devrimciler olarak biliyoruz ki, düşmanımız ortaktır. Ortak düşmanımız, emperyalizm ve faşist sömürgeci Türk egemen sınıfları ile onların işbirlikçisi, gerici, sömürücü Kürt egemen sınıflarıdır. Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimcilerin ortaklaşa direnişçi mücadelesi, ortak düşmanlarımızı yenecek ve tarihin çöp sepetine atacaktır.

Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi vesilesiyle, geceye katılan tüm yurtseverlerin şahsında, kardeş Partimiz PKK'nın 11. kuruluş yıldönümünü coşkuyla selamlarız.

Partimiz, Sosyalist Vatan Partisi'nin, Partiniz PKK ile mücadele-nin her alanında yaptığı mücadele birliği, halklarımızın kurtuluşu-nun garantisi olacaktır.

-Özgür yarınlar kendi ellerimizdedir!

-Yaşasın direniş, kahrolsun teslimiyet!

-Yaşasın halklarımızın mücadele birliği!

Sosyalist Vatan Partisi

PKK 11. yıl kutlama gecesine;

Türkiye ve Kürdistan'da faşizme ve sömürgeciliğe karşı mücadele, her geçen gün biraz daha ileri boyutlar alıyor. Türkiye işçi sınıfının ve gençliğin mücadelesi, faşizmin sonunu işaret ederken, Kürdistan'da Partiniz PKK'nın yürüttüğü mücadele, ulusal kurtuluş sürecini hızlandırıyor.

Sömürgeci TC'nin ve emperyalizmin, Kürt ulusal kurtuluş müca-delesine karşı giriştikleri saldırılar ve oyunlar sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi geldiği aşamada gücünü dosta-düşmana göstermiştir. Gelişen ulusal bilinç ve mücadele, sömürgecileri er veya geç yıkacak, özgür Kürdistan kurulacaktır.

Partinizin 11. kuruluş yılını kutlar, mücadelenizde başarılar dileriz. Zafer, faşizme ve sömürgeciliğe karşı mücadelede güçlerimizi birleştirmekten geçmektedir.

-Kahrolsun sömürgecilik!

-Yaşasın Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi!

-Yaşasın Devrimci Birlik!

Türkiye Komünist Partisi (Birlik)

Kürdistan İşçi Partisi'nin 11. kuruluş yıldönümü kutlama komitesine

11 yıl önce Kürdistan'ın yazgısını değiştirecek adım atılmıştı. 11 yıl önce atılan o adım, bugün Kürdistan'ın ulusal bağımsızlığı için yanan bir meşale olarak Kürt ulusunun derinliklerine değin kök salıyor. Kürt ulusal ayaklanmasının önünde yürüyor. Dosta-düşmana kendisini kanıtıyor. PKK'nın yaktığı bağımsızlık ateşi, Kürdistan'ın dağlarında, gerillaların savaşımında, Kürt ulusunun elinde, elden ele, gönülden gönüle ulaşıyor. Savaşım halklaşıyor, PKK halkıyla daha da bütünleşiyor.

Biz, Türkiyeli sosyalistler, Kürt ulusunun bağımsız devlet kurma-sını "amasız", "fakatsız" savunuyoruz. Savaşımınız, savaşımımız olacaktır. Sınıf düşmanımız ortak düşmanımızdır.

Savaşımınızda yoldaşça başarı dileklerimizi iletirken yanınızda olduğumuzu belirtiriz.

Kurtuluş Hareketi

Tertip Komitesi'ne

Ülkemizdeki hakim sınıflar, Kürt ve Türk halkları üzerinde baskı, terör estirmektedirler. Gelişen devrimci mücadele er veya geç hakim sınıfların sömürü, talan girişimlerini boşa çıkartıp hakketiği cezayı verecektir.

-Yaşasın Türk ve Kürt halklarının dayanışma mücadelesi!

-Kahrolsun faşizm, emperyalizm!

Hannover Avrupa'da Dev-Genç Taraftarları

Tertip Komitesine

Sevgili arkadaşlar!

Başta kendi kaderini tayin hakkı olmak üzere, her türlü hakkı zora dayanılarak inkar edilen, kendi dillerini serbestçe konuş-malarına, anadillerinde eğitim yapmalarına, kültürlerini ge-liştirmelerine onlarca yasak konulan ve her türlü meşru hakkı ve örgütlenmesi, en barbarca yöntemlerle bastırılmaya çalışılan bir ulusun, bu haklı ve meşru talepleri temelinde ortaya çıkan hareketi-nizi selamlıyoruz.

EKİM Taraftarları

İşçiler, analar, babalar, kardeşler

Başta ulusal kurtuluş savaşı veren PKK (Kürdistan İşçi Partisi) onurlu, direnişçi 11 yıllık savaşını geride bırakarak, düşmana karşı başa baş, dişe diş mücadelesiyle oligarşinin en barbarca saldırı hedefi olmuştur. "Bitirdik", "3-5 kişi kaldı", "Balyoz hareketi ile sonunu getirdik" türküleri artık tutmuyor. Halkla bütünleşmenin önünü hiçbir güç engelleyemez, bitiremez.

İçinde bulunduğumuz günümüz ve de önümüzdeki günler devrimci hareketin daha da gelişmesiyle oligarşinin, faşizmin kudurganlaşa-cağı, sindirme politikasının yoğunlaşacağı, katliamlarının gelişeceği günlerdir.

Bugünlerde zafere dair inancımız, THKP-C kararlılığımızı hiç yitirmeden kanımızın son damlasına, silahlarımızın son mermisine ve alınterimizin son kertesine kadar **ya özgür vatan ya ölüm** şiarıyla savaşı sürdürmeye kararlıyız.

Özgürlük ve bağımsızlık savaşında, oligarşiye karşı, onun baskıcı politikasına, zulmüne, barbarca yöntemlerine karşı silaha sa-rılmaktan , silahlı mücadeleyi geliştirmekten başka bir çare yoktur.

Yoksul halkımızın desteği ile devrim önderlerinin öncülüğünde gerilla savaşımımızı, oligarşinin burçlarına dikmenin özlemiyle yanan gerillalar, mutlaka bir gün ezilen Türk ve Kürt halkları, oligarşinin kan, zulüm ve baskısını yerle bir edecektir.

-Ya özgür vatan, ya ölüm!

-Mahir-Hüseyin-Ulaş kurtuluşa kadar savaş!

-Yaşasın Kürt ulusunun bağımsızlık mücadelesi!

Avusturya-MLSPB Taraftarları

Tertip Komitesi'ne;

Emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe karşı, PKK önderliğinde gelişen Kürdistan direnişi, biz Türkiyeli devrimciler için bir esin ve coşku kaynağıdır.

Türkiye devleti, Kürdistan direnişini "Vatanı bölmeye çalışmak"la suçluyor. Ama asıl vatan bölücü kendisidir. Çünkü Türkiye, İran, Irak ve Suriye, aralarında anlaşarak Kürdistan'ı dörde bölüp sömürgeleştirmiştir.

Ne yazık ki, bugün sol ve devrimci çevreler içinde şu veya bu biçimde, Kürdistanlıların ayrı örgütlenmesine, bağımsız devletlerini kurmalarına karşı çıkanlar var. Bunlar, Türk şovenizminin etkilerini tamamen kıramamış olanlardır.

Türkiyeli devrimciler olarak teslimiyetçiliğe, sol sekterliğe, re-formizme ve her türden şovenizme karşı mücadele edeceğiz. Emper-yalizme, faşist Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı verdikleri onurlu -mücadelede Kürt ulusunun her zaman yanında olacağız.

-Yaşasın Kürdistan özgürlük mücadelesi ve önderi PKK!

-Kahrolsun teslimiyet yaşasın direniş!

Direnış Hareketi

Avrupa Temsilciliği

Tertip Komitesi'ne

Terör ve işkence, işgal orduları, yığınaklar, askeri tatbikatlar, kimyasal silahlar, bombardıman uçakları, ölüm mangaları, her köye bir karakol... Ancak yetmez bunlar; öfkeli milyonları esir tutmaya yetmez modern savaş araçları ve zincirlerinden boşanmış şiddet...

Bugün Kürdistan'da şiddet korkusuzluğa, öfke naraya, ağıt isyana dönmek üzeredir. Menzil yakındır, balta esirin eline geçmek üzeredir.

Kürdistan halkının özgürlük mücadelesini hiçbir güç engelleye-meyecektir.

Özgürlük, demokrasi ve sosyalizm Kuzey Kürdistan ve Türkiye halklarının kendi güçlü kollarıyla kazanılacaktır.

-Yaşasın özgürlük, sosyalizm!

-Kürdistan'da soykırıma son!

Türkiye Komünist İşçi Hareketi

Almanya Taraftarları

Değerli arkadaşlar, devrimciler, yurtseverler,

Kürt ulusunun emperyalizme ve faşist Türk devletine karşı başlatmış olduğu onurlu ulusal başkaldırısı, bugün önemli bir aşamaya ulaşmıştır.

Faşist Türk devleti, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı en barbar katliamlardan, en sinsi tertiplere kadar uzanan birçok yola başvurmuştur.

Onlar, bir yandan PKK şahsında silahlı kurtuluş güçlerine karşı azgınca saldırırken, bir yandan da başarısızlıkları oranında reformcu çözüm yolları aramaktadırlar

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde önemli devrimci bir güç olan PKK'nın 11. kuruluş yılını kutluyoruz.

-Yaşasın Kürt ulusunun ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi!

-Kahrolsun komprador-faşist Türk devleti!

-Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Devrimci Partizan

Yurtdışı Yürütme Komitesi

Değerli dostlarımız;

Biz, 19. yy'da Çarlık Rusyası'nın, Osmanlı ve Avru-palı sömürgeci devletlerin, işbir-likçilerin ekonomik, politik, din-sel, askersel plandaki baskıları ve kandırmacaları sonucunda kitleler halinde anavatanımız KAFKASYA'dan sürgün edildik. Çoğunluğumuz Osmanlı İmpa-ratorluğu topraklarının askeri açıdan önemli yerlerinde mec-buri iskana tabi tutulduk.

Biz Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşamak zorunda bırakılan Kaf-kasya kökenli insanlar olarak, savaşkan Partiniz PKK'nın 11. kuruluş yıldönümünü sevinçle karşılıyor ve selamlarımızı yol-luyoruz.

Dostlar; Türkiye'de ve Kürdistan'da mücadele ederek hedeflerine varmak isteyenlerin nasıl bir partiye ve önderliğe ihtiyacı olduğunu, halkın öncü-sünün yığınların gönüllü de-steğini nasıl aldığını ve o zaman neler yapılabileceğini de, Kür-distan somutunda -herkese-PKK gösterdi. Bu yüzden de sev-gimizin yanı sıra, saygımızı da kazanmıştır. Kürt halkının onu-runu PKK kurtarmıştır. Bizlere de moral ve esin kaynağı olmuştur. ŞAN OLSUN PKK'ya!

12 Eylül 1980 sonrasında sağda ve solda vuruşan kimi Kafkasya kökenlilerin gözleri açıldı(!). Toplantılar düzenlendi. Soğukkanlı bir şekilde durum değerlendirilmesi yapıldı... Kim-lerle neler yaptıktan çıkılıp, kimlerle ne yapmalıyız sonucuna gelindi. Alınan ortak karar şuydu: Birleşmeliyiz, halkımıza dönmeliyiz, halkımız içinde ça-lışmalıyız. Bu noktadan sonra Türkiye, Kürdistan ve Sovyetler Birliği'ndeki tarihsel gelişmeler değerlendirildi. Hedefler sap-tandı. PKK gerçeğinin ve pratiğinin bizler üzerindeki etki-leri örgütsel yapımızın niteliğini belirledi. Ve 21 Mayıs 1989'da Kafkasyalılar Birliği kuruluş bildirgesi açıklandı.

Dostlar; bizim nihai hedefimiz Sosyalist Anavatanımız Kaf-kasya'ya dönebilmenin koşulla-rını hazırlamaktır. Bunun için de halkımızı ulusal ve sınıfsal olarak bilinçlendirmek ve sosya-lizm öğretilerimizin pratikte sı-nanmasının sağlanması ge-rekmektedir. İşte biz bundan dolayı ayrı örgütlenmekteyiz. Ancak yakın hedeflerimiz, PKK'nın hedefleriyle aynıdır. Bu yüzden de biz, PKK'nın ve yan-daşlarının haklı savaşımalarının yılmaz propagandacıları ve omuzdaşları olduğumuzu söyle-mekteyiz. PKK'ya düşman olan her kişi, bizim de düşmanımızdır.

Biz bundan sonra; PKK'nın gerillalarıyla, Kafkasyalılar Bir-liği'nin savaşçıları ABREK'lerin aynı şerefleri paylaşacağını söy-lüyoruz...

-Yaşasın halkların kardeşliği ve dayanışması!
-Yaşasın PKK-ERNK-ARGKI!
-Biji Serok APO!

Kafkasyalılar Birliği

21 Kasım 1989

Yumuşama politikası ve faşist TC'nin yeni stratejik konum hesapları

TC'nin coğrafik olarak işgal ettiği stratejik konumunu sürekli emperyalistlere pazarladığı bilinir. Her ne kadar emperyalizmin Ortadoğu jandarmalığı TC'ye verilmişse de, TC kendisine bundan fazla rol atfetmiştir. Emperyalizm açısından bölgedeki askeri ve siyasi rolünü sürekli abartmış, bu temelde de kendisini pahalı satmayı önemli oranda becermiştir. Kendisini yaşatması da belli derecede buna bağlıdır. Ancak, son dönemlerde -özellikle de Malta Zirvesi sonrasında- henüz iyi niyeti fazla aşmamış olsa da, yumuşama doğrultusunda yaşanan gelişmeler, Türk faşizminde bir paniğe neden olmuştur. TC, mevcut gelişmeler doğrultusunda emperyalistler nezdinde kendi kıymetinin düşeceği kaygısına kapılmıştır. Bu anlamda da, stratejik öneminin, oluşacak yeni ortamda düşmeyeceği, tam tersine artacağı yolunda umutlar beslemeye çalışmaktadır. Nitekim, konuyla ilgili çeşitli uzman ve politikacılar alelacele bunun teorilerini üretmeye başlamışlardır.

Buna neden olan en önemli gelişme ise, Malta Zirvesiyle birlikte, NATO ve Varşova paktlarının uzun vadede feshi veya görev sahalarının değişmesi olasılığının gündeme gelmesidir. Bu durum TC'yi, yalnızlığa itilme ve eskisi gibi 'arsasını pazarlayamama' korkusunun egemen olduğu bir psikolojiye itmiştir. Zirve sonrası, NATO üyelerine bilgi veren Bush'un yaptığı toplantıya katılan Türk Başbakanına emperyalistlerin gösterdiği yaklaşım bu yönlü endişeleri arttırmıştır. Bunu, NATO nezdinde üst düzeyde görevli bir Türk yetkili şöyle değerlendirmektedir: *"Brüksel'de herkes (emperyalistler, bn.) kendi derdine, yani topluluğun geleceğinin derdine düştü. Kimsenin Türkiye ile ilgilenecek zamanı yoktu."* (Hürriyet, 7 Aralık 1989)

Emperyalizm gerçekten TC'yi gözden çıkarmış mıdır? Şüphesiz ki hayır. Ancak üzerinde durulması gereken çarpıcı gerçek, TC'nin emperyalizme ne denli bağımlı olduğu ve sistemler arası çelişkilerden ne denli yararlandığının bir kez daha gözler önüne serilmesi; bu konumu nedeniyle TC'nin zayıflığının boyutlarının açığa çıkmasıdır. Öyle ki, daha pratikte hayat bulmadan, yumuşamanın artırılması yolundaki tartışmalar bile onu büyük bir paniğe itmeye yetmiştir. Açık ki onu paniğe götüren, karşı karşıya bulunduğu sorunların ağırlığı ve emperyalizmin fiili desteği olmadan bir gün dahi yaşama gücünden yoksun oluşudur. Özellikle bu yön dikkat çekici bir tarzda belirginleşmiştir.

TC'nin, kuruluşundan beri, esasta varlığını Kürdistan'a dayanarak sürdürdüğü bilinir. Fakat yönlendirme ve iktidar olma emperyalizm ve bölge gericiliğinden gücünü alır. Ortadoğu'nun zenginliklerinin emperyalizm tarafından sömürülmesinde TC, hep kalkan rolü oynamış ve bunu isteyerek yerine getirmiştir. Emperyalizme sadık olduğunu defalarca kanıtlamıştır. Bu temelde de emperyalizmden teknik, maddi ve siyasi destek almıştır. Yalnız bu

karşılıklı çıkar esasına fazla dayanmaz; yeni sömürgecilik ilişkileri içinde Türk egemen sınıflarının uşaklığına dayanan bir işbirlikçiliktir. Ortadoğu'da emperyalizmin zenginliğini koruyan, kollayan bir tür bekçiliktir. Bu anlamda Ortadoğu'da TC, NATO'nun ileri karakolu, jandarmasıdır. Yaptığı bu "hizmetten" dolayı da bir pay alır. Fakat "hizmet" karşılığı aldığı payı sürekli arttırmaya çalışır. Bunda en çok kullandığı koz da Türkiye'nin jeo-politik konumudur. Özellikle Sovyetler Birliği, Bulgaristan ve Suriye ile sınırı olmasından dolayı bunu sürekli kullanmıştır, kullanmaktadır. Bu konuları daima işleyerek emperyalizm karşısındaki pazarlık gücünü arttırmış, buna göre emperyalizmden daha fazla yardım ve destek almıştır, almaya devam etmektedir. Hatta bu ülkelerle arasında suni sorunlar yaratmış, emperyalizm karşısında gücünü kuvvetlendirmiştir.

TC, stratejik konumunu, salt emperyalizm nezdindeki yerini güçlendirmek için kullanmamıştır. Bunu Türkiye halkı karşısında da kullanmaktadır. Gerek tarihi, gerekse günümüzde Türk egemen sınıflarının sürekli işlediği mantık; "dünyada herkesin Türklere düşman olduğu, Türkiye'yi bölüp parçalamak için hep fırsat kolladığı" tarzındadır. Günümüzde ise bu kompleks öyle bir düzeye varılmıştır ki; "Türkiye'nin bütün komşuları düşman, her an Türkiye'yi parçalayabilirler" feryatları ayyuka çıkarılmaktadır. Özellikle de, "hepsi PKK'yi desteklemekte ve Ermeniler de PKK içinde savaşmaktadırlar" safsatası sürekli işlenmektedir. Bu konular en ayrıntılı biçimde radyo, TV, basın, eğitim kurumları yoluyla yaygınca işlenmektedir. Böylece, yine Türkiye'nin stratejik önemine dayanılarak şoven duygular diri tutulmaya çalışılmakta; kitleler bunlarla uğraştırılıp, ekonomik-demokratik sorunlarını düşünme ve çözmeye çalışmaktan alıkonulmak istenmektedir. Herkesi her zaman dışardan bir saldırı olacak beklentisi içinde tutma amaçlanmaktadır. Dış saldırı psikolojisi hep gündemde olan bir sorun olarak tutulmaktadır. Tabii gerekçesi de şudur: "Türkiye'nin yeri o kadar önemlidir ki, herkes sahip olmak ister!"

Bugün, faşist TC çokça güvendiği ve büyük oranda da dayanak noktası haline getirdiği stratejik konumunu yeniden belirleme ve tartışma ihtiyacı duymaktadır. Çünkü sosyalist sistemde yaşanan gelişmelere bağlı olarak artık emperyalist-kapitalist sistem Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeleri çok ciddi bir tehlike olarak görmektedir. Dolayısıyla TC'nin sosyalizm "tehditinden" söz etmesinin koşulları nisbi olarak kalktı. Emperyalizm açısından Türkiye'nin jeo-politik konumu hala önemli olsa da eski canalcı önemini bir ölçüde yitirmiştir. Bu durum, TC'nin emperyalizm karşısındaki durumunun sarsılmasını getirmektedir. Açık ki bu, Türk egemen sınıfları açısından önem teşkil etmektedir. Çünkü buna dayanarak varlığını ikame etmiş, NATO'nun ikinci büyük ordusunu

besleyebilmiştir. Doğal olarak bu yeni gelişmeler onu yeni arayışlara götürecektir. Hele hele tarihinde ilk kez karşılaştığı Kürdistan kurtuluş hareketi de göz önüne getirildiğinde TC'nin yaşadığı ruh hali daha iyi anlaşılabilir.

TC, ortaya çıkan yeni koşulları değerlendirirken, "artık tehlikenin esasta kuzeyden değil güneyden geldiğini" ileri sürerek, emperyalizm karşısında kısmen sarsılan konumunu güçlendirmenin teorisini yapmaktadır. Bunu yaparken de bu kez üç tarafının denizlerle çevrili olmasını ve özellikle de Ortadoğu'nun emperyalizm açısından taşıdığı anlam ve önemi bir koz olarak kullanma yoluna gitmektedir. Bu noktalar, emperyalizm açısından da önemli noktalar olunca, TC ve emperyalizmin geleceğe yönelik planları çakışmaktadır.

Teoman Erel, konuya ilişkin olarak, 19 Aralık tarihli Güneş gazetesinde yer alan bir yorumunda şu görüşlere yer veriyor:

"ABD'nin önde gelen siyaset ve strateji üretim kurumlarından Heritage Vakfı'nın Başkan Yardımcısı Burton Yale Pines'e göre yeni kurulacak düzende Türkiye önemli olmayı sürdürecektir. Yeni dönemde ABD'nin denizlere önem vereceğini kaydeden strateji uzmanı, 'Amerikan donanmasına ihtiyaç artıkça bu donanma da limanlara ve dost kıyılara ihtiyaç duyacak' diyor. 'Donanma, Atlantik ve Pasifik dışında Basra Körfezi'nde, Akdeniz'de ve Boğazlar'da da var olacak. İşte bu dönemde Türkiye'ye de pay düşecek.'"

Buradan da anlaşıldığı gibi, emperyalizm açısından, "komünizm tehlikesinin" arka plana itilmesi, onun silahlanma ve halklara karşı komplolar için gerekçeler oluşturmalarının önüne geçemiyor. Bu kez gündeme Ortadoğu alanı oturtularak, yeni planlar geliştiriliyor. Ve bu planlarda da TC, bir kez daha emperyalizmin çıkarlarını koruyan bir "kalkan" olarak yer alıyor.

Teoman Erel, aynı yorumunda bu konuda da çarpıcı bazı gerçekleri dile getiriyor:

"ABD için Ortadoğu'da 'dost kıyılar ve limanlar' hangi güçler biraraya getirilerek sağlanacaktır? Türkiye taraf olmaya zorlanarak, İsrail ve Mısır gibi ABD'ye yakın ülkelerle ittifak ilişkilerine mi itilecektir?"

PKK gibi terör örgütleri, Irak ve Suriye'nin silahlanması gibi tehditler kullanılarak ülkemizin Ortadoğu'ya yönelik silahlanmasını artırması mı sağlanacaktır?"

Son zamanlarda Genelkurmay kaynaklı haberler ve açıklamalar kamuoyumuzda Suriye, Irak, İran ve PKK'ya karşı hassasiyeti hızla yükseltiyor. Irak'ın 1000 kilometre menzilli füze yapması, Suriye'nin tank ve uçak sayılarındaki artış, PKK'nın SAM füzeleri edindiğine dair açıklamalar ardarda gelmiş ve sistematik bir mahiyet kazanmıştır.

Kamuoyumuza Genelkurmay tarafından bu uyarı bombardımanı yapılırken, Genelkurmay'a yakın bazı siviller de, 'Ortadoğu'nun istikrarsızlığının Batı'ya sirayetini önleyen bir kalkan rolü'nü Türkiye'ye uygun gö-

rüyorlar."

TC, oluşacak yeni güçler dengesi içinde konumunu koruma çabalarını yoğun olarak sürdürürken, diğer yandan da silahların indirimi anlaşmasının dışında kalmak için elinden geleni yapmaktadır. "Ordu-millet" felsefesi temelinde şekillenen ve uluslararası arenadaki yerini de esas olarak askeri niteliği ile elde eden TC için, silahsızlanma rüzgarı ölüm demektir. Hele bir de Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, kendisi için büyük bir tehlike arzederken, asker veya silah indirimi yolundaki en küçük bir çaba onun sonunu kesinleştirecektir. İşte bu nedenle TC, Ortadoğu jandarmalığı rolüne her zamankinden daha fazla sarılmakta; "güneyden gelen tehlike"lere sürekli dikkat çekerek, efendilerinin desteğini elde tutmaya çalışmaktadır. Bizzat Türk Genelkurmaylığınca geliştirilen kampanyanın bir amacı da budur. Geliştirilen propagandalarla TC her an bir savaş tehlikesi altındaymış imajı yaratılmak; böylece toplumun dünyadaki akımlardan etkilenmesinin önüne geçilmek istenmektedir. İşte bunlara bir örnek: *"Suriye, Lübnan'da etkin olmak ve İsrail ile boy ölçüşmek için çok güçlü bir orduya sahip. Sovyetler Birliği'nden büyük destek görüyor. İran ve Irak ise savaşırken hem silahlandılar, hem de füze teknolojilerini geliştirdiler. Bugün bu ülkelerin elinde bulunan füzeler ile Türkiye'nin büyük bir kısmı tehdit altındadır... Evet, paktlar arası savaş ihtimali azalıyor, ama etnik ve bölgesel savaş sürecek. Türkiye ise, etnik ve bölgesel çatışmaların en yoğun olduğu Ortadoğu barut fıçısının yanbaşında."* (M. Savunma ve Strateji dergisi Genel Yayın Yönetmeni Emekli Amiral Yılmaz Usluer, Hürriyet, 7 Aralık 1989) Yine, Bülent Ecevit, yeni gelişmelere dikkat çekerek, silahlanmayı tek ABD'ye bağlamanın sakıncalarını vurgulamakta ve çok kaynaktan beslenmek gerektiğini ileri sürmektedir. Diğer Türk yetkilileri de, özellikle de mücadelelemize dikkat çekerek benzer şeyler vurgulamaktadırlar.

Açık ki, TC'yi bu düzeyde telaşa iten esas olarak mücadelemizdeki gelişmelerdir. TC'nin emekli bir general, savaş gerçekliğimizi şöyle izah etmektedir: *"Biz asker olarak, terör örgütlerinin çalışmasının, iç savaşa kadar belli aşamalardan geçtiğini kabul ederiz. Birincisi, örgütlenmedir ve bunlar (PKK, bn.) bu aşamayı geçirmişler. İkincisi, eylemdir; zaten eylemler. Bundan sonra az şiddetli savaş aşaması, daha sonra da iç savaş gelir."* (Genelkurmay Sıkıyönetim Koordinasyon Başkanı Korgeneral Nevzat Bölüğüray, Hürriyet, 4 Aralık 1989) Görülmektedir ki, TC, mücadelemizi durdurma umutlarını yitirmiş bulunmaktadır. Yeni koşulların ortaya çıkması, diğer bir ifadeyle sistemler arası yumuşama politikasının kendisini etkilemesi durumunda kurtuluş savaşımız karşısında çok daha zorlanacağını görebilmektedir. Zira mevcut durumda emperyalizmden her türlü desteği almasına rağmen savaş inisiyatifiyi yitirmiştir. 5 yıllık silahlı savaşımız,

NATO'nun en disiplinli ve ikinci büyük ordusunu büyük oranda işlevsiz kılmıştır. Pentagon tarafından formüle edilen ve bizzat Türk Genelkurmaylığınca sevk ve idare edilen özel savaş, sınırlandırılmış savaşa dönüştürülmüştür. Bu, rejimin en hassas noktasını oluşturmaktadır. Emperyalizmin desteğindeki en ufak azalma, faşist rejimin ayakta kalması ve varlığını devam ettirmesini hemen imkansız kılacaktır. Bir de buna ekonomik, sosyal ve siyasi bunalım eklendiğinde ve bu temelde halk muhalefetine giderek eylemliliğe dönüştüğü dikkate alındığında TC açısından işin ciddiyeti daha iyi anlaşılmaktadır. Bütün planlamalarını ve hesaplarını jeo-politik durumu üzerinde kurmuş bir rejim için bu konumda en küçük bir geriye gidiş darboğazlarla karşı karşıya gelmek demektir.

Nitekim, TC şahsında son gelişmelerle ortaya çıkan gerçekler, düşmanımızın güçsüzlüğünün bir de bu yönlü iyice açığa çıkmasını sağlamıştır. Savaşımız yüklen-dikçe onun zayıflıklarının ortaya serilmesi giderek artacaktır. Kürdistan'daki savaşın gelişimi, Türk özel savaşını her geçen gün daha da darbeleyecek boyuttadır. *"Bu iş artık, böyle 'can keşişiyor, bir avuç hain, kökü kazınacak, şehitlerimizin kanı yerde kalmayacak' gibi sözlerle çözümlenemez. Belki bu sözleri moral bakımından söylemiş olabilirler."* (Nevzat Bölüğüray, Hürriyet, 4.12.1989)

Burada esasta devrim seçeneğini bulan Kürdistan halkına büyük görevler düşmektedir. Şimdiye kadar özel savaş planlamaları mücadele tarafından etkisiz kılındılar. Ama henüz düşmanımız tümünden yenilmiş değildir. Her ne kadar dünyadan sürekli tecrit olup yalnızlaşıyorsa da ülkemizi kolay terk etmeyecektir. En son askerine kadar da savaşmaya çalışacaktır. Bugüne kadar TC'nin otoritesi yerle bir edilmiş, bazı alanlarda denetimini yitirmiş ve halkımızdan tamamen tecrit olmuşsa, bu, mücadelemiz sonucu gerçekleşmiştir. Hiçbir şey, bedeli ödenmeden kazanılmamıştır. Bu bedelin başında da şehitlerimiz kızıl kanları gelmektedir. Ve yine, bunlar etrafında kenetlenen halkımızın engin ve fedakar çabaları yatmaktadır.

TC'nin çıkmazlarını ortaya çıkarmada, onun çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğunu açığa vurmada Partimizin önderlik ettiği kurtuluş savaşımız belirleyici rol oynamaktadır. Uluslararası alanda da onu tecrit edip yalnızlığa iten yine mücadelemizdir. Oluşacak yeni dengelerde kendisine can haviyle yer aramaya başlamasının en önemli nedeni de yine savaşımız olmaktadır. TC açısından, önümüzdeki sürecin tamamen PKK'nın önderliğinde belirleneceği, onun inisiyatifi ve yönlendirme altında gelişeceği belirginleşmiş durumdadır. Bunun salt Kürdistan'da değil -ki şimdiden ülkemizde böyledir- uluslararası alanda da böyle olması kaçınılmazdır. Artık o çokça övündüğü stratejik konumu da, koşullar ne olursa olsun, TC'nin beklenen sonunu değiştiremeyecektir.

Romanya halkı; Çavuşesku yönetimini kanlı devirdi

Baştarafı 1. sayfada

dilebilir. Halk tamamen örgütsüz bir durumu yaşamaktadır. Devletin yönetimindeki boşluk da bu örgütsüzlüğe eklenince, Romanya tam bir kaos ortamına sürüklendi. Çatışmaların boyutları ve kontrolü elden kaçırıldı. Savaş kimin kimi vurduğunun belli olmadığı bir duruma sürüklendi. İç savaşta bu belirsizlik ölü ve yaralı sayısının artmasına neden oldu. Ağırıklı olarak Çavuşesku'ya bağlı kalan gizli polis örgütü Securitate ile ordu ve sivil milisler arasında **ülke geneline yaygınlaşan çatışmalarda** binlerce kişi öldü. Ölü sayısı önce 70-80 bin civarında açıklandı. Ancak en son yeni yönetimin yaptığı açıklamada, verilen ölü sayısının abartmalı olduğu belirtilerek gerçek rakamın 7 bin kişi olduğu söylendi. Fakat bu rakam da gerçek rakam değildir. Bizzat açıklamayı yapanlar ölü sayısının 7 binin altında olabileceğini söylemektedirler. Çatışmaların en çok yoğunlaştığı kentler Temeşvar, Bükreş, Braşova ve Arad'dır. Bu arada binlerce kişi de tutuklandı. Tutuklananlar arasında Nikola Çavuşesku'nun ailesinin bütün fertleri de bulunmaktadır.

Yeni yönetim başlangıçta televizyon binasında karargah kurarak ülkedeki kontrolü sağlamaya çalıştı. Televizyonda kendilerini Ulusal Kurtuluş Cephesi olarak tanıttılar. Fakat bu örgütlenme önceden yapılan bir hazırlığın ürünü değildir. Cephenin hala toplam üye sayısının 150 kişiyi aşmaması, onun örgütsüzlüğünün boyutunu en çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Yeni yönetimi üstlenen Ulusal Kurtuluş Cephesi, Ion Iliescu'yu devlet başkanlığına ve Petre Roman'ı da başbakanlığa geçici olarak atadı.

Yeni yönetim yaptığı açıklamada, yapacaklarını ana hatlarıyla şöyle belirledi: Komünist Parti'nin öncü rolü kaldırılacak; seçimler Nisan 1990'da yapılacak; yeni anayasayı hazırlamak için bir komisyon kurulacak; azınlıklara eşit statü tanınacak; ulusal ekonomi düzenlenecek ve özel teşebbüsçülüğe yer verilecektir.

Romanya'daki 24 yıllık Çavuşesku yönetimi nasıl oldu da kısa bir süreçte, hem de güçlü halk

muhalefeti sonucu kanlı bir şekilde devrildi? Elbette, tam olmasa da bazı gerçekler açığa çıkmak durumundadır. Her şeyden önce bu yönetim, uygulamalarıyla halktan kopmuş; halk adına ama onun üzerinde bürokrat devlet mekanizmasına dönüşmüştür. Açık ki bürokratlaşan devlet, halkın en temel sorunlarını dahi çözemediğinden, yılların biriktirdiği sorunlar büyük bir potansiyel güç halini aldı. Dolayısıyla, yönetime karşı halkta oluşan kin, Doğu Avrupa'da yaşanan reformist gelişmelerin etkisiyle patladı ve Çavuşesku'yu kanlı bir şekilde devirdi. Fakat şu gerçeği iyi görmek gerekir; Romanya'da iflas eden, bürokratlaşan yönetim aygıtıdır. Zaten bilimsel sosyalizme sadık bir uygulama geliştirilseydi, ne halktan tecrit olunurdu ne de sorunlar bu düzeyde yaşanır. Elbette buna rağmen sorunlar gelecekti, fakat bunlar gelişmenin ve büyümenin sorunları olacaktı. Doğru sosyalist uygulama, kitlelerin özlem ve taleplerine her zaman doğru cevap verme gücünde olacaktı ki, dış kışkırtmaların dozajı ne kadar büyük olursa olsun halkı etkilemesi mümkün olamayacaktı. Halkın sosyalizmin yüce idealleri etrafında kenetlenmesi söz konusu olurdu. Ama yapılanlar bunun tersi olduğundan kitlelerde nefret gelişti, beklenen tepkiye dönüştü ve bilinen sonuçları ortaya çıkardı.

Sosyalist ülkelerde yaşanan reformist gelişmelere Çavuşesku karşı durmuş, bu amaçla Kasım ayında yapılan Komünist Parti'nin 14. Kongresini tam bir gövde gösterisine dönüştürmüştü. Burada reformlara karşı Partinin arkasında olduğu mesajını vermek isteyerek reformlar karşısında direneceğini vurgulamıştır. Çavuşesku'nun bu tavrı özünde sosyalizmi savunma amacı gütmüyordu. O, kendi bürokrat yönetimini savunmaya çalışıyordu. Bu durum, dışta reform yanlısı güçlerin -ki bu dönem reform akımı Doğu Avrupa'da güçlüdür- Çavuşesku'ya karşı durmasına neden oluyordu. Böylece Çavuşesku yönetiminin, dışta yalnızlaşması içte de halktan tecrit olma konumuyla birleşince, bu durum

güçlü bir muhalefetin harekete geçmesini beraberinde getirdi ve Çavuşesku kanlı bir şekilde devrildi. Sonucun böyle olması doğaldır. Çünkü sosyalizm adına da olsa, Çavuşesku yönetiminin yaşadığı konum, Romanya halkından tecrit ve teşhir olma. Bu açıdan savunulacak bir yönü yoktur.

Yalnız iki nokta üzerinde kısaca da olsa durmakta yarar vardır. Birincisi, Romanya'daki gelişmelerle emperyalist-kapitalist sistemin içine girdiği çığırkanlıktır. Emperyalizm bu olayı yoğun anti-komünist propagandanın malzemesi haline getirdi. Romanya'nın şahsında sosyalizmi bir "cehennem", kapitalizmi ise bir "cennet" olarak göstermenin çabasına girdi. Kapitalizm, gerçek yüzünü gizleyerek, kapitalist cehennemdeki yoksulluk, çürümüşlük ve yozlaşmadan emekçileri düşünsel planda da olsa uzaklaştırmayı amaçladı. Halkların kurtuluş özlemi olan bilimsel sosyalizmi kötüledikçe kötüleyerek, sosyalizm yönünde oluşan bilinçleri kö-

reilmeye çalıştı. Ama aynı emperyalist ve kapitalist ülkeler, bir yıl öncesine kadar Doğu Avrupa'da Çavuşesku yönetimine sahip çıkıyorlardı. Çavuşesku'ya çeşitli madalya ve nişanlar veriyorlardı. Peki, nasıl oldu da birdenbire kötü oldu? Çünkü daha önce Varşova Pakti içinde kapitalizmle en çok ilişki geliştiren Çavuşesku idi. Emperyalistler bu ilişkiye dayanarak Romanya'yı Varşova'dan koparacaklarını hesaplıyorlardı. Bu yüzden Çavuşesku'ya sıcak bakıyorlardı. Fakat 1989 yılı içinde sosyalist ülkelerdeki reformist gelişmeler emperyalistler açısından daha yararlı olmaya başladı. Çavuşesku ise iktidarda kalabilmek için buna ayak diretiyordu. Bundan dolayı emperyalistler ona karşı koydular. Ve anti-komünist propagandanın malzemesi haline getirdiler.

İkinci nokta; Çavuşesku'ları yargılama ve cezalarının infazına ilişkindir. Dikkat edilirse, 2 saatlik gibi kısa bir yargılamayla 24 yılın hesabı sorulmaya çalışıldı. Halbuki 24 yılın hesabı bu süre içinde sorulamaz ve yargılama yapılamaz. Ayrıca mahkemenin yapıldığı tarzı da kuşkuludur ve adil değildir. Koca 24 yıllık Romanya tarihinin irde-

lenmesi gerekirdi, böylesi bir davayla. Doğrusu; yargılamanın adil olması, tarihe doğruları katması, bir halk mahkemesinde kamuoyuna açık olarak gerçekleştirilebilirdi. Fakat apar topar bir yargılama ve ardından kurşuna dizme, Romanya halkının çıkışına kara bir leke bıraktı. Aslında yeni yöneticiler her ne kadar sorunu güvenlik gerekçesine bağlasalar da, bu doğru olamaz. Çavuşesku'ları bu tarzda öldürmekle yeni yönetim onlara atfettiği sıfatları kendisi de segilemiş oldu. Bu, yeni yönetimin en büyük zaafı ve sergileyeceği yönetim tarzı konusunda ciddi sorular doğuran bir uygulamaydı. Zira, yeni yönetim, Çavuşesku'ları uygulamakla suçladığı yasaları kullanarak yargılayıp mahkum etme yoluna gitti. Yani, kendisi de bu yasalara yenildi.

Şimdi artık Romanya'da Çavuşesku yönetimi yok. Ama sorunlar kolay çözümleneceği benzemiyor. Romanya için gelecek günler hala ciddi sorunlar ve sorularla yüklü. Bugün yaşananlar konusunda en adil yargıyı ancak zaman verecek. Zaman, açılan yaraları sarılabileceği gibi, bugünkü toz-duman ortamında birbirine karışan doğrular ve gerçekleri de yerli yerine oturtacaktır.

SALDIRGAN ABD EMPERYALİZMİ PANAMA'YI İŞGAL ETTİ

20 Aralık günü tank, helikopter ve uçak desteğinde ABD askeri birlikleri Panama'yı işgal ettiler. Önce başkent Panama City'e saldıran ABD birlikleri, ardından Panama Devlet Başkanı Noriega'yı yakalama gerekçesiyle saldırılarını yaygınlaştırdılar. Yer yer de Stealth savaş uçaklarıyla 900 kiloluk bombalar yağdırdılar. Amerikan emperyalizmi Stealth savaş uçaklarını ilk kez kullanıyor. Noriega'ya bağlı ordunun da Amerikan işgaline karşılık vermesiyle yoğun çatışmalar meydana geldi. Çatışmalar sonucu yüzlerce Panamalı öldü, en az bir o kadar da yaralandı. İşgale karşı direnişin kırılmaması üzerine, Amerikan emperyalizmi sürekli yeni asker takviye etmek zorunda kaldı. İşgali sürdüren ABD askerinin sayısı 30 bin civarındadır. Modern teçhizatla donanmış bu gücün sayısı, küçük Panama için büyük bir işgal gücü anlamına gelmektedir.

Amerikan emperyalizmi, işgalini normal savaş kurallarına göre yürütmüyor, özel savaş da çeşitli düzeylerde yürütüyor. Örneğin, General Noriega'nın yakalanmasına yardımcı olacaklara 1 milyon dolar, silahını bırakacak her Panamalı askere de 150 vermeyi vaadetti.

General Noriega 25 Aralık'ta Vatikan Büyükelçiliğine sığındı ve siyasal sığınma talebinde bulundu. Bunun üzerine ABD emperyalizmi Noriega'yı sert bir üslup kullanarak istedi. Daha sonra yapılan görüşmeler ve verilen bazı tavizler sonucu Noriega ABD'ye iadesini kabul etti. Ayrıca, Amerikan emperyalizmi 4 bini aşkın Panamalı askeri de tutuklamış durumdadır.

Panama Orta Amerika'da

stratejik konumu önemli olan bir ülkedir. Büyük (Pasifik) Okyanusu ile Atlas Okyanusunda kıyısı bulunmaktadır. Panama Kanalı bu iki okyanusu birleştirmektedir. Bu kanal deniz taşımacılığı yolunu hem oldukça kısaltıyor, hem de taşımacılığın maliyetini düşürüyor. Bu kanal tamamen ABD'nin denetiminde olduğundan, ABD kanal taşımacılığında yüklü kar elde etmektedir. Kanalin ticaretteki bu öneminden dolayı 12 bin ABD askeri kanalı koruma altında tutmaktadır. Kanal tümünden Panama toprakları içinde olmasına rağmen, Panama hiçbir hakka sahip değildir. Ayrıca Panama, bulunduğu yer itibarıyla karadan da Kuzey Amerika'yı Güney Amerika'ya bağlayan bir köprü gibidir. Yine Orta Amerika'da da diğer ülkeleri kontrol edebilen bir özelliğe sahiptir. Bütün bu özellikleri stratejik açıdan Panama'nın önemini arttırmaktadır. Bu yüzden ABD emperyalizminin çıkarları açısından Panama'nın önemi oldukça büyüktür. Çünkü buna dayanarak, ABD kıta üzerinde denetimini korumaktadır. Ayrıca, kıtayı sömürmesinde Panama önemli rol oynamaktadır. Dolayısıyla, ABD, Panama'yı kaybetmeyi düşünmek bile istemez. Nitekim hep bir eyaleti gibi yönetmiştir.

ABD emperyalizminin son işgaline neden olan, bu hayati çıkarlarının tehlikeye girmesidir. Yoksa Noriega'nın uyuşturucu ticareti yapması gerçek neden değildir. Zira Noriega CIA ajanıdır. Panama'daki ABD emperyalizminin çıkarlarını korumak için CIA'nın yetiştirdiği ucube bir tiptir. Bu tipi genelde Amerika kıtası halklarının, özelde de Panama halkının ba-

şına musallat eden ABD'nin kendisidir. Yine, yıllardır uyuşturucu ticaretini ABD ile birlikte yapmaktadır. Bu gerçekleri, yani Noriega'nın CIA'nın ajanı olduğunu yine CIA açıkladı. Fakat gelinen noktada CIA'nın yetiştirdiği sadist Noriega biraz güçlendiğinden, ABD ile sürdürdüğü kirli işlerden fazla pay istemiş; ABD de bunu kabul etmediğinden karşı çıkmıştır. Yani, bir anlamda Noriega da ABD'ye kafa tuttu. Dolayısıyla ABD emperyalizminin Panama'da istediği gibi at oynatamaması, onun kıta genelinde çıkarlarını tehlikeye sokuyordu. Özellikle zamanlamasını da Romanya'daki gelişmelere denk getiren ABD, dünyadaki dikkatlerin buraya kaydığı bir anda işgali gerçekleştirerek yeni yetiştirdiği kuklası olan Guillermo Endara'yı devlet başkanı ilan etti.

Açık ki, Noriega'nın kişiliği ve yaşamı ne olursa olsun, bu ABD emperyalizminin yeni bir saldırısıdır ve şiddetle teşhir edilmelidir. Son dönemde "barış ve yumuşamadan" sıkça söz edilir oldu, ama bu emperyalist saldırı, emperyalizm yaşadıkça dünya barışının hayal olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Dünya barışı, ancak emperyalizmin dünyamızdan sökülüp atıldığı koşullarda mümkün olabilecektir. Yoksa o hep kendi çıkarları gereği halkların gerçek iradesine zorla müdahale edecektir. Hele hele sosyalist ülkelerdeki gelişmeleri lehine değerlendiren ABD emperyalizmi, daha da saldırganlaşmıştır. Nitekim, Panama işgaliyle bu saldırganlığını ortaya koyarken, bununla da yetinmeyerek Panama'daki Nikaragua Elçiliğine de saldırdı. Zorla Elçiliğe giren işgalci birlikler binayı tümünden aradılar. Bunu şiddetle kınayan Nikaragua Hükümeti, Nikaragua'daki ABD diplomatlarını sınır dışı etme kararı aldı.

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Madenleriyle ünlü bir beldemiz

MAZRA

(Elazığ)

-I-

ADI NEREDEN GELİYOR?

Bölgenin en önemli tarihi merkezi Harput'tur. Asur ve Hititler döneminde inşa edildiği sanılan Harput, Elazığ'da kentleşmenin gelişmesiyle birlikte eski önemini kaybetmiş durumda. Asur çivi yazısıyla yazılmış bir yazıtta, Harput'tan, adıyla bahsedilmektedir. Bir başka veriye göre, Urartular döneminde Harput'tan "Karberd" olarak sözedilmektedir. Tarihçilere göre, "kar" taş, "berd" ise kale anlamına geliyor. Bizans kaynaklarında ise, Harput "Kharpeta" olarak geçiyor. Bossert adlı tarihçi, Hitit çivi yazısı ile yazılı bir belgede Harputaş olarak anılan yerin Harput olduğunu ileri sürüyor.

Elazığ'ın gerçek ismi Mazra'dır. Bu, burada yaşayan Kürt halkının verdiği isimdir. Ancak Osmanlılar döneminde bu isim değiştirildi. Dönemin padişahı Sultan Abdülaziz tarafından kentte yeniden inşalara girişildiği için buraya, Mamuret ül-Aziz (Azizin yaptırdığı kent) denilmiştir. Süreç içerisinde, dile daha kolay geldiği için, bu isim Elaziz olarak değiştirildi. En son olarak da 1937'de M. Kemal'in önerisiyle Elaziz adı, Elazığ oldu.

Elazığ, Türk sömürgeciliğinin, göçmenlerini yerleştirdiği ve her yönüyle bir Türk şehri olmasına özen gösterdiği bir alandır. Gerçek ismi Mazra'nın unutturularak, çok az bir kesim tarafından biliniyor olması bir tesadüf değil, sömürgeciliğin yarattığı bir sonuçtur.

KISA TARİHÇESİ

Elazığ beldemiz, doğal yapısının yerleşmeye elverişli olmasından ötürü, Paleolitik (Eskitaş) Döneminden beri çeşitli toplulukların uğrak yeri olmuştur. İnsanların henüz göçebe topluluklar halinde yaşadığı dönemde Elazığ'da çeşitli izler bıraktığı, elde edilen buluntularla aydınlanmıştır.

M.Ö. 2350-2000 yıllarında Elazığ, Naramsin komutanlığında Akadların saldırısına uğrar. Bu istila, Amanos Dağlarından bakır madeni yataklarına kadar uzanır. Diyarbakır sınırları içinde yeralan Pir Hüseyin köyünde bulunan bir yazıtta bu olay doğrulanmaktadır.

M.Ö.2000 yılında gelişen İşuva ülkesi, Elazığ topraklarını da sınırlarına dahil eder. Bu dönemde batıda Hititler de bir güç olarak varlıklarını sürdürürler. Bu iki güç yanyana yaşamalarına rağmen herhangi bir ilişkileri olmadığı, yazılı belgelerden ortaya çıkmıştır. Yine aynı dönemde doğuda Hurri-Mitanniler de yerleşik bulunuyordu. Elazığ ve yöresinin stratejik öneminden ötürü, Hititler ile Hurri-Mitanniler arasında çatışmalı bir gerilim ortaya çıkar. Çünkü Elazığ'a sahip olacak güç, egemenliğini daha da genişletme avantajını elde edecekti. Bu iki gücün yanı sıra, aynı dönemde Asurlar da yörede etkinlik kurma amacındadır. Bir süre için Hurri-Mitanniler yörede etkin duruma geçseler de, daha sonra politik manevralarla Hititler yöreyi egemenliklerine alırlar.

Muşkiler, M.Ö. 1200'lerde Hitit İmparatorluğunun dağılmasıyla birlikte, Elazığ'da egemen güç durumuna yükselirler. Tarihî akışı hızlandıkça bölgedeki egemen güçler bu paralele daha erkenden el değiştirirler. Muşkillerden sonra, sırasıyla Urartular ve Persler yörede etkin güçler konumuna yükselirler. Pers İmparatorluğunun parçalanması ardından M.Ö. 334 yılında Helenistik Dönem başlar. Büyük İskender komutanlığında başlayan bu dönem, M.Ö.95 yılına

kadar sürer. Bu dönem boyunca bölgede uygarlıklar arası yeni kültürel (karma) şekillenmeler ortaya çıkar. Helen İmparatorluğunun egemenliği yıkılıp dağılınca Tigran egemenliği ve Roma savaşları başlar. Daha sonra da Roma ordularının M.Ö. 53 yılında yenildikleri Partlar, bir imparatorluk olarak gelişirler.

Partların egemenliğini parçalayan Bizanslılar, İslamiyet devrine kadar bölgenin tek egemen gücü olarak varlıklarını sürdürdüler. İslam ordularının seferleri, Bizanslıları önemli ölçüde zorlar. Harput, birçok kez bu güçler arasında el değiştirir. İlk dönemlerde Harput çoğunlukla Bizanslıların elinde bulunsada, 644 yılında Elazığ yöresi, Arapların egemenliğine geçer. Bu egemenlik 650 yılına kadar devam eder. Elazığ, bir de istilacı güçler arasında sınır bölge olmasından

dolayı, komşu güçlerin kanlı savaşlarına tanık olur. Bu asıl imparatorluklar dışında, onlara bağlı kolların orduları da Elazığ'da büyük ve kanlı çatışmalar yürütürler.

En son olarak İmparator Romanos Diogenes önderliğindeki Bizanslılar, yöreye egemen güç durumundayken Türk boylarının akınları başlar. Oğuz Türk boylarının Malazgirt kapılarını açarak Anadolu'ya akınları, Bizanslıların karşı saldırılarıyla durdurulduğu gibi geri püskürtülür. Bu sıralarda Anadolu'ya geçmek için bölgedeki halkın desteğinin gerekliliğine inanan Türk boyları, bunu sağlamak için halkın kabul ettiği İslamiyeti kendileri de benimsemek zorunda kalırlar. Böylelikle güç kazanan Türk boyları, Bizans ordularını yenerek Anadolu içlerine yayılmayı başarırlar. Daha sonraları Oğuz Türkleri çeşitli

ettirdiler. Ayrıca Elazığ ve Erzurum'da Ermenilere yönelik geniş tutuklamalara girişildi.

Türk milli kurtuluş savaşı döneminde Elazığ, emperyalistlerce işgal edilmemiş bir şehirdir. Bu nedenle Türk kurtuluş savaşında, doğu cephesinde önemli bir üs olarak kullanılır.

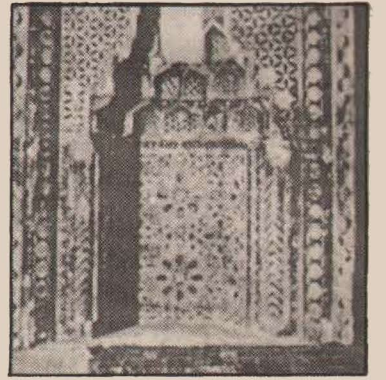
Yine Türkiye Cumhuriyetinin ilanından 2 yıl sonra, 15 Şubat 1925'te Şeyh Sait önderliğinde başlatılan isyanda Elazığ düşürülür. İsyanın önderlerinden Şeyh Şerif, Elazığ yönetimini ayaklanmanın sonuna kadar elinde tutar. TC sömürgeciliği, isyanı bastırdıktan sonra Elazığ'a özel önem verdi. Kürdistan'da Türkleşmenin üs alanı olarak kullandı. Dersim'in bu dönemde henüz bağımsızca yaşaması ve TC açısından bir "çıban başı" olması, Elazığ'ı TC açısından daha önemli kılıyordu. Çünkü Elazığ,

birçok uygarlığın uğrak yeri olmuştur. Bu nedenle tarihi yapıtlar bakımından zengindir.

Harput Kalesi: Beldedeki en önemli tarihi yapıttır. Şehir merkezinin güneydoğusundaki yalçın kayalar üstünde kurulmuştur. Araştırmalar sonucu elde edilen buluntulara göre, Urartular tarafından yapılmıştır. Kale dikdörtgen şeklinde inşa edilmiştir. Girişi doğu yönündedir. İçinde kayalara oyulmuş odalar, basamaklar ve gizli yollar bulunur. Dışkale ve İçkale olarak iki bölümlüdür. Tarihte çeşitli uygarlıklar tarafından onarılan kalenin günümüzde sadece görkemli burçları ve kimi duvarları ayaktaadır.

Meryem Ana Kilisesi: Eski bir Süryani kilisesidir. Harput Kalesi'nin sol kesimindeki alt yamaçta kayalara kurulmuştur. Bir duvarını kayalar oluşturuyor. Dikdörtgen planlıdır. Kilseden Harput Kalesi'ne gizli giden yollar vardır.

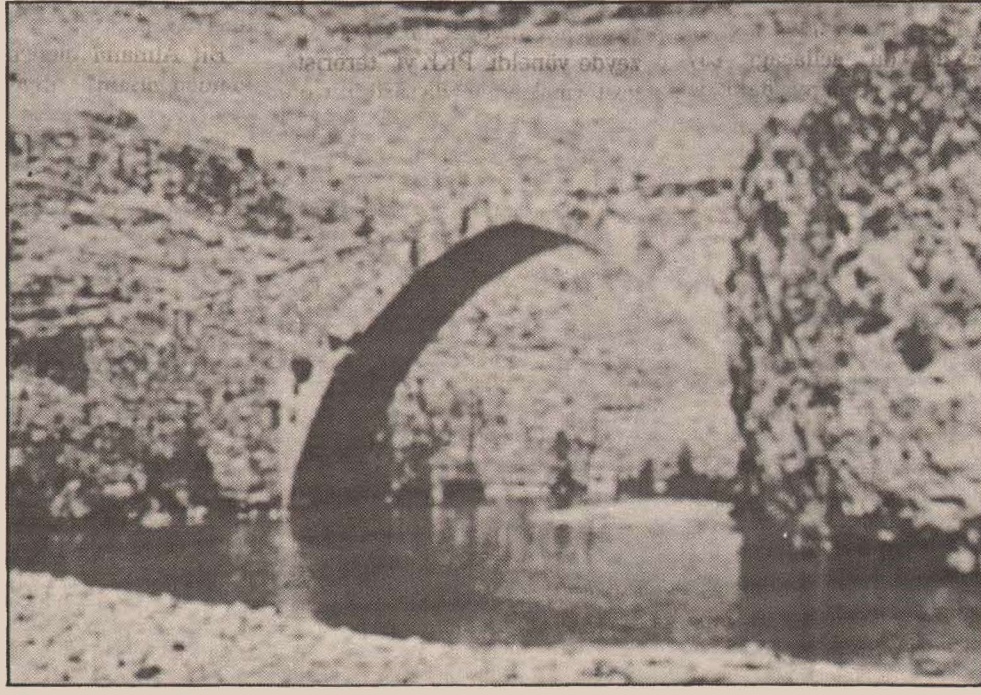
Ulu Cami: Harput ve çevresinin en eski yapıtlarındandır. Dışa kapalı görümlü olan cami, dikdörtgen planlıdır. Kalın duvarlıdır. Doğu ve batıda iki kapısı vardır. Minarelerinin değişik dönemlerde yapıldığı sanılmaktadır. Cami çeşitli minarelerle süslenmiştir.

Arap Baba Mescidi ve Türbesi: Harput'un kuzey kesiminde bulunan kayalıkta inşa edilmiştir. Giriş kapısı kuzeydedir. Kare planlı olup üstü kubbelerle örtülüdür. 10. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır. Halk arasında Arap Baba olarak tanınır ve ziyaret edilir. Mihrabı çinilerle kaplıdır.

Bu yapıtlar dışında Alacalı Cami, Esidiye Camisi, Sara Hatun Camisi, Kurşunlu Cami, Ağa Camii, Ahmet Bey Camisi, Ali Musa Mescidi ve Türbesi, Mansur Baba Türbesi, Fatih Ahmet Baba Türbesi, Cemşit Hamamı, Kale Hamamı, Hoca Hasan Hamamı, Dere Hamamı, Üç Lüle Çeşmesi, Karamağara Köprüsü, Ermeni Kilisesi, Surp Kevork Manastırı, Yusuf Ziya Paşa Külüyesi, Denizli Kervansarayı, Hacı İbrahim Şah Kervansarayı ve Palu Kalesi gibi tarihi yapıtlar da bulunur.

SÜRECEK

Karamağara Köprüsü

beylikler halinde Kürdistan yörelerini egemenliklerine geçirirler. Bu şekilde başlatılan Selçuklular döneminde, Elazığ'da Çubukoğulları, Artukoğulları, Dulkadiroğulları ve Akkoyunlar, beylikler biçiminde egemenlik sürdürürler. Bu dönem, Osmanlı dönemine kadar devam ediyor.

1877-1878 yılında Ruslar ile Osmanlılar arasında çıkan savaşta Osmanlılar yenildi. Bu dönemde Anadolu'da yaşayan Ermeniler, Ruslar tarafından, Osmanlıların denetimindeki Kürdistan'ın 6 şehrine yerleştirildiler. Yaklaşık 670 bin kişi olan Ermenilerden 70 bini Elazığ'da yaşıyordu.

1915 yılında Van'da Ermenilerin, Osmanlılara karşı ayaklanmalarını Elazığ ve Erzurum'daki Ermeniler de desteklediler. Bunun üzerine Osmanlılar bu iki şehirde yaşayan Ermenileri göç

Dersim'e sınır olan bir şehirdi. Burada karargah kurarak Dersim'i teslim almak ve TC'nin bir vilayeti haline getirmek daha kolaylaşacaktı. Nitekim Dersim isyanı döneminde gerçekleştirilen katliam Elazığ'da planlanarak uygulamaya geçirildi. Ayrıca kurulduğu alanın stratejik konumda olması da Elazığ'ı, TC sömürgeciliği açısından önemli kılmaktadır. Örneğin, bir Dersim'de Kürt nüfusu asimile edilerek Türkleşme yaratılmaya çalışılırken, Elazığ'da farklı olarak bu, Türk nüfusuyla yapılmak istenmektedir.

TARİHİ YAPITLAR

Elazığ beldemiz, Eskitaş Döneminden bu yana bir yerleşim alanı olarak kullanıldığından,

Federal Almanya-PKK Davası avukatlarından BASIN TOPLANTISI

Baştarafı 1. sayfada
yapılacak düzenli tercüme halen garanti altına alınamamıştır.

Anlaşılabilecek bir tercümenin sağlanabilmesi sadece mahkemenin görevidir; yine de 15. duruşma gününde tercümanların değiştirilip yenilerinin getirilmesi gerekmiştir. Ancak bu yolda Kürtçe konuşan sanıkların faal şekilde ana dillerinde duruşmaya katılımları sağlanabilmiştir.

Duruşmanın eşit koşullarda yapılamayacağını vurgulamak için savunma, tek tek avukatlar tarafından verilen dilekçelerle, ilk duruşma gününden beri davanın takipsizliğine ilişkin takipsizlik dilekçesinin içeriğini açıklamaya çalışmaktadır.

Mahkeme tarafından görevlendirilen tercümanlar, kullanılan siyasi ve hukuksal dil ile başedemediklerinden, dilekçenin uzun bölümleri anlaşılır bir dilde tercüme edilemediğinden halen bitirilememiştir.

Mahkemenin takipsizliğine ilişkin dilekçelerinde savunma aşağıdaki hukuk ve usul ihlallerine değinerek daha şimdiden

eşit koşullar altında duruşmanın yürütülemeyeceğini belirtmiştir:

- Daha duruşma başlamadan Federal Savcılık şimdiye kadar görülmemiş bir şekilde PKK'ye karşı ön yargılama kampanyası gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Bunu yaparken, PKK ile terörist faaliyetler arasındaki ilişkiyi kurabilmek için Federal Savcılık, yanlış haberleri vermekten çekinmemiştir. Tutuklu sanıkların dava sonuçlandırılincaya kadar suçsuz sayılmaları ilkesi bu kampanya ile yürürlükten kaldırılmıştır.

- 5. Ceza Dairesi, davanın açılışına ilişkin kararında, Alman Ceza Kanununun 129a maddesine ilişkin şimdiye kadarki uygulamalarla hükümlerin zeminini terketmiştir. Yabancı bir kurtuluş örgütüne karşı görel bir duruşmanın gerçekleştirilebilmesi için bunun siyasi uygunluk nedenlerinden ötürü, keyfi yapıldığı zannı doğmaktadır.

- Alman Cezai takibat mercilerinin, Türk emniyet makamları ile görülen işbirliği, duruşmaya karşı ağır ihlal teşkil

etmektedir. Hiçbir neden olmak-sızın Federal Savcılık, duruşma kapsamından Türk emniyet makamlarına sanıkların kişiliğine ilişkin özel bilgiler verip bu makamlardan koğuşturma faaliyeti-tinde bulunulmasını rica etmiştir. Dolayısıyla Federal Savcılığı, sanıkları ve üçüncü kişileri, Türk makamlarının yaptıkları koğuşturmalarla tehlikeye atmakla ve Türk emniyet makamlarının insan haklarına aykırı koğuşturma yöntemlerine ortak olmakla itham ediyoruz.

- Mahkemenin tutukluluk statüsünü belirleyen koşullar ve müdafî postasının kontrolünün somut şekillendirilmesi, sanıkların bilgi edinme ve fikirlerini ifade etme haklarını ciddi şekilde kısıtlamaktadır. Böylelikle kendilerinin duruşmanın hazırlanması için çok önemli olan siyasi bilgi edinme ve birbirleri ile haberleşme hakları tamamen ortadan kaldırılmıştır. Bu, çifte tecrit anlamına gelip, savunmanın ciddi şekilde engellenmesi demektir.

- Beklenen 2 senelik duruşma süresine rağmen, sanıkların sadece bir güven avukatı görevlendirmelerine izin verilmiş, bunun yanı sıra kendilerine mahkeme tarafından

tayin edilmiş "emniyet avukatı" tahsis edilmiştir. Böylece savunma, devlet kontrolü altında bir araca indirgenmiştir.

- Hukuk devletine uygun bir duruşmayı mümkün kılmayan bir asliye cebiri kendisini, sanıkların kafeste tutulmalarında göstermektedir (Sanıklar pleksiglas bir kafes içinde duruşma salonundan ayrılmışlardır).

Böylece yaratılmış olan sözde tehlikeli teröristlerin ayrımı, ismini hak eden bir savunmayı mümkün kılamamaktadır. Sanıklara karşı hürmeti ve iddia makamı ile silah eşitliğini içeren hukuk kültürünün burada görü-

len zedelenişi böyle "emniyet anlayışını" haklı gösteremez.

- Birçok avukat kuruluşları ve diğer makamlar, bu savunma koşullarını protesto etmişlerdir. Cam kafes kaldırılmalıdır!

- Hukuk devletine aykırı olan bu özel ve göstermelik duruşmaya ilişkin takipsizlik kararı verilmelidir.

Kürt duruşmasındaki savunma avukatları

A. Lütkes, F. Hess, E. Lunebach, H. Bröcker
12.12.1989

F. Almanya-PKK Davası tutuklularından Yasemin Gedik'in yaptığı konuşma:
"KÜRTÇE KONUŞMA HAKKIMIZ TARTIŞILAMAZ"

Bay Federal Savcı Senge, duruşmanın gelecek hafta Salı gününe ertelenmesi amacıyla avukatlarımız tarafından verilen dilekçeyi reddederken, bir hayli ilginç açıklamalarda bulundu. Bunun yeni bir yaklaşım olmadığını hemen belirtmiyim.

Bay Senge'ye göre bizler, ya da içimizden bazı arkadaşlar Kürtçe konuşmak istemiyle sorun yaratmaktadırlar. Yani Bay Senge'ye göre bizler, Türk sömürgeciliğinin halkımız üzerindeki kültürel asimilasyonunu olduğu gibi benimsemeli ve Kürtçe konuşmamalıyız! Buradaki mantık kemalist Türk sömürgeciliğinin lanetli inkar mantığıdır.

Bir Almanca "neden Almanca konuşuyorsun" diye sormak veya bir Almanın Almanca konuşma hakkını tartışma konusu yapmak benim aklımdan hiç geçmiyor. Böyle bir şeyi düşünemiyordum bile; o zaman nasıl oluyor da bizim Kürtçe konuşma hakkımız bir tartışma konusu olarak değerlendirilebiliyor?

Siz Fransızca bilen bir İngilizce kalkıp da illa Fransızca konuş diyebilir misiniz? Çok açık ki, yabancı dilde konuşup konuşmamak bir tercih meselesidir. Ama bilinen bir yabancı

dilden yola çıkarak, asıl kendi anadilini konuşma hakkını tartışma konusu yapmaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Burada bir yaklaşım sorunu olduğunu ortaya koyarak gerçeği teslim etmek gerekir.

Şimdi ortada kendini dayatan bir sorun, Kürtçe tercüme sorunu atlanılmak ve sanki hiçbir şey yokmuş gibi gösterilmek istenmektedir.

Sorunların yok sayılarak, atlanarak çözümlenebileceğini iddia etmek de bir mantıktır!

Ama geçersiz, hastalıklı ve sakat bir mantık!

Bunun için Bay Senge'nin o ipe sapa gelmez "dahiyane" teşhis ve iddialarını bir yana bırakarak, yeniden vurgulamak isterim ki: Nasıl ki, bir Almanın Almanca konuşma hakkı tartışma konusu yapılamazsa, bizim de Kürtçe konuşma ve savunma yapma hakkımız üzerinde hiçbir gerekçeyle hiçbir tartışmaya yer yoktur.

Bu hakkı kullanıp kullanmamak herbimizin kendi bileceği bir konudur. Bunun üzerinde de spekülasyon yapılamaz. Kürtçe tercüman sorunu en kısa süre içinde çözümlenmelidir. Bu nedenle duruşmaya önümüzdeki haftaya kadar ara verilmesini istiyoruz.

Yasemin Gedik

Fransız polisi yaptığı ev ve dernek baskınlarında 5 yurtseveri tutukladı

Baştarafı 1. sayfada

Bu uygulamasını Fransa genelinde yaygınlaştıran polis, yurtseverlere tehdit ve şantaj yapmaya başladı. Ayrıca çok sayıda yurtsevere mektuplar göndererek onları polis merkezine çağırdı. PKK'ye destek vermemelerini istedi, bunu yapmaları halinde haklarının ellerinden alınacağı tehditlerini yaptı ve para vaadinde bulunarak ajanlık teklif etti.

Fransız emperyalizmi son iki-üç yıldır bu tarz uygulamalara başvuruyor, Kürdistanlılara yönelik sistemli bir sindirme faaliyeti yürütüyor. Fakat polisin en son yönelimi tam bir psikolojik savaşı yansıtıyor. Aynı anda çok yönlü saldırıya yönelmesi, kapsamlı hedeflerin varlığını ortaya koyuyor. Sorunun salt Kürdistanlı yurtseverleri sindirmeyi amaçlamadığı, bunun yanı sıra emperyalist-kapitalist cepheden mücadelemize saldırıların bir parçası olduğu açığa çıkıyor. Bunun özünde amaç; Avrupa'daki ulusal kurtuluşçu faaliyetlerimizin tasfiye edilerek Partimizin bu alanda teslim alınmasıdır.

Fransız polisinin son yöneliminin düzenlenen bir senaryo ile ajan-provokatör Hüseyin Yıldırım'ın gözetimine alınıp tekrar serbest bırakılması sonrasında meydana gelmesi ilginçtir. Bu provokatör yeni Rebmanneler yaratma peşindedir. Nitekim, gözetimine alınan 5 yurtseverin daha sonra sahte gerekçelerle tutuklanmaları da bunu doğru-

luyor. Daha önce Almanya-PKK Davası'na benzer bir davanın Fransa'da da açılacağı söylenmekteydi. Almanya'daki davada H. Yıldırım provokatörünün rolü bilinmektedir. Benzeri bir rol de Fransa'da oynattırılmak istenmektedir. Son saldırıları bu yönlü planın hayata geçirilmesinin ön adımlarını teşkil ediyor.

Fransa bununla neyin peşindedir? Aslında bunun yanıtını Türk İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu vermektedir. Hürriyet muhabiri Oktay Ensari'yle yaptığı bir mülakatta; *"Güneydoğu Anadolu asla Beyrut olamaz"* dedikten sonra sözlerini şöyle sürdürüyor Bakan Aksu: *"Önümüzdeki günlerde Avrupa'ya gideceğim. Güvenlik ve terör toplantılarında delilleriyle, belgeleriyle yakalanan militanların ifadeleriyle PKK'nın bir cinayet şebekesi olduğunu onlara anlatacağım. Desteklerini çekmelerini isteyeceğim."*

Burada kullanılan sözcükler durumu çok net ortaya koymaktadır. Sömürgeci Türk devleti, devrimci savaşımızı sınırlandırmayı amaçlamaktadır. Avrupa'daki Kürdistanlı yurtseverlerin, başta maddi olmak üzere kurtuluş mücadelemize verdiği destek bilinmektedir. TC'nin amacına ulaşmasında -ki bu Avrupalı emperyalistlerin de amacıdır-, Avrupa'da mücadelemize olan desteğin kesilmesi önem taşımaktadır. Daha önce

Alman emperyalizmi ulusal kurtuluşçu faaliyetlerimize ileri düzeyde yöneldi. PKK'yi "terörist" göstermek amacıyla tarihinin en büyük davası olan PKK Davası'nı açtı. Bu davada Partimizi ve halkımızı yargılamaya çalışarak mahkum etmek istiyor. Fakat devam eden dava; F. Almanya'nın arzuladığı yönde gelişmiyor. Mahkeme kürsüsü halkımızın bağımsızlık ve özgürlüğünün sesi haline getirilmiştir. Alman emperyalizmi bütün kompo ve provokasyonlarına rağmen sanık sandalyesine kendisi oturmaya doğru gidiyor.

Bu davaya bağlı olarak benzer bir davanın da Fransa'da açılma hazırlıkları yürütülüyor. TC'nin Kürdistan'da sürdürdüğü özel savaşın 1992'ye kadarki planına bağlı olarak, Fransız emperyalizmi son yönelimlerini ortaya çıkardı. Amaç aynı: Kürdistanlıların mücadelemize sunduğu maddi, manevi desteği ve insan katılımını kesmek. Türk İçişleri Bakanının sözünü ettiği toplantıda, bu saldırıları Avrupa genelinde daha da sistemleştirme kararlarına ulaşmaya çalışılacaktır. Emperyalistler daha kapsamlı yönelerek ulusal kurtuluşçu faaliyetlerimizi yok etmeye çalışacaklardır. Fakat bu amaçlarına hiçbir zaman ulaşamayacaklardır. Zira halkımız bugün daha bilinçlidir. Ve Partimiz önderliğinde her türlü komployu boşa çıkaracak güçtedir.

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı: .....
Adres: .....

6 Aylık

Almanya içi:
DM 30 ☐
Almanya dışı:
DM 35 ☐

1 Yıllık

Almanya içi:
DM 60 ☐
Almanya dışı:
DM 70 ☐

Abone hesap numarası:

Bfg. - Bonn
Konto Nr.: 1205242100
BLZ: 380 101 11

Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukarıdaki yazışma adresine postalayınız.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hlf.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Metelokên Kurdî

Dizê bîstanan, mikur hat zivistanan!

Hanım YAVERKAYA'nın anısına.

"Şimdi toprağın, her Kürt kızının çeyiz sandığında saklıdır"

**Kürdistan kanlı bir yurt
Göklerinde akbabalar
uçuşur
Yoldaşların yatar
kanlı upuzun
Akbabalar
bedenlerine üşüşür...**

İlk kez Siverek'te görmüştüm seni, Bucak eşkiya çetesine karşı yeni savaş açtığımız günlerdi. Bir çuval mermi, bir tomar bildiri ve **M. KARA-SUNGUR**'a ait bir notu bana teslim ederken, seni iyice süzmüştüm. Biraz mağrur, biraz hülyalı ve biraz da her şeye koşmaya hazır bir Kürt kızyydın işte. Gene de, seni diğer kızlarımızdan ayıran farklılıkları düşünmeden edemezdim. Düşündüm; ayrımını bulmaya çalıştım diğerlerinden. Sayılmaz çokluktaki örgülerini uçuşturup dururken, Hilvan sokaklarında, belki de daha o günlerde vurmuşlardı umutlarını, seni öyle yalnız ve geleceksiz komuşlardı. Ama sen, göklerini yırtan kurşun seslerinin ve bozkırlarını ezen tank paletlerinin ağırlığını duymazdın yüreğinde. Bir çeşme başında mı, yoksa evinizin arkasında evcilik oynarken mi duymuştun Süleymanlar çetesinin zulmünü? Belki de baban, abin anlatmıştı onları sana.

Hilvan'a geldiğimde seninle tekrar karşılaştım. İlk gördüğümünden farklıydın, daha çok bilinçlenmiş gibiydin. Nasıl unutturum hırsından titreşen gözlerini! Gözlerin, hemcinslerinin kölelik zincirlerini parçalama isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Ne çok mutlu olmuştum o kadar çok sevdiğimiz kadınlarımızdan birilerini yanbaşıımızda görmekle. Sen de biliyordun; kadınsız bir savaşın başarı şansı yoktur. Yanımızda olmalıydınız; bazen önde, bazen savaş gerisinde; bazen ekmek ve mermi taşıyarak, bazen de en sıkı koşullarda silah taşıyarak bize...

Ama mutlaka yanımızda olmalıydınız...

Hilvan gibi, feodal kafataslarının her şeyi biçimlendirdiği ufak bir Kürdistan kasabasında seni bize ulaştıran ayrıntılara; halkımızdan birçok "bilmiş" insan ihanet içindeyken, ya da fikir kulüplerinde beyin jimnastiği yaparken, seni öyle bir kan parçası olarak yurdumuza sunan o görkemli yüreğine; sonra o görkemli yüreğini yurdumuzun ortasına gömdüren sağlam bilincine saygı duyuyorum. Feodal kaleler bir bir yıkıldı. Süleymanlar, eski Süleymanlar, Bucak, eski Bucak değil artık. Bakma, şehirlerimizi, kasabalarımızı ve köylerimizi kuşatan sömürgeci orduların erken zafer çığlıklarına. Onlar, olmayan bir zaferin korkularını büyütüyorlar yüreklerinde. Sömürgeci orduların desteğinde bile, ne Süleymanlar, ne de Bucaklar, uğruna ölüme gittiğin

o kibirsiz kadınların nişan yüzüklerini parmaklarından söküp alamıyorlar artık. 12 Eylül, senin yüreğini de parçalamıştı kuşkusuz. O günlerde, hangi yana atınsa kendini, yurdun aşınmış yürekleri çarptı avuçlarında. Tırnakların kapı arkalarında gömülü kaldı. Ve Kürdistan, Kürdistan olalı öyle kara günler görmedi. Siverek'te, Hilvan'dan sonra gözlemlendiğine uzanan sarı bozkırlarda çok aradın yoldaşlarının ayak seslerini. Geçmiş günler ve yoldaşlarının kurtuluş sunan namluları senden ne kadar uzaktaydı. Şimdi bile, ufuklara dalıp giden hüznü gözlerini görür gibiyim. O günlerdeki acılarını anlamak zor değil. Şehirlerin zulalarında yoldaşlarının parmakları kırılırken, senin de parmakların kırılıyordu. Belki, onların bozkırlara kadar uzanan çığlıklarını dinliyordun. Kürdistanlı hangi kız, abisine tutkun değildir ki! Yoldaşlarının yanı sıra o çok sevdiğin abini de almışlardı elinden. Abine ait herhangi bir şeyi, çeyiz sandığında sakladın diyeceğiz ama, çeyiz sandığın hiç olmadı ki. Ama sen, her Kürt kıza gibi göğsünde, ya da giysinin gizli bir köşesinde abine ait bir şeyler saklamıştın mutlaka...

Sonra, dağlarda dolaşıp duran bir grup arkadaşla bağlantı kurdun. Birlikte epey gezdiniz. Ama zaman kötüydü ve gün kendi kapılarımızın yüzlerimize kapandığı gündü. Artık barınamazdınız oralarda. Siverek'e geçtiniz. Orası da Hilvan gibiydi. Karşı-devrim canına okumuştun bütün ülkenin. Namuslu kapıları bir bir kapatmıştı. Gene de '81'in sonlarına kadar barındınız oralarda. Zulmü gördünüz, halkta yaptığı yıkımları ve oğulları ellerinden alınmış anaların acılarını duydunuz yüreğinizde.

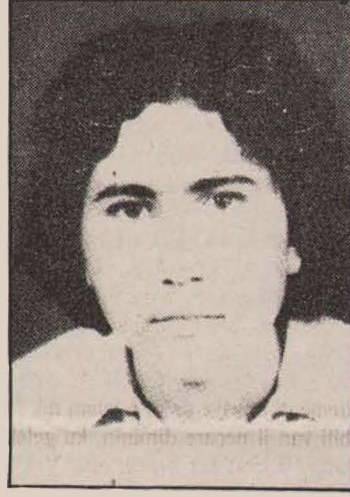
İki yol vardı önünde artık; ya Partimizin geri çekilme kararına uyup yüksek boyutlu bir savaşa hazırlanmak için kamp-lara gidecektin, ya da sıradan düşlerinin aldattıcılığına kanıp zulme boyun eğecektin. Kamp-lara gitmeye karar verdiğinde, sonraları Kürdistanlı kadınların yüreklerine gömüleceğini, o günlerde bilemezdim. Her şey çok sıradan ve gösterişsizdi.

Kamptaki 4-5 yılını düşünüyorum. Bir de, kampın sende bıraktığı ilk izlenimleri... Şafak sökerken katıldığın ilk askeri eğitimde, eğitim alanını ahlâlarının teriyle sulayan erkek ve kız yoldaşlarına bakıp, bu ufak alanda sağlanan kadın ve erkek eşitliğinden sevinç duymuş olmalısın. Sen ve senin gibiler birer simgeydiniz orada. Zincire vurulmuş Kürdistan kadınının onurunu, Parti, zincirlerinden kurtarıp sizin şahsınızda yüceltirken, o küçük beden baştan aşağı titremiş olmalı. Zor ve onurlu günlerdi o günler... Şafakla askeri eğitime başlamak, askeri eğitimin bittiği yerde siyasi eğitime katılmak. günlerce süren tartış-

malar, sonra gece nöbetleri, hem zor, hem de güzeldi değil mi?

1982'de Lübnan'daydın. Bir Kürt kızının, emperyalistlere karşı Filistin halkıyla omuz omuza çarpışması inanılacak gibi değildi. Ama bir gerçektir senin varlığını ve Parti; Ortadoğu halklarının yanında savaşa katıldığında, bu savaşta sana da yer vermekle Kürdistan kadınına bir kez daha senin şahsında onurlandırılıyordu kuşkusuz. Lübnan, diğer isimli kahramanlarını andığı gibi seni de anıyor. Ve Lübnan'ın sokaklarına emperyalist tanklar da giremedi henüz...

Sonraki günlerde ülkemize dönme isteğin bir yangın yerine çevirmişti yüreğini. Yoldaşlarla olmak, onların soluk alışlarını

yakından duymak, yurt sevdanı gidermeye yeterli değildi biliyorum. Dağlarında vuruşmak istiyordun ve bu yüzden sık sık dayanıyordun Partinin kapısına. El uzatsan ülkemiz kadınları kurtulacakmış gibi bir anlık çocuksu duygulara kapılıyordu. Ama olsun, kurtuluş mücadelesi vermek sevdalı yüreklerin işidir. Ve o sevdalı yüreğini ülkemize gömeceğin günler gelip çattığında, ülkemizi kuşatan boyun eğmez dağlara gülen gözlerle birçok kez bakmışsındır mutlaka.

O günlerde yanına olmayı, Herekol'u ve Cudi'yi seninle aşmayı çok istedim.. Seni, grubun siyasi komiseri ve grubun komutan yardımcısı olarak görmek ne güzel olurdu kimbilir. Oysa şimdi duyduklarımınla yetinmek zorunda kalıyor, seni düşümde canlandırmaya çalışıyorum. Savaş elbiselerin... beline doladığın kütüklük... kemereinden sarkan kasatura, elbombası, matara, boynunda asılı duran dürbünün, sırt çantan ve sonra sıkıca kavradığın silahın... Çok yaklaşıyor olmalı bir Kürt kızına gerillacılık. Şırnak'ta bahtı kara Kürt kadınlarının arasında dolaşıp dururken yadırganmış olmalısın. Belki de hayranlık uyandırmıştın Kürt kadınların yüreklerinde.

Ölüm nedir ki! Çocuğunu doğurmadan ölen bir gelin, bir kaç tabakalık tütünü geçirmek isterken sınır boylarında kurşuna dizilmiş bir kaçakçı, gece kıpırdadı diye bombalanan bir insan karartısı. va da kendi

topraklarına sahiplenmek isteyen bir gerillanın dağılmış bedenidir Kürdistan'da. Sen ölmek için gelmedin yurdumuza biliyorum. Ama Şırnak'ın hemen yanbaşıında, göklere bir mermer sütun gibi uzanan Cudi dağından ülkemizi seyredirken, ölümün sana pek de uzak olmadığını duyumsamış olmalısın. Adın öyle çok söylendi ki, düşmanla girilen her silahlı çatışmada ve kurulan her pusuda senin izlerine rastladım. Sonra bir kış günü, yani bütün Kürdistan beyaza kesmişken, dört yüz kişilik bir sömürge birliği tarafından kuşatıldınız. Düşman zalimdi. Düşman, kendisinin olmayan her şeyi yakıp yıkmak ve yoketmek için gelmişti oraya.

Sipere yatmanızla makinalı takırtıları başladı. Ardından bombalar ve roketler düştü yanınıza. Gökyüzü gümüşümsü toz bulutlarıyla kapanıverdi. Kendiliğinden değildi bu; buzlaşmış kar kütlelerinin bombalarla göğe savrulmasıydı. Ve siz, bu sayıca kalabalık ama, yürekleri küçük sömürge ordusunun kuşatmasında sadece üç kişiydiniz. Açılan ateşe karşılık verirken, belki günlerce sürecek olan bu çatışmaya az olan cephanenizin yetmesi için planlar kuruyordunuz. Bu yüreksiz kalabalığa güvenmeyen sömürge ordusunun kurmayları, dört helikopter göndermişlerdi çatışma yerine. Siz, o kocaman yüreklerinize, sadece kahpe pusularda bekleyen dört yüz kişilik sömürge piyadesine karşı değil, bulunduğunuz yeri bomba ve makinalı mermileriyle yırtan helikopterlere karşı da savaşmak zorundaydınız.

Bir ara az uzağındaki yoldaşının silahı sustu. Sürünerek yanına vardığında, yoldaşını, silahına kapaklanmış bir halde buldun. Kapaklandığı yerde kan kıza kesmişti. Zaten hiç alışmamıştın böyle şeylere. Başını dizlerine yatırdığın yoldaşının siyah saçlarını okşarken, bir seri mermi gönderiyordun arada bir sömürge ordusunun kahpe pusularına.

Ve çatışma sürdü. Sadece iki kişiydiniz. Her an bitimsiz gibi görünen bir kavgada ikinizdiniz. Çemberi yarmak için geceyi beklerken gün çok uzuyordu değil mi?

Sonra, diğer yoldaşının bulunduğu taraftan da silah sesleri gelmez oldu. Kanlı, upuzun yatan yoldaşının silahını ve mermilerini alıp, diğer yoldaşının yanına doğru sürünmeye başladığında düşman seni farkettiler ve bir sağnak yağmur gibi gönderdi kurşunlarını sana. İlk kurşun bedenine gömüldüğünde, içinde bir boşluk, sonra da bedeninden dışarıya sızan bir ılıklik duyumsadın. Vurduğunun farkındaydın ama çatışma sürüyordu. Elindeki silahla upuzun yatan diğer yoldaşının yanına vardığında, korktuğun başına gelmişti. Yani, koca bir sömürge ordusu karşısında bir sen kalmıştın.

Yoldaşlarını koruyamadığı için Cudi Dağı'na öfkeli bakışlar atıp duruyordun. Haklıydın, Cudi Dağı yeteri kadar analık etmemişti size. Ama onun da içi kan ağlıyordu. Belki de yoldaşlarının acısından dolayı sen bunun farkında değildin.

Akşam karanlığı üstüne abandığında çatışma hala sürüyordu. Ve sen o çemberi yarmayı, boyun eğmez dağlarına ulaşmayı ölesiye istiyordun. Teslim olmak mı? Hiç düşünmedin bile. Direnişçi Kürdistan kadınının nasıl olması gerektiğini o çemberde dost ve düşmana iyice gösterecektin...

Çatışma sürdükçe sürdü. Günbovu ve gece yarısına dek süren çatışma boyunca namlusu ısınan kaç silah değiştirdin, ya da kaç mermi gönderdin sömürge ordusunun korkak pusularına, ben de merak ediyorum. Üçüncü kurşunu karın boşluğunda duyduğunda gece yarıydı. Ama sen, yaralı halinle çemberi yarmayı başararak silah takırtılarını geride bıraktın. Ova köylerine doğru yol alırken şafak sökmüş, gök ağarmıştı bile. Ama artık ayakların taşımaz olmuştu seni. Öyle çok kan kaybetmiştin ki, bedeninin uyuşuyor, damarlarında kan yerine hava dolaşıyor sanıyordun. Sonunda hiç istemediğin halde yıkıldın. Tekrar kalkmaya çalıştın, ama kalkamadın. Sürünmek istedin, ama sürünemedin. Yüzün gökyüzüne gelecek biçimde uzandın ve öylece kalakaldın kıpırtısız...

Köylüler seni bulduğunda yapacakları bir şey kalmamıştı. Erkekler, her yaştan kadınlar, sonra genç kızlar ve çocuklar insandan bir halka oluşturdular çevrende. Sen öyle kanlı avuçlarını yurduna gömmüş yatarken, çevrendekilerin gözleri yaşlıydı. Ama çok şey saklıydı bu göz yaşlarında. Erkekler, genç bir kıza vuran sömürge ordusunu lanetlerken, kadınlar, karın üstüne al bir gül gibi düşen kanına bakıp, dökülen bu kana bir anlam yüklemeye çalışıyorlardı.

Düşman, kan izlerini takip ederek sonunda seni bulmuştu. Görmeliydin; hem utanyor, hem korkuyorlardı senden. Hep böyle olmasını istemez miydin? "Ölülerimizden bile korkmaları" demez miydin? Senden korktular **HANIM**, bir ordu kadar büyümüşün gözlerinde. Telaşla seni götürmek istediklerinde, uğruna ölümlere gittiğin halkın seni teslim etmedi. Kâr etmedi tehditler, küfürler ve göğüslerine uzanan namlular... Öyle yıkılmış olarak seni bırakıp gittiler...

Kadınlarımız, kurumuş kanlarını yıkadılar özenle. Kızıl kundaklara belediler seni. Sonra, doğum sancılarıyla kıvranan toprağın bağına desip, bir kez daha yeşermen için oraya bıraktılar usulca. Şimdi toprağın, her Kürt kızının çeyiz sandığında saklıdır.

HEWAL

Di sala 1989'an de gelê Kurdistanê bi ser ket, dewleta Tirk a faşîst lêdanên mezin girt

Destpêk di rûpela dawi de bi ra û nuh, û xwest wan pêrgalan wusa li şûn xwe bihêle. Bi vi rengi xwest pêşveçûnan ber bi sîdên xwe ve bine û kete nava keferatên bi vê six-letê. Rejîma faşîst bi amadekariyên bi vê nolê û di vê rîyê de dikeve sala 1990'an.

Nemaze, ji ber sedema sersala nuh hemû nûner û berpirsiyarên bilind ên rejîmê mesajên xwe belavkirin, lê hema tevan ji di mesajên xwe de bala awira gelemperi kişandin ser pîrsa Kurdistanê. Tev li ser rawestîn, ku pîrsgireka rejîma Tirk a yekemin pîrsa Kurdistanê ye û divê bi lez û bezi hinde xalên çareserkirinê bîn peyda kirin. Li ser vê bingehe pêşniyar û rîyên çareserkirinê xwe pêşvebirin. Di rojnâmeya "Tercûman" de sekreterê SHP - Partiya Sosyal Demokrat a Geli, Erdal İnonu wusa baweriyên xwe danibû pêşiya çavan: **"Ez bawer nakim ku ev doman (kargêriya dewleta Tirk a niha) bikaribe xwe bigihîne heya dawîya sala 1990'an. Hinde guhartinên pêwîst wê çêbibin. Deliv heye, ku di sala 1990'an de hilbijartîneke gelemperi ji çêbibe. Ev bûyereke bi derfet e. Ji ber ku li pêşiya me pîrsgirekeke binge-hin a tîji kêş heye. Nimûne; bûyerên terorê yên li başûrê - rojhilat (Kurdistan). Ev bûyer roj bi roj zêdetir dibin û gelê herêma ne dilxweş e. He-ya niha bi baldari nêzikahiyek ji bo vê pîrsê nehatiye şani kirin. Ev pîrs, di sala 1990'an de weke bûyereke pê-wîst ji pîveyeke yekemin wê li pêşiya me hebe û hebûna xwe bidomîne."**

Weke ji van gotinan ji bêtêgiştin, di vê koçbera têkoşinê de ku têkoşîna **me xwe di sala 1989'an de gihandiyê**, rejîma Tirk ji bo domandîna hebûna xwe, neçare maye ku seri bide guhartinê ji ra. Belê, ev rasti derke-tîye pêşiya rejîmê. Rejîm dixebite, ku ji seri heya neynûkên xwe, xwe ji nuh ve restore (nuh) bike. Bi vi rengi wan xebatan ji daye destpêkirin, da ren-geki nuh bigihîne şerê taybeti. Nexa-sim rojnâmeya "Tercûman" sala 1989'an mîna "sala PKK a hovîtîyê" dinir-xîne. Ev rojnâmeya di bin karguzariya şerê taybeti de, ji sala 1984'an heya sala 1989'an sal bi sal bilançoya şerê me yê gerilla weşand. Hejmara livba-zîyan û hejmara kuştîyên ji herdu hêlan nivisand û hejmaran dani ber hevûdu. Herçiqasî hejmarên hatine weşandin ji aliyê şerê taybeti ve û ji bo berjewendiyên dijmînê me hatibûn badan û çewtkirin ji, di sa ji nedikari ji çavan bêt hunda kirin, ku di şerê me yê gerilla de hejmara livbaziyan leşkerî serdesti kirine paya xwe. Pêşveçûna livbaziyan ji aliyê sixletî û pîrbûna kuştîyên ji nava rêzên dijmînê me bi zelali li ber çavan bûn. Ji ber vê yekê ji rojnâme, sernivîsa nûçeya xwe weke "sala PKK a hovîtîyê" danibû. Ji ber ku, ji ber pêşveçûnê hatine afirandîn, dewleta Tirkan ketiye nava tîrs û bizdaneke gelekî mezin. Ji ber ku dewleta Tirk nema dikare şerê taybeti birêvebibe, dikeve nava tîrsê, rizîbûnê û belavbûnê. Ev ji xwe di xalên pêş de şani dike. Êdî agir ketiye pixara dewleta Tirk. Lewma dewleta Tirk di-keve nava tîrs û bizdanê û heya jê dihe diqêrine, û ji paşverûtiya cihanê pîrsa arikarî û hevkarîyê daxwaz dike.

Pir êşkereye ku têkoşîna me ya rizgariyê, ji aliyên leşkerî ve xwe gihandiyê hostabûnekê û bi şeweyeke berfireh û pêşkêti kozên xurt bi destê xwe ve aniye. Li ser vê bingehe şerê taybeti neçare ma, ku ber bi jêr ve jar bikeve. Ev ji aliyê bingehin e, ji bo pêşveçûnê di sala 1989'an de. Lê ji ber çavan derbaskirina pêşveçûnan tenê bi vi rengi, wê bibe nîrxandîneke teng û yekalî. Armanca bingehin a şerê me yê geli, tevli - kirina gelê me

di nava rêzên şer de ye û bi dest - a-nîna rabûneke girseyî ye. Nexwe em ji dizanin, ku livbaziyan gerilla tenê bi serê xwe, wê nekaribin pir tîştan bi ser bixin. Ev rastiyeke zelal e. Di şerê me yê rizgariyê de, çiqasî gerilla yekbûna xwe tevli gel avabikin û gel li dora xwe bicivînin, hevqasî ji wê bikaribin bi gavên hawerî ber bi pêş ve herin. Gava zora çekdari û zora ramyari çiqasî baş xwe bigihînin hevûdu û bibin yekbûnek û li ser vê bingehe berê xwe bidin dagirkeriyê, hevqasî ji hingê saziyên Tirk ên li Kurdistanê wê bikaribin bîn lerizandîn. Tunekirina saziyên dagirkeriyê, bi vi rengi bi derfet e. Li gora vê, gava em ji aliyê politikî ve li rewşa girsên gel binêrin, emê bi hesani bibînin, ku sala 1989'an di têkoşîna me de peyvajoye gelekî ronak e.

Di derbare serihildana gelê Kurdis-tanê di dema berê de û li ser vê bingehe parastina sîd û berjewen-diyên gelê Kurdistanê, dihe zanin ku bédengiyek serdest bû. Gelê me ji aliyê dagirkeriyê bi dijarî hatibû çewsandîn û heya bêt gotin tirsandin. Lewma rastiyeke me ya gelêrî hebû, ku ji qirkirinê dirinde hatibû derbas kirin û çav şikandin. Em gihabûn rewşeke wilo, ku em ditirsîyan pênasi û kesbûna xwe ji binin zimên. Li hemberê saziyên Tirkan mirovên me hemû dilêrî û hima xwe hunda kiribûn. Gava du cendîrme an polis dihatin ditin, mirovên me ji tîrsa xwe, li dereki ku xwe veşêrin digerin. Ev rewş ji bo gelê me, heke ji aliyê dagirkeran ji hatibe afirandin, dihat maneya bîrûmetî û erzanbûneke (an ketîneke) bêt hempa. Ev rewş di sala 1989'an de bi êşkeretî hate perçiqandîn. Gelê me xwe ji diwarên tîrsê derbas kir.

Gelê me yê ku di salên berê de ditîrsî bibêje, "Ez Kurd im, Kurdis-tanî me" di sala 1989'an de bi dilê-riyeke mezintir wê psikolojiya tîrsê şikand. Gelê me bêtîr xwe nêzîki rastiya xwe kir. "Kurd bûn" xwe ji rewşeke şerm û fihêtiyê rizgar kir, xwe gihand paya rûmet, dilxweşî û dilsoziyê. Gelê me di vê barê de nêzikbûneke bi nîrx da xweya kirin. Di hemû qadên jîyanê de danûstandî-nên li ser rastiya Kurdistanê xwe dan pêş. Riya veristina serxwebûnê ji aliyê Partiya me, heya pîveyeke mezin hat pejirandin. Ji bo her mirovê me yê xwerû û ji rêzê, hebûna otorîteya dagirkerî bû pîrsa danûstandî. Ew hima dagirkeriya Tirkan ku mîna "nedihata binxistin" dihat zanin, ji aliyê girsên gel bi ronahi hat ditin, ku dikare bêt hilweşandin. Êdî ew bir û bawerîya "ji dewletê re dewlet pêwîst e" hat perçe kirin û li şûna wê, bir û bawerîya heke gel xwe rêxistî bike, wê serkeftin ji hebe, cihê xwe girt. Herweha di vê domanê de rind kete seriyan, ku bi bilind kirina têkoşinê dewletbûn ji wê bikaribe xwe avabike. Ji ber van tevan, sala 1989'an kete bin posideyên psikolojiya derfetên ser-keftinê. Gelê me li ser vê bingehe berê xwe da meylekê û kete ser rîya hima şerê me yê şoreşê. Di vê qadê de sala 1989'an bû saleka hilpişkinê.

Nîrxandinê rojnâmeya "Hürriyet" ji bo sala 1989'an bi vê nolê bûn: **"Sala 1989'an, ji bo bi dest ve anîna aşîtiya ku rewşeke bêt livbazi (ji bo dewleta Tirk) derkeve holê, biserneket. PKK, ku di destpêka sala 1989'an de hatibû ber keviya tune-bûnê, di sala par de (sala 1989'an) hilpişkinê bi destê xwe ve anî. Jê rizgarbû, ku tunebibe û biçê. Di vê navberê de PKK, li hinde xalên êr-dîmê yên germ de, hinde serkeftinê psikolojîkî yên pêwîst ber xwe ve anî.**

PKK, ku di mehên havînê de weke

xurtdibe xweya dikir, ber bi dawîya salê ve disa posideyên xwe hunda kir. Hêzên me yên parastinê li êrdî-mê kontrolê disa bi destê xwe ve anin."

Nîrxandinê wê nolê yên bi sedema sala nuh di weşan û rojnâme-yên Tirkan de bi firehi cih girtin. Lê weke mirov ji gotinê li jor ji derdixîne, azîneya ku dihe bikaranîn her ewe, di keliya dawî de xwe serketî bidin şani kirin. Dixwazîn tim bibêjin, ku ew her demê di dawiyê de jîr û jêhati ne. Lê bili van ji neçare dimînin, ku gelekî tîştan û rastiyan bipejirînin. Yek ji wan eve; "Hêzên parastinê di êrdîmê de kontrolê disa bi destê xwe ve anin" dibêjin. Bi van gotinan dihe pejirandîn, ku dewleta Tirk bi taybeti li êrdîma Botanê kontrola xwe hunda kiriye. Heke rewşeke wusa nebûya, pîrsa ji nuh ve "bi dest anîna" kontrolê ji nedibû. Di rastîyê de ji, rewşeke mîna "ji nuh ve bi dest anîna" kontrolê ji bîni tune. Ev aliyê bangêsiyê. Aliyê propagandayê bi vi rengi dihe avakirin. Duwemin: "Hinde serkeftinê psikolojîkî yên pêwîst ketine destan" dibêjin. Bi vê ji dipejirînin, ku girsên gel ketina nava çerxa têkoşîna me.

Gava em van tevan bicivînin ser hevûdu, aliyê ronak e sala 1989'an ji bo berjewendiyên têkoşîna me ji ber xwe derdikeve pêşiya çavan. Aliyê ronaktir ji eve: Livbaziyan çekdari yên gerillayên me, gelê me bi kûrani xistine bin posideyên xwe û gelê me bi şeweyeke bêtîr bêt tîrs, xwedî li têkoşinê derdikeve. Nexasim gelê me bîriyên xwe yên ji bo jîyana azad a gerillayan û bêt tîrs berzîman anîna pênasiya xwe, mezintir kiriye. Car caran xwe ji tixûbên van ji derbas dike û hima xwe dizivîrine livbaziyan. Ev ji li gelek deran bûye. Nimûneyên berçavî yên vê rastîyê li Cizira Botan, Gîrgê Amo, Mistbîn, Çolamerg, Şîrnex, Çîyayê Cudî û navçeya Payizava xwe dan xweya kirin. Nimûne: li navçeya Mistbînê bi hezaran kedmîz û xebatkar, ji bo standîna miriyên gerillayên me yên di şer de şehîd ketibûn, xwe tevgerandin û standî ji. Şoreşgerên şehîd bi şîneke mezin kirin gorê. Disa, gundiyan Gundikê Mellê, li diji koçberkirina bi kotekê, bi hejmareke ji pênc hezar kesan, bi dirêjahiya hefteyekê di rîyê bingehinê trafîkê vegirtin û karin vê bikaranîna dagirkerî birawestînin. Gelê me di navçeyên din de ji xwe da livbaziyan vê nolê. Ev nimûne derdixînin ronahiyê, ku li welatekî mîna Kurdistanê gel ji bo azadiyê diçe ser mirînê. Li vi

welati, ku demekê Kurd bûn qedexe bû û ev pênasi bi kotekeke dijar dihat herifandin, vê rojê ev qedexe-bûn nikare bêt pêkanîn. Herçiqasî qedexeyên dagirkerî nehatine rakirin ji, di encama têkoşîna dihe bilind kirin de, bikaranîna wan di karvaniyê de hatiye rawestandîn. Rastiya ku gel guhê xwe nade van qedexeyan, xwe zivirandiyê wê pîrsê, ku di parlamen-toya Tirkî û weşanê Tirkî de ji dihe zimên. Ango şerê me yê şoreşgerî, "sucê" ji sucbûnê derexistiye û sucê kiriye tîşteki mafdar û zagonî. Gava yekemin ku bi jêhatibûn giha dawîya xwe, gava xwe ya duwemin ji di sala 1989'an de avêt. Hişyarî û zanabûna Kurdîni û azadiyê ya avabûyî, çem-bera mirînê ji dirand û xwe gihande domana xwe zivirandîna livbaziyan. Niha gelê me xwedî li şehîdên xwe derdikeve û nema ji dagirkeran di-tîrse. Bêt tîrs şehîdên xwe ji destê wan derdixîne. Bi kotekê berê gelê me didin penahberiyê, lê gelê me li hem-berê vê li ber xwe dide û dest bi livbaziyan dike. Bi vê tevgera xwe gelê me, gavên ber û paş ve bi dagirkeran dide avêtin. Bi vê nave-roka xwe sala 1989'an, sala serihildîna li diji dagirkeran û dest bi livbaziyan kirinê ye. Ev ji di xwe de guhartina bi şeweya radikal di bejna me ya civakî û netewî de dide xweya kirin. Ev gava bi him a li ser vê bingehe, destpêka serihildan û rape-rîna gelêrî bi xwe ye.

Ji xwe, ketina dewleta Tirk di nava peyvajoyekê de, ku di şer de binkeftî dibe û lewma tengzariyê mezin diji, kehniya xwe ji vir digire. Gelê me ne tenê di bir û baweriyên xwe de bi rengekî radikal xwe ji kevnariyê qut kiriye. Xwe di qadên jîyanê û livba-zîyê de ji pêşvebirîye. Di encama vê de, otorîteya dewleta Tirk heya bêt gotin jar ketiye û dewleta Tirk ji aliyên sazi ji ketiye nava demeke hilweşînê. Nimûne: li Kurdistanê li hezaran dibistanan êdî perwendekirin nema dibe, angî dibistan tev xebatên xwe rawestandin.

Li şûna otorîteya dagirkerî, ku li Kurdistanê tevli saziyên xwe dihe hilweşandin, otorîteya şoreşgerî xwe bi cih dike. Ji aliyekê otorîteya dew-leta Tirk bi lez dihilweşe, ji aliyê din ji bi vê lezê têkoşîna me otorîteya xwe sazandî û avadîke. Lê belê di hemû qadan de xwe - sazandî kirina me ji, ji ber hinde sedeman weke dil dixwaze bi yek carê nabe. Çiqasî otorîteya dijmîn bilerîze, hevqasî ji têkoşîna me,

otorîteya xwe serdest dike. Lewma caran cih bi cih valahiyeke otorîteyê xwe dide şani kirin. Ji bo pêşvebirina banduriya du - alî û avakirina demok-rasiya geli, peyvajoyên vê nolê yên ji bo demeke derbasbûnê, xwe di pî-veka sazandî bûnê de zelal dikin.

Zanistiya azadiyê ku di nava rêzên geli de xwe dide pêş, car caran dizivire livbaziyan. Car caran çavê gelê me jê dibirre, ku li diji hêzên şerê taybeti seri bide pozberîyan û şerê xwe bike. Guhartinê bi vi rengi herweha datînin holê, ku di rêxistinî û sazandî - bûne de ji hinde gavên ji dil hatine avêtin. Bi vê naveroka xwe sala 1989'an, herwusa di rêxistin-bûna gelê me de, salekî hilpişkinê ye ji. Ji xwe, xortên ciwan û birên ku dixwazîn bi çekdari tevli şerî bibin, herikin nava rêzên ARGK. Tevlîbûn xwe gihande hejmara ji hezaran. Bi-rên geli yên din ji, di nava rêzên ERNK de bi şeweya "Komên Gel", rêxistinîya xwe heya pîveyeke pê-wîst pêkanîn. "Komên Gel" ji aliyê naverok û kakilên xwe ve, şaxên banduriya demokrasiya geli bi xwe ne. Ji ber van taybetiyên xwe gelê me, di avakirina banduriya xwe de hinde kozên pêwîst bi destê xwe ve aniye. Lê ev gavên hatine avêtin; ji bo seranserîya giştîya welat bi tîrî neha-tine berfireh kirin, herçiqasî otorîteya Parti, Enî û Artêşa me herî pêşveçûye ji. Pêkanîna vê di salên pêşin de, delamet û vatîniyeke pêwîst û giring e. Baş bi serxistina vê delametê, di xwe de rabûn û serihildaneke li seran-serî welat hildigire. Lê belê di sala 1989'an de gelê me gavên xwe yên ji bo serihildan û rabûnê avêtîye û niha xwe hîni nimûneyên vê yên xurt dike. Aliyeke serfiraziya sala 1989'an a ronak û berçavî ji ev rasti bi xwe ye.

Gelê me ku bi van serkeftinê li jorê hatine rêzkirin ketiye nava sala 1990'an, têkoşîna xwe ya sala nuh li ser bingeha wan pêşveçûnan wê pêş-vebibe û bigihîne bingehê. Berî her tîştî, da di sala 1990'an de pozberî û serketin bigihin koçberên bilindtir, rewş heya bêt gotin destda û pijayî ye. Ji ber ku bi derfetên mezintir em dest bi sala nuh dikin. Serketinê me pêşkêti û dewlemend in. Pêşketinê li Kurdistanê li Tirkîyê û cihanê bi şeweyeke xurt bersivên xwe girtine. Toreyeke sempatiyê ya berfireh li dora têkoşîna me avabûye. Ji ber vê yekê ji dewleta Tirk bi kêmasî wê bixwaze wan pêşketin bi tixûb bike, ku wê ji bingeh ve dilerizînin. Lewma bêtîr wê giraniya xwe bide şerê taybeti. Ev ji wê bibe sedemek, da di sala 1990'an de şer li Kurdistanê di koçberên bilindtir de birêvebiçe. Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval **Abdullah Ocalan** di vê barê de wusa dibêje: **"Heya niha karin helwesta di hundurê sistemê de mijûl bikin, bêt poside bihêlin; gava pêdivî diditin ku helwesta karker û xebatkarên bişikinîn, peymana hinde berjewen-diyan didan û bi dirêjkirina peyvajoyan hebûna xwe hindêkî din domandin. Peyvajoya herî kritik, peyvajoya li pêşiya me ye. Gelek bi zor wê bikaribin vê peyvajoyê dirêjtir bikin. Di dema pêşiya me de dubendî û nakokî wê diwartir û gergêştir bibin; ji jêr û jor, ji hundurî û derve sistem wê zoriyan bibine. Tevli wê ji êşkereye, ku têkoşîna me wê pêşve-tir here. Lewma doliwgeriya heyî ji du enîyan wê bikeve ber zor û zehmetiyan; çiqasî zor û zehmetiyan bibîne, hevqasî ji wê destê xwe biavêje azîneyên şerê taybeti. Na-vinga şerê taybeti wê bixebite, ku çêtir kar bike. Bi espriya tehlukêya pêşemin wê êrişî me bike. Ez bawe-Dûmahik di rûpela 18'an de**

ŞADÎMANIYÊN PÎROZKIRINA SERSALIYA YANZDEHAN A DAMEZIRANDINA PKK

Destpêk di rûpela dawi de awazî û çepik lîxistina bê rawestan. Ne tenê dilxwazên ERNK, hêzên dost ên mina şoreşger û demokratên ji Tirkîyê ji dîlşahiyeke mezin birêvebirin û hildan jorê.

Hêzên şoreşger ên mina THKP - C (Acilciler), SVP, TKP - B, TDKP, TKP - ML Hareketi, TKP - ML Partizan û SGB, ji tevgerên şoreşger û demokratên Tirkîyê, bi mesajên xwe yê pêşkêşî şadîmaniyê kirin, anin zimên, ku bi hîrmet silava xwe li yanzdeh saliya damezirandina PKK dikin û di sala şer a donzdehan de wê berdewam bikin, ku bibin hevalbendên xurttirin ji bo têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan.

Danimarka - Kopenhag: Roja 2'ê Kanûnê 1989'an li bajarê Kopenhag welatê Danimarka, yanzdeh saliya damezirandina Partiya me PKK û destpêka têkoşîna sala donzdehan bi beşdarbûna nêzîkî 1.000 vexwendiyar, bi bernameyê şadîmaniyê ya bi dilxweşî hat pîroz kirin.

Şadîmani, ji bo biranina şehîdên şoreşa Kurdistanê û şehîdên şoreşan cihanê, bi keliyê hîrmetê destpêkir. Paşê diroka PKK tevli filmên diasê bi bernameyê taybetî hat nasdan. Şadîmani bi govenda zarokan a ji bajarê Îkast doma. Bi stranên şoreşgerî û berxwedanê yê Hozan Seyîdxan şadîmani bêhtir xwe gihande renginî û şahiyê. Paşê ji govenda mîran a YKWK - Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan şaxê Danimarka û hinde şeweyên govendê ji başûrê Kurdistanê hatin pêşkêş kirin. Hozan Xelîl Xemgîn stranên xwe yê berxwedanê û şoreşvanîyê xwend. Çewsandina gelê me ji aliyê dewleta Tirk, girêdana gelê me bi têkoşînê re, û tevlibûna gelê me di nava rêzên doza şoreşê de, leyistokên koma xulaman, hevxebarokan û kontrayan li dijî têkoşîna me ya li Kurdistanê, navero-kên şano bû, ku hate pêşkêş kirin. Girsên gel bi baldariyê mezin şano şopandin.

Bername bi koma govenda zarokan ya **Merkeza Çanda Kurdistan** li Kopenhagê doma. Hozan Zinar stranên xwe yê berxwedanê û şoreşgerî xwend. Piştê koma govenda mezinan ku ji aliyê **Merkeza Çanda Kurdistan** hatibû amade kirin û stranên Hozan Tirêj û Xemgîn şahî mezintir kirin. Bername bi kilam û govenda "APO hate Hilwanê!" dawi bû.

YKWK li Danimarka, YKWK li Odensee, Dilxwazên ERNK li Îkast, Dilxwazên ERNK li Holstebro, "Toplumsal Kurtuluş" li Danimarka, Radyo Botan li Kopenhag, YXK li Danimarka û Komîteya Kurdistan li Danimarka mesajên xwe yê piştigiriyê hinartibûn şeva pîrozkirina damezirandina Partiya me.

Yekîtiya Sowyet - Moskow: Ji hêla koma xwendevanên welatparêzên Kurd, ku li Yekîtiya Sowyetî dixwinin, ji ber sedema damezirandina Partiya me PKK û têkoşîna Partiya me ya sala donzdehan, şadîmaniyêke pîroziyê li bajarê Moskow hate dirust kirin. Bi vî rengî şadîmaniyek ji li Moskow, tevli şadîmaniyên serpehatinî bû û sersaliya Partiya me hat pîroz kirin.

Bi bilindbûna şerê rizgariya netewî di bin ala proletarya de bi serperîştîya Partiya me, êdî posîdeyên têkoşînê ji xwe bi aktîfî dagerandin hemû deran. Hemû çîn û birên welatparêz di nava rêzên ERNK de gihîştin yekîtiya xwe ya civakî û konevanî. Li ser vî bîngehê di nava rêzên ARGK de hemû mirovên Kurdistanê êrişên xwe bi hêrs diajon ser dijminên dagirker.

Roja 19.11.1989'an li bajarê Moskow, bi amadebûna komeke mezin ji xwendevanên Kurdistanê di eywana

Zaningeha Dostaniya Gelan de, sersala Partiya me hate pîroz kirin. Hemû diwarên eywanê bi wêneyên şehîdên serxwebûn û azadiyê hatibûn xemilandin û enişkek ji ji bo raxistina pirtûk, wêne, afîş, kovar û rojnameyên Partî. Enî û Artêşê hatibû amadekirin. Bala hemû mirovan diçû ser enişka agahdariyê.

Şadîmani, bi rawestina keliyêke bê deng ji bo biranina canê şehîdên şoreşê destpêkir. Endamekî Yekîtiya Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan - YXWK gotineke konevani li ser diroka PKK û rewşa dema em di wê de pêşkêş kir. Di dawîya şadîmaniyê de filmeke video hat şanîkirin. Serokê Partiya me rêheval **Abdullah Ocalan** bi zimanê Kurdî ji bo komeke ji welatparêzan axîfî.

Ji ber şadîmaniyê belavokeke bi zimanê Erebi ji bo belavkirinê hatibû amadekirin. Belavok bi firehi hat belavkirin. Şadîmani bi şahî û dilxweşiyê mezin derbas bû. Xwendevanên Kurd man bin posîdeyên teze û mezin. Girêdana wan bi Partiyê re xurttir avabû û pêşvebir çû.

Almanya Rojava - Koln: Sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan, roja 9.12.1989'an li bajarê Koln welatê Almanya Rojava, bi dirustkirina şadîmaniyê mezin û girseyî hat pîroz kirin. Bêhtirî 10.000 mirovên welatparêz, demokrat û dostên gelê me tevli şadîmaniyê bûbûn.

Eywana şadîmaniyê hin berî ku bername destpêbîke, ji aliyê şoreşgeran, demokratên û welatparêzan hat dagirtin. Şahiya girsên gel, ku minalehiyê diherikin eywana şadîmaniyê, ji rûyên wan dihat xwendin. Rewşeke gelek bi zinde hatibû afirandin û atmosfera cejnêke xwe serdest kiribû. Bili hemû pikolî, tehdît û êrişên dewleta Almanya Rojava ya imperyalist, ku bi taybetî di van demên dawiyê de di hêne ser girsên gel, hat ditin ku gelê Kurdistanê yê leheng seriyê xwe neçemandiye û politikayên imperyalist ên bi vî nolê lewma wê bimirin û bi mirina xwe dawi bibin. Ev rastî, bi pêkhatina livbaziyeke bi vî nolê mezin û militanî, careke din giha delîlên xwe. Eywan heya bê gotin hatibû dagirtin û zindebûneke berçavî xweya dikir. Bernameya şadîmaniyê ji gelekî dewlemend bû û bi baldariyêke dilxweşî hat şopandin û guhdar kirin.

Bernameya şadîmaniyê bi keliyêke silava ji bo şehîdên şoreşa Kurdistanê û şoreşan cihanê destpêkir. Piştî ku bernameya şadîmaniyê bi zimanên Kurdî, Tirkî û Almanî hat nasdan, programeke taybetî li ser diroka PKK hat pêşkêş kirin. Programa taybetî tevli filmên diasê û stranên muzikê, di nava bayê kutana çepikên bi şahî û bangina durişmeyên awazî de dawi bû. Paşê komeke stranan bi hejmareke bilind, xweşxaneyên şoreşgerî xwend. Hozan Seyîdxan û Şemdin bi stranên xwe yê berxwedanê şahîya girsên gel gihandin baniyan. Koma folklorê ji bakurê Almanya Rojava, ji gelek navçeyên Kurdistanê yê babêti, govend û leyistokên çê û bedew da şopandin. Koma govendê gelekî di lîlê vexwendiyar bû, ji ber ku leyistokên baş hîlbijartibû û amade kiribû. Li ser sersaliya damezirandina PKK axiftineke bi zimanê Tirkî çêbû. Di axiftina konevani de bi taybetî li ser pirsên weke, koçbera têkoşînê, qirkirinên doliwgeriya faşist li Kurdistanê, komplojen dewleta Tirk û metodên şerê taybetî, rawestan çêbû. Herweha li ser politikayên tunekirinê yê imperyalizmê li dijî têkoşîna serxwebûnê di kesbûna tevgera me de rawestan çêbû. Bala vexwendiyar li ser van pirsan hat kişandin û dagirker û imperyalist hatin pişange kirin. Axiftina konevani gelekî caran bi bangina durişmeyên dîlşahî û kutana çepikên

bi dijarî dihat birrin. Beşdar, bi baldariyê mezin guhdariya axiftinê kirin. Piştî vî, Hozan Şiyar stranên xwe yê berxwedanê û şoreşgeriyê xwend. Koma folklorê ji jin û mîran ji bajarê Stuttgartê, leyistokên renga - reng pêşkêş kir û dilê vexwandiyar bi xwe anî. Ji Hozanên mîhvan Seid Usîf û Hozana Awaz, ji herdu birên başûrên Kurdistanê, bi stranên xwe yê welatparêziyê kutana çepikan diwartir kirin. Piştî axiftina konevani bi zimanê Kurdî, Hozan Xemgîn û Azad stranên şoreşgerî û berxwedanê stêran. Birê bernameyê yê yekemin bi vî awazî giha dawiyê.

Birê duwemîn bi stranên Hozan Meçhulî yê mîhvan destpêkir. Meçhulî mesaja xwe ya piştigiriyê û du stranên xwe xwend. Paşê şadîmani bi mesaja Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval **Abdullah Ocalan** ji filmê video û bi filmeke li ser jiyana pêşmergeyên li Botanê doma. Ev birê bernameyê, rasti çepik - kutaneke mezin û durişmeyên awazî bû. Atmosfera şahiyê xwe gihand baniyan. Eywan bi durişmeyên weke, "Biji Serok APO!" û "Lêxe gerilla lêxe, Kurdistanê avake!" lerizi. Ev şahî û heyecana girsên gel, girêdana bi Serokê Partiyê û pêşmergeyên me, herweha hevîyên baweriyê bi zelalî dianin zimên. Mesaja Serokê Partiyê ku di derbarê pêşveçûnên konevani yê dawiyê û delametên şoreşgerî de bû, bi baldari hat guhdar kirin. Beşdar, axiftina Serok li ser piyên xwe guhdar kirin û tu caran kutana çepikan ranewestandin. Piştî filman, komeke govendê ji jin û mîran, ku ji aliyê welatparêzên ji navina başûrê Almanya Rojava hatibû tevdir kirin, şadîmani rengin kir. Bi şeweyên govendê yê xweş şahiyê hindekî din xurt kir. Hozana Zozan û Xelîl Xemgîn bi hev re derketin pêşîya beşdaran û bi kilamên şoreşgerî û berxwedanê bernameyê domandin. Stranên li ser têkoşînê û biranina şehîdan xwendin. Axiftineke konevani bi zimanê Almanî ji ji bo dostên gelê me çêbû. Şano ji li ser rewşa şerê germê li Kurdistanê û bûyerên serpekdîhên amade bûbû. Şano, pêşveçûnên ramyarî diani zimên. Bi naveroka xwe ya dewlemend şano, bi profesyonelî amade bûbû û ev şanoya rastiyên jiyane dida nasîn, gelek çû xweşê mîhvanan. Vexwendî bala xwe gelekî dan şanoyê: Programa şadîmaniyê bi kilama "APO hate Hilwanê!" dawi bû, ku bûye serpehatinek ji bo welatparêzan. Tevli xwendina kilamê, hemû welatparêz bi şahî rabûn govendê.

Li kêleka beşdarbûneke bi hejmar bilind, bernameya şadîmaniyê ji bi rewanekî germ, şahî û bizmîtî derbas bû. Ev rewş ji posîdeyên xwe yê giran heya bê gotin bi kûrî dagerand. Bi armanca pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan gelek rêxistin, sazî û parti mesajên xwe

yê piştigiriyê gihandin komîteya amadekar. Navên wan ev in: "Volksfront" (Eniya Gel li Almanya Rojava), Berpirsiyariya "Direniş Hareketi" (Tevgera Berxwedanê) li Ewropa, "Devrimci Partizan" (Partizanê Şoreşger), Xwendevanên Welatparêzên Kurdistan di Zaningeha bajarê Bielefeld - Almanya Rojava de, "Türkiye Komünist İşçi Hareketi - TKİH" (Tevgera Karkerên Komünist li Tirkîyê), Dilxwazên "Sosyalist Parti" (Partiya Sosyalist), Rêxistina bi navê "EKİM", Berpirsiyariyên YKWK (Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan) li Hollanda û Belçîka, "Kurtuluş Hareketi" (Tevgera Rizgariyê), "Sosyalist Vatan Partisi - SVP" (Partiya Sosyalista Nîştîman) û "Türkiye Komünist Partisi - Birlik / TKP-B" (Partiya Komünista Tirkîyê - Yekîti).

Frense - Lyon: Sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan roja 26'ê Mijdarê 1989'an li bajarê Lyon bi şadîmaniyêke pîroz bû. Bername bi silava ji bo biranina şehîdan destpêkir. Bi tîkiliya 250 welatparêzên Kurdistan şadîmani, gelekî bi dilxweşî derbas bû.

Piştî keliyêke silava ji bo şehîdên şoreşa Kurdistanê û şehîdên şoreşan cihanê, axiftineke ramyarî li ser diroka Partiya me û pêşketinên konevani yê dawiyê, pêşkêş bû. Naveroka axiftinê gelekî dewlemend bû û bi şeweyêke xurt pêşkêş bû, lewma axiftin bi durişmeyên dengbilind û çepikan gelekî caran hate birrin. Hozan Hesen û Îsmail bi stranên xwe yê berxwedanê şahîya vexwendiyar kemilandin.

Di birê bernameyê yê duwemîn de, Hozan Mehmed stranên xwe yê berxwedanê û şoreşgerî bi zaravayê Dimilî (Zazî) xwend. Paşê axiftineke ramyarî ya duwemîn çêbû, ku komplo û provokasyonên navnetewan ên li dijî Partiya me û têkoşîna me ya serxwebûna netewî diani zimên. Girêdayî bi van re, li ser girtinê ji aliyê imperyalizma Almanya Rojava û rewşa politikvanên Kurd ên li Almanya Rojava girti ne, rawestan çêbû û bikaranîna imperyalîstan hatin ronahi kirin. Ev axiftin gelek pirsan zelal kir û welatperwer bi baldari guhdariya axiftinê kirin. Dûv axiftinê koma govendê ji bajarê Never, leyistokên ji hev sipehitir pêşkêş kir û şahî gihand bandevan. Koma stranan ji xweşxaneyên şoreşgerî stêra. Piştî stranên berxwedanê yê Hozan Xebatkar û Heneffî, bernameya şadîmaniyê bi kilam û govenda "APO hate Hilwanê!" giha dawîya xwe. Şadîmani tevli çepik - kutana ji aliyê beşdaran dawi bû.

Barlias - Libnan: Damezirandina Partiya me li Libnanê bi şahî pîroz bû. Piroziyên sersaliya damezirandina PKK li Barlias, bi tîkiliya welat-

parêzên Kurdistanê yê li Libnanê û başûrê - rojavayê Kurdistanê, bi şahî û dilxweşî bi ser ketin. Hin tu caran nehatibû ditin, ku hevqasî mirov li vî derê tevli şadîmaniyêke bûbûn. Bê nêzikahî 2.500 kes beşdar bûbûn. Berpirsiyarek ji Partiya Komünista Libnanê, berpirsiyarek ji Eniya Rizgariya Filistin, berpirsiyarek ji Yekîtiya Sosyalistên Libnanê û du berpirsiyarek Komara Geli ya Libya di şadîmaniyê de amade bûbûn.

Ji ber hinde sedemên taybetî şadîmani di mîjûya 1'ê Kanûnê 1989'an de çêbû. Welatparêzên Kurdistanê yê li derdorên Barlias, berî hingê û bi demekî zû ji bo şadîmaniyê xwe tevgerandin. Di dawiyê de şadîmani zivirî cejnêke gelêrî ya mezin. Şadîmani bû sembola netewbûna Kurdan a rast, ku PKK li Kurdistanê gavên ji bo afirandina wê avetîye, herweha bû semboleke gelek rona û berçavî ji bo yekîtiya netewî, ku di pênasi û kesbûna PKK de bi cih dihe. Li dora şerê rizgariya netewî yê li bakurê - rojavayê Kurdistanê, ne tenê girsên gel ên ji bakura - rojava, bi rengêki tevayî hemû Kurdistanî xwe dicivînin. Ev yekbûn, bi durişmeyên weke, "Biji Serok APO!" û "Biji PKK!" bi firehi û bilindî hate zimên.

Şadîmaniya li Barliasê, evina hemû Kurdistanîyan a ji bo jiyaneke azad û serxwebûnê disa ronahi kir. Ji bo şereki di vî riyê de, çawa mirovên Kurdistanê wê milên xwe bidin hevûdu, bi zelalî giha delîlên xwe. Gelê me, rizgariya netewî bi durişmeyan, stranan û govendên xwe vejîya. Bili hemû kêmasiyan û nebûna derfet û gengazan welatparêzên Kurdistanê yê li vî herêmê, arikariyên xwe yê ji bo eniya şer danin holê û ji aliyê diravî ve, hevkarîyê mezin pêşkêş kirin. Bi vî arikariyê gelê me şani kir, ku heya dawiyê wê bibe perçekî şerî û di vî riyê de wê bimeşe. Keçên Kurd ên civan ziv û zêrên di gerdena xwe de, bazin û gustiliyên xwe kirin bês û hemû karînen xwe bi rê ve xistin. Ji bo pêkanîna pêdiviyên şer ên diravî, şadîmani bi xebatên di vî riyê de bi ser ket. Bi tevlibûna komên çandî yê li herêmê, şadîmaniya sersalê bi bernameyêke dewlemend pîroz bû.

Şadîmani, bi axiftineke vekirina bernameyê bi zimanê Kurdî, destpêkir. Koma "Agri" (Serhedan) govendên gelêrî pêşkêş kir. Piştî ku Koma Serkeftin stranan gelêrî xwend, Komên bi navên Karkeran, Bêrivan, Mereto û disa Serkeftin govendên gelêrî yê Kurdistanî dan şopandin. Koma Cudî ji şanoyek pêşkêş kir. Di peyvajoyê de Koma "Agiri" (Serhedan) disa govendên xwe kişand. Komên çandî bernameyêke ji şes saet û nivan danin holê. Di axiftina ramyarî ya bi zimanê Erebi de, pêşveçûnên têkoşîna rizgariya netewî hatin nasdan. Herweha hêzên hevalbend, ku tevli şadîmaniyê bûbûn, sersala damezirandina PKK bi dilxweşî pîroz kirin.

Berî şadîmani çêbibe bi sê - çar rojan, bêhtirî 2.000 welatparêz ji derveyî Barlias hatibûn. Kurdên li Barliasê deriyên xwe ji wan re vekirin û welatparêzan kirin mîhvanên xwe. Mîhvanperwerîyêke mezin bû sixle-teke wan a berçavî. Mirovên me yê ku ji gelek êrdiman hatibûn, bi van derfetên ku têkoşîna me afirandiye, li ser bîngeha têkoşînê dostanî û hev-naskirinên nuh girêdan. Hevûdu himbêz kirin û rewşa rûmeta yekîtiya netewî heya bê gotin vejîyan.

Girsên gel, ku berî şadîmani destpêbîke bi gelekî saetan hatibûn pêşîya eywana şadîmaniyê, bi bangina durişmeyên weke, "Biji Serok APO!" ketin eywanê. Bangina durişmeyan, ku demêke gelekî dirêj doma, destpêka bernameya şadîmaniyê dereng hişt. Li ser banga komîteya amadekar paşê

Dûmahik di rûpela 18'an de

«...Civaka Kurdistanê ji nuh ve derbasî jiyaneke ronahî dibe. Kevirê aram û hedarê yê reş û giran bi germiya dilên berxwedanê hûr hûr dibe. Ew kesaniya ku Kemalîzmê dixwest di me de avabike, niha bi xumminiyeke mezin dirûxe û dihê xwarê. Şax û rayên dara serxwebûn û azadiyê li her deran xwe digerin û xwe berdidin kûriyan. Deşt, çiya, newal, geli, zinar, gund û bajarên me rewşa xweşî û dîlşahiya raperînan vedîjin... Vê carê, emê bersîva hemû êrîş û qirkirinên reş û hov bi şoreşvaniyeke bê dawî bidin...» Hevalê Latîf CIZRE van gotinên li jorê di sala 1979'an de di nameyekê de nivîsandibû, ku ji bo apê xwe şîyan-dibû başûrê - rojavayê Kurdistanê.

Di dîroka Kurdistanê de bajarê Cizîra Botan mîna navendekî bajarvanî û zanistî yê pêwîsttîrîn dihe zanîn. Hemû derdorê Cizîra Botan bi gotinên Kurdî yê şêrî hatine navdan û xemilandin. Gotinên weke Banê Xanê, Serê Sinsalê, Kehniya Kesera, Pîra Bafit, Şikeftan, Bîrca Belek, Şahneşîna Mîrên Botan û Memê Alan - Zîna Zêdan (Mem û Zîn) bûne bireke dîroka Kurdistanê. Hinek ji van gotinan, dorpeçandîna bajarê Cizîra Botan bi Avê Tîr (Dicle), Dibistana (Mekteba) Sohr û 366 minareyan ku li ser mizgeftên di baje de bilind dibûn, ji bo Melayê Cizîrî bûne evîn û hevîrê zîman û helbestan. Bûne bingehek, da Melayê Cizîrî bajarê Cizîra Botan mîna enîşkeke bihûştê bide zanîn: «*Gulê baxê îrema Bohtan im / Şebçîraxê şebê Kurdistan im...*» Şêniyê Cizîra Botan, hîna di dema zêrîna feodalîzmê de hîni jiyaneke ronak û pêşketî bûbû. Ji aliyên civakî û hunerî ve, ji aliyên stranbêjî û folklorê gelêrî ve bajarê Cizîra Botan, pêşketin û berhemên berçavî pêşkêşî gelê Kurdistanê kirîye. Cizîra Botan peytextê (serêkbarjê) mîrên Botanê ji bû, ku otorîteya xwe di navbera Sêrt, Wan û Xaxo de, danibûn ser teviya hêldorê. Weke me gotî, ji aliyên çandî ji Cizîra Botan li Kurdistanê bi nav û deng e. Heya niha ji dengbêj û hunermendên weke Meryem Xan, Edoşê Nuran, Mihe-med Arîfê Cizîrî, Hesenê Cizîrî ûhw. vê serpehatîne didominan.

Li vî bajarî, di malbateke kedkar û xebatkar de, di sala 1960'an de, rêhevalê Latîf CIZRE çavên xwe li jiyandê vekiribû. Malbata hevalê Latîf CIZRE bi navê Egidê LELE dihe navdan. Karê vî malbatê, ji berê ve kelevani bû. Di navbera Cizîra Botan û bajarê Musilê de, li ser Avê Tîr dixebitin. Kelekên xwe rêz dikiran, diçûn û dihatin. Şeweyek, ji sistema bazarganiyê rêkxistin dikiran. Piştî ku Kurdistan ji nuh ve hate parvekirin (levakirin), dewletên mêtînger (dagirker) serdestî û otorîteya xwe xurt-kirin. Pêwendî û tîkiliyên bazarganî yê di navbera bakur û başûrê Kurdistanê de anîn bin kontrola xwe. Ev kar ji, ji destê malbata Egidê LELE derket û dagirker vî kari qedexa kirin. Di bin posîdeyên perçebûna Kurdistanê de, malbata rêhevalê Latîf CIZRE, zehmetkêşîya xwe bi karên din domand. Ji vî malbatê bavê hevalê Latîf, xwe hîni dirutvanîyê û çêkirina pêlavan kir. Geh li Cizîra Botan, geh ji li bajarên Sêrt, Îlloh (Batman) û Çolamergê, bi vî karê xwe, debariya jiyana malbata xwe dikir.

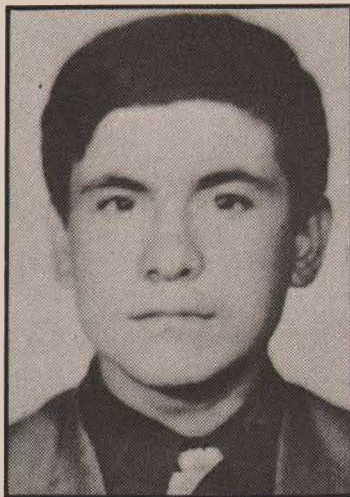
Di salên piştî 1950'an de, rewşa aborî ya gelê bêhtir ber bi kêş û nexweşiyên mezin ve diçû. Hêjari û xizani xwe serdesttir dikirin. Kapitalîzma burjuwaziya Tirkîna dagirker, ku li ser bingeha dewletvanîyê bilind dibû, xwe gihande kapitalîzmeke yekdest (monopol). Destkar û xebatkar êdî nedikarin heya nanê xwe yê malê ji peyda bikin. Bi vî yan bi wî rengî, jiyana mirovan di belengaziye de derbas dibû û hema bi kotekê ji be jîyan didoma. Hîna di dema zarokatiya hevalê Latîf CIZRE de, ev jiyana

Di koçbera şerê avakirina Partiyê de hevalê bi destê kevneperestiya netewî hatiye kuştin: Şehîdê me Latîf CIZRE

tîji zori, kul û keserên giran, posîdeyên gelek mezin li ser kesaniya Wî avakiribû. Gelekî xweragirt bûbû, çavên Wî ji kesekî nedîşikestin. Eşkere bû, ku di rojên pêşîn de hevalê Latîf wê bikaribe xwe bigihîne rêzên berxwedanê li dijî kesani û pênasiya Kemalîzmê.

Di sala 1975'an de hevalê Latîf dest bi dibistana navîn kiribû. Di wê demê de, hîna tevgera şoreşgerên Kurdistanê ya nûjen xwe negihandibû koçbera avakirina partiyeke: Xortên xwendevan û ciwanên Kurdistanê yê proleterî, di bin rêberiya Serok APO de, tevgera xwe xwekirin û metropolên Tirkîyê pêkdanîn, ku tevgera gelekî pîroz û bi rûmet bû. Qada konevani û ramyariyê li Kurdistanê germ dibû. Her çî û bîreke civaka Kurdistanê, dixwest serokatiya xwe ya civakî serdest bike û ronî deyne pêşîya çavan. Têvger û bizava serxwebûn û azadiyê, ku li ser bîngeha nîrx û hebûnê gelî xwe bilind dikir, roj bi roj berfirehtir dibû. Şervan û rêwiyên şoreş û doza Kurdistanê, kozên nuh vedigirtin û çeperên hatibûn danîn hêdî hêdî dişikandin. Hîngê, serokatiya tevgera Kurdên başûrê Kurdistanê ji, ji bo sîd û berjewendiyên xwe, careke din xwe avête dawa Şaxê Îranê û himbêza imperyalîzmê. Di salên piştî 1975'an de, hemû kom û komikên burjuwaziya piçûk, salên xwe yê zêrîn vedîjyan. Lê şoreşgerên Kurdistanê hîna di wê demê de, di encama lêkolîn û lêgerînên xwe de zelal anîn zimên, ku êdî çînen feodalî û çînen burjuwazî nikarin rêberî û serpiştîya tevgera serxwebûnê û tevgera azadîxwaz li Kurdistanê bikin. Têvgera Kurdî bi rêşanîdariya wan nedikarî xwe bigihîne serketinekê. Di serê programa wan de, pîrsa serokatiya wan li pîrsa bîrêxistina tevgera reformîst hebû. Pîrsa "azadî"yê, mîna pîrsa darekî, ku rayên wî bi kûrani di axê de neçûne xwar diavêtin holê. Programê wan bi tevayî li ser vî xalê avabûbû: "Rê, elektrîk û dibistan ji bo Kurdistan!" Dixwestin, rewşa pêşketina "rojhilatê Anatoliya" bibe mîna rewşa rojavayê Anatoliya. Avakirina qîşle û baregehên çanda Kemalîzmê yê asimilasyonê di gundên Kurdistanê de, çêkirina çend rîyên asfalt da navingên leşkerî yê dagirkerên Tirkîna çêtir bikaribin ser axa Kurdistanê xwe bigerin û pêşvebirina sistemên teknîkî weke telefon û elektrîkê li Kurdistanê, mîna "armançên" gel ên pêwîsttîrîn û ji bo "berjewendiyên" gelê Kurdistanê diditan.

Weşandîna programa pêşniyar a Partiya me PKK piştî şehîdîtinê rêhevalê internasyonalîst HAKI KARER, kulm û lêdanên giran li hemû hêzên reformîst û burjuwaziya piçûk, hêzên şovenîstên civakî û dewleta Tirkîna faşîst û dagirker ketin. Herweha kulm li ser çavên kevneperestên netewî ji ketin. Bi vî xurtbûnê derketina tevgera me; dilsozî, bîr û baweriyên tevgera me, tevan ji xwe re mîna hatina mirîne diditan. Lewma tev bi hev re, li rîyên "çare" û "verisandîna" pîrsîgîrêkên xwe digerin. Di dawîya xebat û keftûlaftên xwe de gihîştin avakirina komeke sixur û ajanan bi navê "Stêrka Sohr" û dest bi kuştîna hevalên me yê bihare kirin. Ji aliyê din jî, dewleta Tirkîna dagirker û faşîst delamê û vatîniyên xwesparyê dani ber hêzên feodalên komprador, da bikaribin li pêşîya firehbûna tevgera me çeperan bilind bikin û nehlîn rêkxistinên Partiya me xwe bigihînin hemû deran.

Di wê demê de hêzên burjuwaziya piçûk xebatên legal û bi destura dagirkeran birêvedibiran. Ji ber ku xebata şoreşgerên Kurdistanê hin nuh destpêkiribû û berî hîngê tenê xebata hêzên burjuwaziya piçûk hebû, gelek kesan xwe gihandibûn hêzên burjuwaziya piçûk. Hevalê Latîf CIZRE jî, heya sala 1979'an mabû girêdayîyê rêkxistina reformîst a bi navê DDKD (niha Pêşeng).

Hevalê Latîf CIZRE, ku xwedîyê rewaneke bilind û dilsoziyeke germ-bû, dîroka hemû welatên di encama şerên gelî yê demdirêj de gihîştine serxwebûn û azadiya xwe, ji ber çavan derbas dikir. Raman û baweriyên şoreşgerî belavî dora xwe dikir. Ji alîkî şerê bîrdozî (ideolojîkî) li Kurdistanê germ dibû, ji aliyê din jî, roj bi roj bêhtir valahiyek û dûrbûnek di navbera ramanên hevalê Latîf û rêkxistina bi navê DDKD de xwe dida xweya kirin. Dîjberî û nakokiyên ramyarî kûrtir dibûn. Hevalê Latîf CIZRE baş zanî, ku di bin navê û çarîka "sosyalîzmê" û "şoreşgeriya demokratîkî" de tevgera reformîst, ji bo berjewendiyên burjuwaziya piçûk birêdikeve. Lewma destpêkir wan dubendî û nakokiyên mezin baş bizanîbê û li ser bîngeha nêrîn û ditînên rast bigihe ronahî û zelaliyê.

Piştî avakirina Partiyê, hat ditin, ku endamên Partiyê programeke objektîfî ji bo şoreşa Kurdistanê û kişandîna hemû deveran nava şerê şoreşê danibûn. Di pilana Partiyê de ji bo bilindkirina tîkoşînê, êrdîma Botanê di serî de cih digirt. Dibûbû rêkxistinên Partiyê li hemû bajarên Botanê ji werin avakirin. Li bajarê Cizîra Botan hevalan bi rêberiya ronakrewan Mehmet KURT û paşê ji Ahmet KURT dest bi xebatên dorfireh kirin. Gotinên mîna şoreş, şerê çekdarî, berxwedan, serxwebûn, azadî, pêşmerge û gerilla cara yekemîn li vî derdorê xwe dan gerandin û xwe gihandin mirovan. Her diçû, rewşa kom û komikên burjuwaziya piçûk jar, tengezar, reş û tarîtir dibû. Li hemberê pîrsên gelê Kurdistanê yê weke, welatekî serbixwe û azad çawa avadibe, rêkxistina rizgariya gelî divê xwedîyê taybetî û erkên çawa be, ji hoyên şoreşê yê objektîfî û subjektîfî kîjan û çiqasî li Kurdistanê pêkhatine, hemû hêzên burjuwaziya piçûk bî zîman diman. Tenê destên xwe diavêtin azîne û metodên makyevalîstî û êrîşên xwe dianîn ser raman û bikaranînen şoreşgerî. Veristînen reformîst, azîneyên ji bo reformê û rîyên xweşkirina hoyên jiyana rojenin bi diwarî û li ser bîngeheke pragmatîkî diparastin.

Di wê demê de hevalê Latîf, karibû pirtûka "Manifesto - Rîya Şoreşa Kurdistan" bi destê xwe ve bine. Ji nuh ve destpêkir, ku xwe pêşvebibe û şoreşgeriya rast tîbigihîje. Dîroka da-

girkeriyê, kedxwariya biyaniyan, dîroka Kurdistan, civaka Kurdistan û derbasbûna ramanên Marksîst û Leninîst nava civaka Kurdistan, karakter û taybetiyên şoreşa Kurdistan û rola karkeran, ciwanên xwendevan, jinan, gundiyan, rewşenbîran û hemû kes û bîrên kedkar û destkar bi zelalî li ber wî ronahî bûn. Bi lez û bez û rewane rizgariya netewî, wê rêkxistina bi navê DDKD bi kûrani da ber rexneyên şoreşgerî û rastîya wê rêkxistinê dani holê. Kî bûn ew? Ji bo çî keferatê dikiran? Çima wusa dikiran? Bersîva van pîrsan peyda kiribû. Rastîya wê rêkxistinê bi firehî bi dora xwe dida nasîn û pîrsên li jorê di nava mirovan de belav dikir. Hemû pêwendî û girêdanên xwe yê di wan re birrin. Bi hemû hebûnên xwe tîkiliyên şoreşgerî bi hevalên xwe yê ji bo serxwebûn û azadiyê re dani û çekir.

Di nava rêzên xortên xwendevan de giraniya doza serxwebûn û azadiyê xwe serdest kir û Partî dest bi rêkxistinê kirina ciwanan kir. Gelek ji endamên komên burjuwaziya piçûk xwe ji wan dûrîkirin û xwe nêzîkî Partiyê kirin. Hevalê Latîf jî bi xebata xwe ciwanan ber bi Partiyê ve dani, wan bi tevgera serxwebûn û azadiyê ve girêdida û pêwendiyên çêdikir. Weha bûbû, ku êdî xortên Kurdan rêz bi rêz tîkiliyên xwe ji hêzên reformxwaz dibirrin û tevî nava rêzên tîkoşîna serxwebûnê dibûn. Hevalê Latîf jî li hemberê wan bû hîmeke gelekî aktif, ku hemû pilanên wan li Cizîra Botan û gundên derdorê jî hev dixist. Ji ber van pêşveçûnan, tev bi hev re ji holê rakirina hevalê Latîf CIZRE danibûn nava pilanên xwe û bi vî rengî paldana xwe ya ser dijîmin dizivirandin hemû şewê û awahîyan.

Piştî danezana damezirandina Partiyê û bi firehî weşandîna belavoka damezirandina Partiyê, êdî di destê hevalê Latîf de naving û materialên bangeşî û ajîtasyona şoreşgerî ji bi rengekî xurt hebûn. Hevalê Latîf CIZRE şev û rojan li malê nedîma. Yek bi yek xortên li derdorê dida ber çavên xwe û bi armanca hişyarkirina wan, bi ramanên nuh xwe nêzîkî wan dikir. Di dawiyê de ji bo xortên nuh hati, bû semboleki cangermiya evîna welat û girêdana bi bîrdoza çîna karkeran re. Xwe ji bo hemû kar û delamêten çetin û zor re amade dikir. Dixwest bîngeha hemû komikên burjuwaziya piçûk bikole, bi taybetî ji di nava rêzên ciwanan de wan li erdê bixe. Bi can û dil xwe da vî delameta xwe û heya dereke giring vî karê xwe bi serfirazî pêkani.

Di salên 1979 û 1980'an de her diçû aloziya aborî ya dewletê roj bi roj kûrtir dibû. Misagorî û garantiya jiyane û debara aborî ji bo çînen hejar û navîn nedîma. Bavê Latîf di wê demê de dest bi karê anîn û birina tiştan ji ser "tixûbên" Tirkîyê û Suriyê bi dîzi kir. Belê mîna gelekî karên din, ev kar jî êdî debara nanê rojê nedikarî bike. Ev karê "qaçaxvaniyê" jî ketibû destê çend kesên, ku girêdanên xwe li ser bîngeha hevxeatkariyê bi dewletên mêtînger re danibûn û çêdikirin. Di dawîya vî karê xwe de bavê Latîf deyndar ket û hinde komên deynan xwe civandin ser wî. Vê care neçare ma berê xwe bide bajarê Amedê. Li Amedê bi arikariya çend meriv û nasên xwe, di qunçikeke piçûk de cihekî dirûtîna pêlavan vekir. Birayê Latîfê mezin jî di şantiyekê de dest bi karekî kir. Rewşa aborî ya malbatê hindekî xweş dibû û herweha hindekî xwe ji cihê xwe dilivand. Di dawîya pêşveçûna vî rewşê de, deliv kete

destê hevalê Latîf, ku malbendeke (institutyeke) destkaran bixwîne.

Malbata hevalê Latîf di wê demê de hêvî dikir, ku Ew bibe xwedî mal û zarokan. Bavê Wî bi daxwaza xwe keçeke gundî xwestibû, da bike hevala jiyana Latîf. Lê belê Wî, xwe ji bîni di nava diwarên malbatê de girêdayî nehişt. Hêvî û daxwazên xwe tenê bi vî rengî dani zimên: «*Pîrsîgîreka rizgariya Kurdistanê hevqasî giran e, ku mirov nekaribe bi hoyên jiyaneke normal bersîva delamêten dîroki bide...*» Hevalê Latîf li bajarê Amedê di her karekî de cih digirt. Rêkxistina bangeşiyên şoreşgerî, belavkirina weşan û daxweyaniyan, çêkirin û tevlibûna gelek civîn û semîneran û pîrsên weke avakirina rêkxistinîya gelî, bûbûn karên Wî û li kêleka hevalên xwe li rîyên veristîna van pîrsan digir.

Di wê peyvajoyê de li bajarê Amedê hîna kom û komikên burjuwaziya piçûk di kar de bûn, lê rojên xwe yê dawiyê vedîjyan. Tevan wusa didan nîşan, ku bajarê Amedê navendekî gewreye ji bo wan hêzên reformxwaz û burjuwaziya piçûk. Ji aliyê din jî, rêberên Partiya me bi şeweyeke xurt pilana vekirina bajarê Amedê ji bo xebatên şoreşgerî danibûn.

Bi çalakî û jîrî xebatê derbasî karvaniyê dikiran. Hevalê Latîf CIZRE jî, di bin rêberî û inisiyatiyê endamên Partiyê de, mîna leşkerekî dilsoz, dilgerm û egîd dixebitî, di karê şoreşgerî de diçû û dihat. Wan salên ku Wî di malbendê de dibuhirand, ji bo xwe dikir salên fêrbûn û hînbûna şoreşgeriyeke rast. Li ser kêmasiyên xwe yê bîrdozî gelekî radiwestî û her demê girêdayîyê hevalên xwe dima. Xwenasî û kesaniya xwe li gora pîvanên Partiyê ji ber çavan derbas dikir. Piştî dawî bi xwendîna malbendê anî, xwe bi tevayî da xebatên pratîkî. Vê carê, li kêleka karê di nava gîrsên ciwanên xwendevan de, rêkxistinîkirina destkaran û pêwendiyên wan bi hêza şoreşê ve ji da ber çavên xwe. Di vî rola xwe de, pêşketinê mezin bi destan ve anî. Ji ber van sedeman jî, komikên reformîst û burjuwaziya piçûk bi xînzî ji holê rakirina hevalê Latîf CIZRE danibûn nava pilanên xwe yê gemar û tari.

Di sala 1979'an de Partiya me PKK bi tevayî di nava gelê Kurd de hate naskirin. Her kesekî, cudahiya di navbera ramanên serxwebûnê û reformxwaziyê de dizanî û tîgîhiştibû. Rastîya hêzên ku li ser bîngeha daxwazên Kemalîzmê û "Peymana Netewî - Misakî Milli" hatibûn avakirin, zelal xweya bûbû. Bi navê rizgariyê çawa temenê xwe hevqasî dirêj kiribûn, eşkere bû. Li hemberê firehbûna tevgera rizgariya netewa Kurdistan di bin ala çîna karkerên Kurdistan de, hemû hêzên burjuwaziya piçûk, şovenîstên civakî û kevneperestên netewî jar diketin û bî çare diman. Lewma, ji her alî ve girêdanên xwe nuh dikiran, destên xwe diavêtin hemû azîneyan, da bikaribin li pêşîya xurtbûna tevgera PKK diwar û çeperan avabikin. Di bin çarîka "demokratîyê" de, bi hevxeatkariyê reş û girêdana bi partiya CHP (Cumhuriyet Halk Partisi - Partiya Komara Gelî) re, çend komikên reformîst bi navê pêşvebirina yekîtiyê li hemberê tevgera serxwebûnê rêkxistineke bi navê "UDG" (Ulusal Demokratik Güç Birliği - Yekîtiya Hîma Netewî ya Demokratîkî) damezrandin. Ev "yekîtiya" jî sê komikan, êrîşên xwe yê hov û bî meji anî ser heval û dostên tevgera me. Di serî de li êrdîma Mîrdîne navçeyên Mîstbîn, Dîrika Çîyayê Mazî, Kosar ûhw. êrîşên xwe ajotin, paşê êrîşên xwe yê xînzî gihandin êrdîma Amedê û hinde derdorên din jî.

Di wan salan de cih li wan teng dibû, bîngehên wan dilerîzîn û vîr û derewên wan eşkere dibûn. Ji ber vî yekê jî, bi keftûlafta mirîna xwe hemû Dûmahîk di rûpela 18'an de

Di sala 1989'an de gelê Kurdistanê...

Destpêk di rûpela 15'an de

rim, ku ji niha ve wê dike. Şereki taybeti yê çar - seri - berdayi pêşve-dibe û ramyariyên ji bo hundurê welat û derveyî welat xistine bin fermaya wê. Anina hêlwestê ber keviya raweşke weha, tevdanên li diji çîna karkeran û heya berdest - xistina bendên zagoni yên bi hejmarên 141 û 142'an di wê dawiyê de bi rengeki ew destur didinê, ew xebat in, ku bi navê çepê aşitxwaz rawestandina pêşveçûna çepê şoreşger ê çekdari bi destê xwe ve binin. Disa, partiyeke Kurdan a bi destur û hevxeatkar ji dikare bê damezirandin. Heke pêdivî bibinin, ev ji weke perçeki şerê taybeti dikare bibe pirseke raman û biran. Tiştê dixwazîn xwe bigihînin wê eve, da em nekaribin şere gerilla bi kûrani û firehi bi cih bikin. Civina Encuma Parastina Milli (Milli Güvenlik Kurulu) ya pêwîst dihat şani kirin û biryarên wan ên nuh, ku bi zelali hilimin weşanan, bi navê civina ji bo politikaya li ser pîrsa Kurdan hat nixandîn. Lê ev politika ew politikaye, ku bikaribin PKK bixin bin kontrola xwe û heke derfet hebin PKK birûxin. Hûnê bibêjin, ma çi cudahiya wê politikayê ji yên berê heye? Cudahiya heyi eve: benda civinê bîngêh û vala ye, lê yekemin e. Berê ev bend ji hemû pîrsan tenê yek bû, lê wê rojê pîrsa bîngêh in.

Taktika bîngêhin a şerê taybeti yê dagirkeri di sala 1990'an de, bi tixûb kirina şerê me yê gerilla ye. Naveroka bîngêhin a pilana nuh ji bo heya 1992'an şerê taybetiye, ji ber ku şikandina têkoşîna me yan tune kirin ne bi derfet e. Lewma, da gerilla ji gel qut bikin, ber xwe ve anina gel wê ji bo wan bibe bîngêhin. Wê gelek tiştan pêşkêşî gel bikin, da xwe şêrin şani bikin, û wê bîxwazîn evina gel di barê dîringî de bizivîrin bîriyêkê. Herweha cih bi cih wê seri bidin pikoli û çavtirsandinê ji. Heke di vir de nekaribin bi ser kevin, wê berê xwe bidin bi kuştinê bî deng kirina gelî. Li derveyî welat ji, bi hiceta "parastina" tixûban, wê gelek tiştan berdin destê Suriye, Îran û Iraqê ji. Li ser vê bîngêhê, wê bîxebitin ku têkoşîneke hevpare avabikine û li ser tixûban ji, wê hinde tedbirên fiziki pêkbinin.

Di rojnameya "Milliyet" a roja 26'ê Kanûnê 1989'an de nivîskar Yalçın Doğan wê rawêş bi vi rengî dinirxîne:

"Sala dawiyê û yan herdu salên dawiyê yên salên 1980'an, ji aliyê parastina aşitiya me ve, peyvajo bi

kuştinê (livbaziye) PKK tund dibe. Di serê hemû pîrsan de, ji aliyê parastina aşitiya hundurî ve ji bo Tirkiyê, di sala 1990'an de disa terora PKK wê hebe, ku wê me mijûl bike.

Paydakirina çareyê ji bo vê, ji du aliyên ve dibe. Divê pêşî kehnîyên PKK bîrîn (arikariyên gel bîrîn), paşê ji divê têkoşîna çekdari

(tunekirin) hebe. Di sala li pêşiya me de, azîneyên şerê çekdari wê xurttir bibin. Çekên ku bi teknolojiyê bîrîn tîkûz kirin wê bîrîn xurt kirin. Bi helikopteran ji tixûb wê bîrîn parastin. Gava kesek ji tixûban derbas bibe, navişîyên elektronîkî di cih de wê agahî bidin merkezê. Tîkûzkirina teknolojîkî, kin bî gotin di sala 1990'an de wê bîhtir pêşvehere.

Herweha Tirkiye, di sala 1990'an de, di mehên havînê de, wê dest bi xebatên ,malê dewletê kirina erdan' bike û wê vî xebatî bilezîne. Ev xebat bi salan li ser lîvan bû û tenê carek - dido li derek an du deran hatibû bikaranîn. Niha Tirkiye daniye pêşiya xwe, ,di salek an du salên li pêşiya me de li qîrexa tixûban bi tevayî navçeyê ji 600 kilometran vala bike.' Li navçeyên tixûban, di navbera Tirkiye û Suriyê, herweha di navbera Tirkiye û Iraqê de ,qayîşeke vala, herêmeke vala, herêmeke ku tu kes di wê de nebe' mîna armancêkê hatiye danîn."

Ji van gotinên li jor ji bi ronahî dihe tîgîhiştin, ku armanca dewleta Tirk, qut kirina gerilla ji destêkê hundurî û derveyî ye. Paşê ji bi operasyonên leşkerî pêkanîna tune kirinê ye. Lewma, da di bihara 1990'an de gerilla hima xwe hunda bike, dewleta Tirk dixwaze di dirêjahiya zivistanê de

operasyonên xwe bidomîne. Bi vî armancê Serekê Kurmaye Gelempêri Necip Torumtay dibêje: "Bi armanca em delivê nedin, da rêxistin (PKK) xwe amade bike û di mehên bihar û havîna 1990'an de bikaribe hinde livbaziyan pêkîne, divê em tevgerê (operasyonê) bidomînin, ku ji meha Êlûnê vir ve destpêkiribû. Divê ev di dirêjahiya zivistanê de ji neyê sistkirin û bi vî tempoyê divê pêşvebikêve." (Rojnameya "Hürriyet", 31. Kanûn 1989)

Dijmin, di bîngêha pilana xwe de, ya ji bo heya sala 1992'an, girtina pêşiya şerê me yê gerilla, daniye. Paşê ji dixwaze, tevgera me bigihîne xalekê, ku hundabûnê ji dil nekaribe bigihîne dijmin. Piştî vî ji armanc, jiyana li kêleka hevûdu ye. Da bikaribe vî pilana xwe bigihîne armancê ji, xwe daye xebateke dijwar. Pir eşkereye, ku jêhatibûna dijmin bi nejêhatibûna têkoşîna me ve girêdayî ye. Lê hêviyên di derbarê têkoşîna me de, ku wê jêhatibe, li gora dema berê pir xurttir e. Berî her tiştî, serketinê ku di sala 1989'an de xwe dan xweya kirin, dibin bîngêhek, da di sala 1990'an de têkoşîna me pêşvebikêve. Arikari û piştigiriya gel xwe ji sempatiyêkê derbas kiriye û bi lez berê xwe daye livbazîkariyê. Sala 1989'an şani me dike, ku di sala 1990'an de ev livbazîkariya wê berfirehtir û bi naveroktir be. Ev meyla gelê me, wê hima ARGK ji aliyê sixletî û hejmarî ve xurttir bike. Ev ji ji niha vî ronahî kiriye, ku di seranserî welatê de gerilla wê bi kûrani û firehi rayên xwe dabigerîne. Livbazîkariyê gelî, ku wê xwe bigihîne şereki gerilla yê xurt, wê bikaribe cih bi cih xwe bizivîrine serhildan û rapêrinan ji.

Nexwe, di destê me de ye, ku em piştî xwe bidin serketinê xurt ên sala 1989'an, ku bi serfiraziyan tîji ye û sala 1990'an bi kozên pêşkêti

bigihînin dawiyê. Lewma, her miroveki Kurdistanê yê dilsoz, bi rûmet û dirust, divê bîxêbete, da hemû komployan şerê taybeti di avê de bibe. Bi şeweyê zanatîr û bi biryarî xwedî li delametên xwe derkeve. Li ser karê xwe be. Divê bizanibe, ku delameta bîngêhin, xwe rêxistinîkirina di nava "Komên Gel" de ye. Divê vî delametê ji bir neke û tevli şerê derxistina dagirkeran ji welatê me bibe. Bi serfiraziyê anîna dawîya sala 1990'an, bi vî misagoriya yekemin ve girêdayî ye.

Bilî berf û bagerê şerê me yê gerilla pêş ve diçe

Hêzên şerê taybeti yê dagirkerî, di peyvajoya zivistanê de operasyonên xwe yê leşkerî û berfireh domandin. Bili hoyên zivistanê yê xedar, yekitiyên pêşmergeyên ARGK, bi xurtî li hemberê dijmin li ber xwe dan. Dijmin rasti hundabûnê mezîn ên diravî, giyanî û endamên leşkerî bû. Di agahî û nûçeyên bi tixûb digihîn me de ji, ev rasti bi delîl xweya dike.

Roja 15'ê Kanûnê, li nêzîkî gundê Çevrim qopaniya Beronî (Findik) navçeya Dihê bajarê Sêrtê, şereki mezîn derket. Hêzên dagirkeran, ku di encama giliyêkê de pêhesin, pêşmerge li nêzîkî gund in, seri dan

operasyonêke mezin. Pêşmergeyan zivirandin û xistin di çembera xwe de. Pêşmerge ji bo şikandina çemberê bi seatan pozberiyê ajotin. Di dema şikandina çemberê de, du pêşmerge bi lehengi şehîd ketin. Bi dehan ji serbazên dijmin hatin kuştin.

Roja 16'ê Kanûnê, yekitiyêke pêşmergeyan çû gundê Sindikê navçeya Dihê. Di navbera yekitiya pêşmergeyên ARGK û yekitiya leşkerên dijmin de, ku li gund dima, şereki dijwar derket. Şer demêke geleki dirêj doma û gelek serbaz ji dijmin hatin kuştin.

Her di vî rojê de, li dora gundê Gûraxa navçeya Mehsertê bajarê Mêrdînê, leşkerên dijmin operasyonêkê birêvebidan. Şereki di navbera hêzên dijmin û pêşmergeyan de derket. Çar endamên komên taybeti bi xedari birindar ketin.

Roja 23'ê Kanûnê li navçeya Çelê bajarê Çolamergê 42 kes hatin girtin. Ji van şeş welatparêz xistin girtigehê û yê din hatin berdan. Di nav wan de serokê Beledîya Çelê ji hebû. Kesên hatin berdan paşê daxweyanîyêkê çêkirin û gotin: "Ji ber ku me parêzkariya gundan nepejirand em hatin girtin. Bi kotekê dixwazîn, ku em bibin parêzkarên gundan." Bi vî rengî bî perwabûna şerê taybeti careke din ronahî bû. Dewleta Tirk a faşîst, da bikaribe xwe ji heriya ku li Kurdistanê ketiye nav rizgarîkê, bi kotekê çekan dixwe mirovên me û dixwaze şerî bigihîne sixletên Kurdistanî (Kurdan bi Kurdan bide şikandin). Lê êdî nema dikare vî bike. Roj bi roj bîhtir dihe pişange kirin û rabirrin.

Şehîde me Latîf CIZRE...

Destpêk di rûpela 17'an de

kirinê gemar pêk dianîn. Komikên bi navên KUK, DDKD û "Riya Azadî" bi hev re êrişî têkoşîna me kirin. Di encama van erîşan de nêzîkî 50 hevalan bi destê wan hatin kuştin. Bê ku çarîkekê dabîkişînin ser rûçîkê xwe, xizmeta dewleta Tirk a faşîst û dagirker dikiran.

Di meha Gulanê 1980'an de, rêhevalê Latîf CIZRE ji bo kareki vegeriya bî bajarê Cizîra Botan. Xwesparên bi navê KUK, pilana kuştina hevalî amade kiribûn û ji bo vî daxwaza xwe ya xîzî dixebitin. Van bîbextan bi rengeki agahî gihandibûn hevalî, ku bi lez vegere bajarê Amedê. Li Amedê ji ev çêşên xayîn ji bo ji holê rakirina Wî li benda Wî mabûn.

Xwespar û reformist di wê demê de karibûn hinde hevalan ji holê rakin. Lê mafdarî û buhatiya tevgera me roj bi roj xurttir bû. Endamên Partiya me berxwedanê mezin rêz bi rêz bilind kirin. Pêşî bajarê Amedê bi şehîdbûna rêberê me Mazlum DOĞAN

xwe zivirand keheha berxwedana nûjen. Cizîra Botan ji bi berxwedana hevalên weke Ferhan ÎL û Cevdet GÜNERHAN careke din giringiya xwe di têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan de da xweya kirin. Bi şehîdbûna heft hevalên berxwedana gundê Heblerê (Hisar) di dawîya sala 1987'an de, Cizîra Botan rabû ser piyan û pêtên rapêrinê xwe hildan. Di vî dawiyê de bi xebata rêhevala Bînefs AGAL (Bêrîvan), Cizîra Botan bî navendeke şerê gelî. Bi dehan xortên ciwan ji Cizîrê xwe gihandin şoreşê û niha pêşveçûnê gelek mezin xwe pêkanîne.

Hevalê Latîf Tu dilxweş raz e! Hevalê Te her rojê heyf û tola şehîdan ji dewleta Tirkê faşîst digirin. Niha teviya Botanê bi kulîkên serxwebûn û rizgariyê tîji bûye. Hêzên gel ên pîroz PKK, ERNK û ARGK pirtûkên tole-hildanê pel bi pel diqulîbin û mîna bayê beyanê bi lezi û kûrî dihen. Bang û dîrîşmeyên tole-hildanê bilind û bilind hildibin.

Şadîmaniyên...

Destpêk di rûpela 16'an de

dîrîşme hatin rawestandin. Gelê me, girêdana xwe bi Serokê xwe û maneya xwe ya di kesbûna Pêşengî de peyda kiri, him û giyanî xwe di her delivê de dani zimên. Vî rastîya xwe ji bi bangîna dîrîşmeya "Bijî Serok APO!" zelal kir. Girsên gel bi dîrîşmeya "Bijî Serok APO!" ketibû eywanê, disa bi dîrîşmeya "Bijî Serok APO!" ji eywanê derket. Hinek ji beşdarên, ku ji cihên geleki dîr hatibûn, kom bi kom çûn mehvaniya Akademîya Mahsum KORKMAZ û cejna şagirtî Akademîyê pîroz kirin. Piştî ku demekê li Akademîyê man, paşê vegeriyan malên xwe.

Şadîmanîya sersala damezirandina Partiyê li Barlîas bû zelaliya ji bo rastîya gelê me yê şervan û têkoşer. Herweha ronahitir bû, ku têkoşîna me di kesbûna Serokê me APO de bîngêh bûye. Carek din bi delîl eşkere bû, ku Serok APO, PKK, gel û serpêhatinê têkoşerî bûne nîrxên gelê me yê bîngêhin.

Daweya PKK li Almanya Rojava...

Destpêk di rûpela dawî de

bangên "yuh!" ji aliyê şopdar û guhdarên Kurd, Tirk û Almanî, ferman da ku dîrîşmeyê bi xwar ve dabîkişînin. Û ji abukatan xwest ku rûnî cihên xwe. Lê gava abukatan bi biryarî livbaziya xwe domandin, rûniştin ji bo deh kêliyan hate rawestandin.

Gava rûniştin disa destpêkirî, encumana dadgehê dit, ku abukatên girtiyan livbaziya xwe ya ji bo protestokirina birê camê di eywana dadgehê de didomînin û li ser piyên xwe hin radiwestin. Ji ber ku berpirsiyarê dadgehê nekarin livbaziya abukatan bişikînin, sersawci Belker da xweyakin, ku rûniştina wê rojê hatiye sekinandin û ji bo rojêkê din hate hiştin. Encumana dadgehê di bin bangîna dîrîşmeyên protestoyê û dengên "yuh!" ji eywanê derket.

Bi armanca piştigiriya livbaziya abukatan, girtiyan şoreşger endamên PKK ji bo sê rojan berxwedaneke birçimanyîne bilind kirin. Piştî ku livbaziya xwebirçîhiştinê ya ji bo pro-

testokirina bikaranînê çewsandin û piştigiriya abukatan hat bihistandin. Yekitiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan - YRWK ji livbaziyeke di istasyona navendî ya li bajarê Düsseldorfê de amade kir û 7.500 belavok belavkir. Rewşenbîrên Kurd bi livbaziya xwe anin zimên, ku piştigiriya berxwedana xwebirçîhiştinê ya politikvanên Kurd û şoreşger endamên PKK dikin û daxwaza abukatan a ji bo rakirina birê camê ji dadgehê di cih de dibînin. Rewşenbîr, bikaranînên dij - demokratîkî yê di daweya PKK de bi hişkî protesto kirin. Herweha Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan - YJWK ji li pêşîya dadgehê li Düsseldorfê, mîting û rêveçûneke bi bîhtirî 500 jinan pêkanî. Jinên Kurdistanê piştigiriya xwe ji bo pêşengî xwe yê girti anin zimên. Êrişên Almanya Rojava yê imperyalîst û li di tîkoşîna rizgariya netewa Kurdistan bi dijwari protesto kirin. Livbazî zinde û bi bizmîti derbas bû.

Gav bi gav xaka Kurdistan...

Destpêk di rûpela 19'an de

xebatkar, çêşên bi navê parêzkarên gundan û serbazên dijmin bersiva xwe bi mirina xwe girtin. Herweha lîdanê mezin li politikaya perwendkirina dagirkerî ji hatin xistin. Bi dehan dibistan, ku sazîyên asimilasyonê ne, hatin şewitandin. Di şerên li derdorên Hênê, Bismil û deverên din li diji yekitiyên dagirkerên Tirk de derketine, gerillayên ARGK jêhatibûnê pêwîst bi destên xwe ve anin. Pêşemîn di xeta Amed û Çewlikê de livbazîkariyêkê pêwîst xwe da şanikirin û hin ji xwe dide şanikirin.

Di vî dema dawiyê de, di navenda bajarê Amedê de, xebatên rizgari-xwaziya netewî berfirehtir dibin û didomin. Pêşemîn di nava rêzên xwendan û civanan de, xebatên bangeşî û rêxistinîkirinê bi şeweyê dijwar dihen lezandin. Xwendevanên ciwan hinde livbazî birêvebidin û piştigiriya pêşveçûna rizgarixwaziya netewî di-

kin. Disa, di mehên derbasbûnê de, şervanên rizgariya netewî bombe (narîncok) avêtin avahiya navenda MÎT, ku li seranserî Kurdistanê xebatên komplowarî û ajankirinê li diji şoreşê ji vir derdikevin. Li derveyî vî livbaziya avêtina narîncokê, disa livbaziye ji geleki aliyên ve li diji MÎT dihen domandin. Navenda MÎT, ku deşîfre bûbû û nema dikarî xwe biparêze, neçare ma, ku ji Amedê barbike bajarê Çewlikê.

Li hemberê keftûlaftên, ku dagirkeriya Tirkan dixwaze Amedê bizivîrine keheke Kemalîzmê û îxanetê, û herweha baregehên NATO ji li wir hatine avakirin, tîkoşîna me ya rizgariya netewî armanc dike vî avahiyê birûxîne û bi tevayî bihilweşîne. Gavên di vî riyê de hatine avêtin, her bîçe, wê xurttir bibin.

DI HEJMARA PÊŞIN DE:
ÊRDIMA DÊRSIMÊ

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku berê navenda bazarganiyê niha keleha berxwedanê ye

AMED

- IV -

CIHÊ AMEDÊ
DI TÊKOŞINA ME
YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Piştî ku bakurê - rojavayê Kurdistanê kete bin dagirkeriya dewleta Tirk de, êrdima Amedê ji bû êrdimeke Kurdistanê, ku dagirkeriya dewleta Tirk bêtirîn li ser vî êrdimê leyistokên xwe yên xîzî û reş birêvebiriye. Domana mêtîngehkirina bakurê - rojavayê Kurdistanê ji aliyê serdestên Tirkî ve, ji bo dagirkeran heya bî gotin bi çetîni û serêşî derbas bûye. Ger navçeyî ji be, dikare bî gotin, ku ev birê Kurdistanê ji serî heya binî bi seranserî rasti serihildan û rapêrinan bûye. Ji bo dagirkerên Tirk pêwîstiya Amedê hin de wê demê de ronahi bûbû. Bajarê Amedê di nivê bakurê - rojavayê Kurdistanê de avabûye. Lewma ji serdestên Tirkî, vî êrdimê minî êrdimeke tamponî ji bo, bi xwînê şikandina serihildanan bikaranî. Hemû hevxeberkar xwe di vî navendê de komkirin û şikandina serihildanan ji li bajarê Amedê amadekirin û pîlanên xwe danin.

Di demên berê de, bi çavê peytextê Kurdistanê li bajarê Amedê dihat nêrin. Amed, heya pîvaneke pêwîst xwediyê rewş û avahiyeke kozmopolîtîkî ye. Şexsiyetên ji her birên civakê, minî nûneran ji Amedê derdikevin. Bi vî rewşa xwe Amed, xwediyê bîngehekiye, ku ji hemû alîyan ve ji bo pêşveçûnê vekirîye.

Ji demên berê heya niha serdestên Tirkî Amed ji xwe re nola navendê hîlbijartine, da çanda kemalist berfireh bikin û ji bo şînbûna vî seri dane gelek xebatên ji gelek alîyan ve. Dagirker dixwazin li Amedê make-teke (modeleke) Kemalîzmê avabikin. Hebûna navenda MÎT (saziya sixuriyê) li Amedê heya vî dema dawiyê, ne bî sedem bû. Li Amedê mirovên ji teviya Kurdistanê, angî ji hemû alîyan Kurdistanê, vedijîn; ji karkeran heya bûrokratan. Ji Amedê rê diçe gelek êrdimên Kurdistanê. Gava dagirker vî rastiye ji diênin pêşîya çavên xwe, dixwazin heya bî gotin sîd û berjewendî ji vî rewşê bîstin û van bi destê xwe ve binin. Xebateke MÎT ji eve; artêşêke bî karan ji bajarên derdorê diherike bajarê Amedê û dixwaze van mirovên me bi hevîyên nerast bixapîne û wan bîke sixur û ajanên xwe.

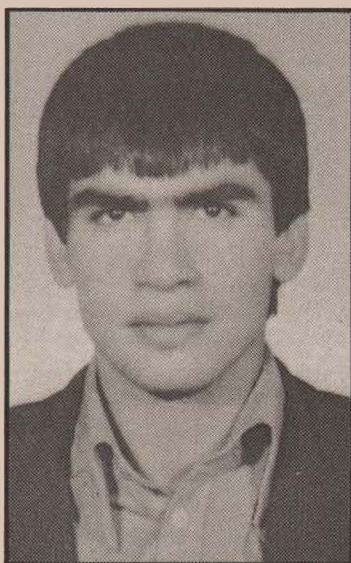
Ji ber vî rewşa xwe ya tîjî dihevi, bajarê Amedê bûye navendê pêşveçûnê ji gelek alîyan ve. Li Amedê pêşveçûnê ji her hêlê xwe dan şanîkirin û hinde pêşveçûnê li gora sîd û berjewendiyên rizgariya netewî ji peyda bûn. Li ser bîngehekê, ku hemû rasti hatibûn hundakirin û tiştên nerast minî rastbîn dihatin pêşkêş kirin, gelekî normal û hoyekî siruştîye, ku pêşveçûnê bi vî nolê derketine holê.

Dagirkeriya Tirkî xwest rîstêke îxanetê bîke sixleteke Amedê. Di salên berî derbeya leşkerî ya 12'ê Elûnê de, burjuwaziya piçûka Kurdî û kevneperestîya netewî hêlinên xwe li bajarê Amedê danibûn. Ev hêzên ku digotin em bi navê Kurdistanê bûne rêwîyên dozeke pîroz, bi hercure leyistokên li gora berjewendiyên çînen xwe, dixebitîn ku di rastîyê de hişyarî û zanabûna rizgariya netewî

bixin bin mij û dumanê. Reformistên Kurdî û desteya xulamokan bi xebatên xwe hinde çeperan li pêşîya rizgariya netewî û pêşveçûna vî dozê avakirin. Bi vî rewşa xwe, bi zêdeyî xîzmet û karguzariya dagirkeriya Tirkî dikiran. Nemaze rastiya ku reformistên burjuwaziya piçûk li vî êrdimê xwe gihandin giraniyeke pêwîst û dagirkerên Tirk ji li hemerê vî dengê xwe dernexistin, xwediyê naverokeke serecem û yekemîn e. Di bin vî rastiye de hinde sedemên bi naverok hebûn.

Bê ku em cih bidin çewtşanîkirinê û şelobûna rewşê, tevgera me, rizgariya netewî ji bo Kurdistanê minî erk û armançê dani pêşîya xwe. Gava tevgera me dest avêti êrdima Amedê û ne avêti, berî dagirkeriya Tirkî reformistên burjuwaziya piçûk û koma xayînen hevxeberkar ên Kurdî li hemerê xwe dit. Li ser bîngeha hevxeberkariya li diji tevgera me ev hêzên dilrêş, eniya êrîşî avakirin. Endamên tevgera me dixebitîn ku di nava rêzên gelê êrdimê de zanabûna hişyariya rizgariya netewî bicihbikin û vî hişyarbûnê bizivirînin himêki konevanî (politîkî). Lê ew hêzên dilkîret, bî tîrs û bîzdan berikan reşandin ser endamên tevgera me, ku xwe dabûn xebateke tund û bargiran. Bîli tofan û bahozê êrîşên dagirkeriyê û hêzên din ên reformistên burjuwaziya piçûk, serdestiya tevgera me ku nivîşkên pêşketîne girtibû, nekari bî şîkêrandin.

Êrdimek ji êrdimên Kurdistanê, ku tîkoşîna me pêşemîn bir û baweriyên rizgariya netewî û serxwebûnê li wir birêvebiribû, êrdima Amedê ji bû. Ger ji bo demên kin ji be, gelek kadroyên tevgera me yên pêşengî li êrdima Amedê hinde xebatan pêkanî. Ji bo demeke kin rêheval **Mazlum DOĞAN** ji berpirsiyariya xebatên li Amedê kirîye. Rêheval **Orhan AYDIN** ji ku niha di zindanên dagirkerên Tirk de ye, di nava xebatên Amedê de cih girtibû. Di wê domanê de li taxên derveyî yên li derdorên bajarê Amedê xebatên tund birêveketin û li navenda bajêr ji hinde pêşketinên pêwîst hatin afirandin. Di wê demê de heza hevxeberkar a bi navê DDKD (niha Pêşeng) xwe gihand sixleta rêxistineke wusa, ku bêtirîn êrîşî şoreşgerên ku xebatên tevgera me birêvedibiran, dikir. Tevgera me bîli hemû êrîşan û kêmbûna derfetên diravî, bi biryarî tîkoşîneke dijar pêşvebir. Tîkoşîna serxwebûnê avahiya kozmopolîtîkî û rewşa tevlihev a li êrdimê, heya pîveyeke girîng gihand zelalî û ronahiyeke. Tîkoşîna tevgera me ya bi biryar û şoreşgerî li diji dagirkeriyê, bû dilxweşiya gelê me û kete dilê mirovan. Di meha Adarê sala 1980'an de Partiya me "Hefteya Sor" danezane kir. Di serê hemû navçeyan de ev li Amedê bêtirîn posideyên xwe dagerand. Di domana hefteyekê de hemû destkar dergehên dikanên xwe girtin. Bîli hemû pikolî û tehdîten dagirkeran û reformistên burjuwaziya piçûka Kurdî, ev livbazî, bi serkeftîni dawî bû û giha armançên xwe. Livbaziya "Hefteya Sor" a tevgera me, tîrseke mezin berda dilê dagirkeriya Tirkî û hêzên reformistên burjuwaziya piçûk. Li ser vî bîngehê Partiya me bi wan da pejiirandin, ku Partiya me him û

hêzeke ji dil e.

Piştî vî domanê, bi dijarbûna êrîşên li diji Partiya me, girtin ji hatin dorfireh kirin. Dixwestin serdestiya Partiya me û xeta Partiya me ya ku pêşveçûnan diafirand li ser vî bîngehê tune bikin. Piştî ku ev qampanya êrîşê demêkê doma, serdestiya û doliwgeriya Tirkî dagirker banduriya xwe da destê artêşa xwe.

Piştî ku Partiya me bi armanca tevdir û amadekariyan xwe kişande derveyî welat, domana berxwedanê bî destê pêşeng, kadro û sempatîzanên (dilxwazên) PKK ên di zindanan de destpêkir. Berxwedankarên zindana Amedê serkêşîya berxwedanê dikiran. Hovîti û barbarîya doliwgerên Tirk di zindanên Amedê de bi dijarî û tuji hate zimên û ronahi bû. Bi livbaziya rêheval **Mazlum DOĞAN** a mezin û diroki, fitilê berxwedanê pêtên agirî girt. Di domanekê de, ku dagirkerî bawer dikir, êdî di zindanan de hemû girtiyên şoreşger bi destê xwe ve anîye û tevgerên, ku girtî endamên wan in tune kirîye, rêheval **Mazlum DOĞAN** rewşa tarî ya di zindanan de bi agirî berxwedanê ronahi kir û demeke nuh di diroka berxwedana Kurdistanê de vekir.

Posideyên tirêjên vî berxwedana di zindanên Amedê de, xwe ji tixûbên Tirkîyê û Kurdistanê ji derbas kirin û bersiva xwe li gelek derdorên cihanê girtin. Piştî domana berxwedanê, ku bi vî rengî hatibû destpêkirin, hemû zindanan li Tirkîyê û Kurdistanê rêz bi rêz bûn navendên berxwedanê. Di vî domanê de ji girtigeha Amedê, ne tenê rîsta xwe ya serpiştî û pêşengiyê di berxwedanê de parast, herweha vî rîsta xwe gihand koçberên gelekî pêşketitir û jêhatibûna pêşvetir çuyîne ji şanîkir. Livbaziya xwe sohîtinê ya rêhevalên **Ferhat KURTAY**, **Mahmut ZENGİN**, **Eşref ANYAK** û **Necmi ONER**, bû nimûneyeke dilêrî û fîdekariyeke bî heval û nedîtî. Piştî demeke kin ji, rêberê gelê Kurdistanê yê mezin rêheval **M. Hayri DURMUŞ** bi daxweyaniyeke li pêşîya dadgeha dagirkeran livbaziya Rojîya Mirînê ya 14'ê Tîrmehê da destpêkirin. Di nava wan de internasyonalîstê mezin rêheval **Kemal PİR**, lehengên gelêrî yên mîrxas rêhevalên **Akif YILMAZ** û **Ali ÇİÇEK** ji, gelek dîliyên şer endamên PKK tevli livbaziya Rojîya Mirînê bûn. Çeka kuştin û mirînê ya dagirkeriya dewleta Tirk

bi vî rengî hat rawestandî. Tevli posideyên vî livbaziye ji, berxwedanê di zindanan de xwe gihandin taybetiyên girseyî û bûn bîngeha tevgerê girseyî.

Berxwedanên zindanan Amedê herweha dagirkeriya Tirkî din û har kirin. Peyvkar û berpirsiyarê doliwgeriya dagirkerê har Kenan Evrenê faşîst di vî demê de çû bajarê Amedê û vî daxweyaniya li jêr eşkere danezane kir: *"Hinek hene, hun serê wan ji jê bikin, dev ji îdeolojiya (birdoza) xwe bernadin. Ma em ên welê bi dar ve nekin çî bikin, ma em wan xwedî bikin?"* Ji bo daxweyaniya vî berpirsiyarê dagirkeriyê yê faşîst û dijminê gel, eşkereye ku berxwedana dîliyên şer endamên PKK a bi nola Rojîya Mirînê, bîngehek avakiribû. Ev berxwedan bûbû kehnîya gotinên wî ji.

Piştî ku berxwedanê bî rûmet û mezin di zindanên Amedê de dijarwarî bûn, pîveka hingavtin, lîdan, îşkence û bikaranînen pikolîyê ji zêdetir û bilindtir bû. Şeweyên hingavtinan ku nedîhatin bîra mirovan hatin pêkanîn. Hemû bêbext, xwespar û xayîn hatin tevgerandin. Komplo û provokasyonên curbucur bûn karên rojane. Bi van azîneyan dagirker xwestin pêşîya berxwedanan bigirin û wan bîşikînin. Lê bîli hemû keferatan agirî berxwedana di zindanên Amedê de nekari bî vemîrandin. Li berva jiya vî, ev agirî berxwedanê gurtir bû û girtigeh, zivîrin dibistanên şoreş.

Parastînen dîliyên şer endamên PKK ên di dadgehan de bûn malê dirokê. Rêhevalên me yên dîliyên şerî, dadgehên dagirkeriyê qulibandin dadgehên ku di wan de doliwgeriya dagirker hate pîrsyarkirin. Rêhevalên me Partiya me, şoreş û sosyalîzmê parastin û serfiraziyeke politîkî bi destan ve anin. Û gotin, *"Biryara dirokê ya di derbarê me de berdan e!"*

Berxwedanên zindanan ku zindana Amedê bû pêşeng û serkêşê wan, hevîyên şoreşê zinde û teze hiştin, herçiqasî di wê demê de cuntaya leşkerî û faşîst a 12'ê Elûnê li ser gelên Tirkîyê û Kurdistanê pikolîyên xwe heya bî gotin dijarwar kiribû û minî ewrên reş daketibû ser civakên herdu welatan ji. Bi vî rengî, ew valahiya ji ber bî şer û tîkoşînê ji bo demeke derbas bibe afiribû, hate dagirtin. Ji aliyekê ji berxwedana zindanan Amedê bû bangek ji bo tevgerên xwe dabûn derveyî welat, da li ser axa welat tîkoşînê disa bidin destpêkirin û bilind bikin. (Partiya me weke daxwazên vî bangê ji vegerî Kurdistanê û bersiva berxwedanên di zindanan de da).

Bajarê Amedê di serihildanên berê de minî navendêki xwesparî û îxanetê hatibû bikaranîn. Lê vî carê hevîya doliwgeriya dagirker di pîsîr û qirik de ma. Rêhevalên me dîliyên şer endamên PKK, Amed zivîrandin bîrc û keleha berxwedanê. Di diroka Kurdistanê ya serdemî û hemdemî de keleporekî girtigehan a nûjen afirandin. Nexasim (nemaze) rêhevalên me bi buhatîya can û xwîna xwe keleporekî berxwedanê afirandin. Ev ji ji bo tîkoşîna me ya rizgariya netewî ne arikarî û piştigirîyeke piçûk bû. Serpêhatîna berxwedanê ku di zindanên Amedê de destpêkirîye, di rojên me

de ji politikaya dagirkeriyê ya li ser zindanan di avê de dibe û pûç dike. Ji bo pêkhatîna gelek daxwazên girtiyên şoreşger û mafên wan rîstêke pêwîst dîleyîze. Êdî gava niha li Tirkîyê yan li Kurdistanê ger di girtigehê de berxwedanek destpêbike, dikare hemû girtiyên şoreşger ên di girtigehên din de ji rake berxwedanê. Berxwedanên bilind dibin, li ser bîngeha hevkarî û piştigiriyê pêl bi pêl xwe digihînin hemû girtigehan. Bi vî awahî kargiriyên girtigehan ên dagirkeriyê neçare dimînin ku gavên ber û paş ve biavêjin.

Yek ji hemû pêşveçûnên pêwîst ji, ku serpêhatîna berxwedanê derêxistîye holê, afiribûna tevgera malbatî (familyayî) ye, lew ev berxwedana li Amedê rayên xwe rind dagerandîye kûrîyên dilan û vî tevgerê ji kirîye navendêki hemû girtigehan. Belê, rewşêke bi vî nolê ji bûye pêşveçûneke pêwîst. Berxwedanên ku di bin hoyên çetintirîn de seriyên xwe hildane, meriv û malbatên girtîyan ji bî rengêki aktif tevgerandîne û weke vî jî, rê ji bo hemû birên civakê yên din ji ku sixleta hişyariyê bi wan re hene vekirine, da dengên xwe bilind bikin. Gava niha dagirkerên Tirk berê xwe bidin girtigehan, neçare ne hêlwesta civakî ji binin ber bala xwe, ku berxwedanên di zindanan de wê afirandîne.

Dîliyên şer endamên PKK, seriyên xwe li ber bikaranînen dagirker û faşîst neçemandin û berxwedanê pêşvebirin. Bi vî ji bi teviya awîra gelemperîya cihanê ji dan bîhistandin, ku *"peyamhunerîya demokrasî"* ya dewleta Tirk, rast û rast faşîzm ji xwe ye. Bi vî kirîna xwe ji, di platformên navnetewan de dewleta Tirk rabîrin û pişange kirin. Hiştin ku ew rasti çeperên mezin bibe. Bi vî awahî di qada navnetewan de, ji bo demokratîbûna dewleta Tirk bikaranînen di girtigehan de minî pîvaneke hatine pejiirandin.

Afirandkarê van pêşveçûnên bi pêwîstiya dirokî, ku bi xetên gelemperî me wan dan nasdan, zindanê Amedê ye. Li vir îxanet û berxwedan, şerekî ser bî serî, diran ber diran li diji hev rakirin. Bîli hemû derfetên li pişt, îxanet li diwarên berxwedanê ket û perçe - perçe bû. Zindana Amedê, bi arikariyên xwe yên mezin ji bo tîkoşîna me ya rizgariya netewî, maf kirîye, ku herdemî bî nimandin û navê wê bî hildan.

Di zindanên Amedê de, ku li wir tivancên mezin, zorî û zehmetiyên mezin birêveketine û buhatiyên tu caran piçûk neyîn ditin bûne serpêhatî, xwîna pêşengên me yên mezin heye. Gava navê zindana Amedê dihe hildan, rêhevalên **Mazlum**, **Hayri**, **Kemal** û **Ferhat** dihe biran. Ev rêhevalên me canên xwe yên birêz û giranbûha fidakirin û bûn afirandkarê serpêhatîna berxwedana di zindanan de. Amed, bî wan nikare êdî bî nimandin û navdan.

Tîkoşîna rizgariya netewî ya domana nuh ku Partiya me bi Hilpişkîna 15'ê Tebaxê dabû destpêkirin, xwe dirêjî Amedê ji kirîye. Ji aliyekê komên me yên pêşmergeyan li derdorên gundîti yên êrdimê xebatên xwe birêvedibin, ji aliyê din ji Partiya me dest avêtiye xebatên di navenda bajarê Amedê de ji. Rêhevalên **Alaattin ZOGURLU** û **Mehmet DAG** ji milîtanên Partiya me, gava xebatên di bajêr de birêvedibiran, ji aliyê sixurekî hevxeberkar giliyek li derbarê wan çêbû. Rêhevalên me di xaniyekî de hatin zivîrandin. Bi agirî çekên xwe bersiva bangên *"Xwe bidin dest!"* dan û pozberîyekê dan destpêkirin. Rêhevalên me bi hogirî û qehremanî li ber xwe dan û şehîd ketin.

Disa, gerillayên ARGK ku li bakurê êrdima Amedê xebatên xwe tundkirin, hinde pêşveçûnên pêwîst bi destan ve anin. Di dawîya livbaziyên pêkhatîna de, gelek sixurên hev-

Dûmahik di rûpela 18'an de

Di sala 1989'an de gelê Kurdistanê bi ser ket, dewleta Tirk a faşîst lêdanên mezin girt

Sala 1989'an bi rengê salekî bi têkoşîna me tîji derbas bû. Ev pêşketin tenê bi hilpişkîna mezin a şerê me yê pêşmergeyî ne bi tixûb e. Şerê me yê gerilla cih bi cih pêşîya şerê taybetî girt. Bi şeweyê gelemperî pêşveçûna şerê taybetî yê dewleta Tirk hate şikandin û ev şer destpêkir, ku ber bi jêr ve here. Ji ber vê yekê jî, kete nava rewşekî, ku poside û serdestiya wî hatiye şikestin. Hêzên şerê taybetî inşiyatîfa xwe ya di şer de hunda kirin û inşiyatîf kete destê pêşmergeyên me. Gava du hêzên leşkerî yên li dijî hevûdu şer dîkin, yek ji wan inşiyatîfa şer berde destê yê din, eşkereye ku şerî jî êdî hunda kiriye. Bi taybetî gava artêşêke bi sazandî, bilî yekeniye xwe yê sazandî, li hemberê gerillayan ku bi seranserî xwedîyê tevgerê bi liv û bizav in û ne xwedîyê yekitiyê sazandî ne, inşiyatîfê hunda bike, ne hesaniye ku disa bikaribe wê inşiyatîfê ber xwe ve vegerîne. Rewşa artêşa Tirkî li Kurdistanê li hemberê hêzên ARGK di sala 1989'an de bi vî rengî ye. Ji ber ku ew şerê dagirkerî yê taybetî, ku ketiye ber jarbûnê, di qadên têkoşînê yê din de jî rasti hundabûnê himî yê mezin bûye. Pêşemîn rêxistinbûna gelê Kurdistanê li dora pêşmergeyan bi şeweya bereyî, herweha rabûna gelê Kurdistanê bi şeweya cih bi cih bilindkirina livbaziyan, rejîma Tirkî anîye ber asteng û tengzariyên pêwîst. Ev jî bû sedemê, da derz û qelşên mezin di rejîma 12'ê Êlûnê de dengê xwe bidin bihistandin. Rejîma faşîst, ji bo rakirina kêş û pîrgîrêkên li pêşîya bikaranîna pîlanên xwe, serî da guhartinê

Dûmahîk di rûpela 15'an de

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

ŞADÎMANIYÊN PÎROZKIRINA SERSALIYA YANZDEHAN A DAMEZIRANDINA PKK

Partiya me, Partiya Karkerên Kurdistan - PKK bi serkeftîneke mezin yanzdeh saliya şerê xwe kutand û kete donzdeh saliya şerê xwe. Ev bûyer, ji aliyê gelê Kurdistanê bi şahî û dilxweşî dihê pîroz kirin. Gelê Kurdistanê, sersaliya yanzdehan a damezirandina pêşengê xwe, bi him û desteka ji şerê serxwebûna netewî digire, li hemû deran bi fidekariyê mezin û giyanêke militanî pîroz dike û vê lîva xwe didomîne. Ev pîrozî, li Kurdistanê û Tirkîyê bi berikên tolehildanê ku ji devên çekên gerillayan derdikevin û bi rengê xwepêşdanê girsên gel pêk dihên. Li Rojhilata Navîn û welatên Ewropa jî bi şadîmaniyên ku bi deh - hezaran mirovên me beşdar dibin, dihên domandin.

Yewnanistan - Atina: Yanzdeh saliya damezirandina û destpêka donzdeh saliya têkoşîna Partiya me PKK bi şadîmaniyêke çandî di Qampa Penahberan a bi navê Lavrion de li bajarê Atina hat pîroz kirin.

Şadîmanî bi van gotinên li jêr ên berpirsiyarê PKK li Yewnanistanê destpêkir: "Vê rojê em bi armanca pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan li vir civiyane, ku pêşengê gelê Kurdistanê yê serdemî ye, avakare diroka me ya ronak e, ala internasyonalîzma gelên Tirkîyê, Rojhilata Navîn û cihanê hildaye baniyan û hilgîrê lehengê ala Marksîzm û Leninîzmê ye. Bi şahîya ku di rojêke wusa de em gihane hevûdu, ez we tevan bi hîrmet silav dikim..." Piştî axiftina ramyarî, ku pêwîstî û naveroka şevê dîanî zimên, birê çandî yê şadîmaniyê destpêkir.

Şadîmanî di demê de zivirî cejnêke bi şahî û mezin. Bi bernamêya ji govend, muzîk û şano, pîrozî biqasî se saetan doma. Ji bakurê - rojavayê Kurdistanê û başûrê - rojavayê Kurdistanê hinde şeweyên leyistokên govendî û stranên berxwedanê hatin pêşkêş kirin. Paşê jî şadîmanî bi şanoyekê doma. Bernamêya ji van biran, bernamêyê dewlemend bû, ku şahîya vexwendîyan digihand baniyan.

Di domana dirêjahîya şadîmaniyê de girsên beşdar xwe dan dîrîşmêyên

Dûmahîk di rûpela 16'an de

Sala 1990'an pîroz be ji bo gelê Kurdistanê û teviya mirovatiya pêşverû!

Cihana me, bi bûyerên ku di sala 1989'an de guhartinên pêwîst afirandin, dikeve saleke nuh.

Pêşketinên, ku li cihanê û herêma me Rojhilata Navîn stutûkoyên hene dane ber zora xwe, ji bo hatinê hevîyan mîzgînî didin.

Destpêka saleke nuh, ji bo Kurdistanê jî, xwedîyê pêwîstiyêke taybetî ye. Dilê Rojhilata Navîn welatê me Kurdistan, ku di statûkoya cihanê de rewşêke stratejîkî avadîke, ji ber pêşveçûnên sala 1989'an, sala 1990'an bi hevîyan tîji dike.

Pêşengê gelê Kurdistanê PKK, di şerê rizgariya netewî de gelek kozên pêwîst bi destê xwe ve anî, ku ne dost û ne jî dijmin bawer dikir û bi vê jêhatibûnê dest bi saleke nuh dike. Em bi hevî tîji ne, ku di vî salê de jî em biserkevin û hinde kozên xurtîr tevli serketinê xwe bikin. Ji ber ku bi serketin û fêrên dewlemendîr, em dikevin sala 1990'an.

Gelê me jî, bi him û dilêriya ji pêşengê xwe yê serdemî PKK digire, dikeve sala nuh. Di nava rêzên yekbûna xwe ya politîkî û rêxistinî xwe ya şerî ERNK de, bi şeweyêke dijiwartin û serxweitir, wê rêxistinî xwe pêşvebibe. Gelê me wê tevgera xwe ya serhildanê, ku di sala 1989'an destpêkiribû, berfirehtir bike.

Da em sala 1990'an bizivîrin saleka, ku kozên bi himtir bikevin destan û ber bi serfiraziya dawiyê ve bi lez pêş ve here çûyin, em, hemû mirovên Kurdistanê, arikariyên xwe ji bo têkoşîna rizgariya netewî ya di bin rêberîya PKK de mezintir bikin û tevlibûna xwe pêşvebirin bibin!

Di sala 1990'an de serfirazî wê bibe yê gelê Kurdistanê!

Daweya PKK li Almanyaya Rojava bi livbaziyan hat birrîn

● Ji bo rakirina birê ji camê hemû girtî û abukatan wan berxwedanekê bilind kirin...

Daweya PKK li Almanyaya Rojava bi rûniştinê nuh ên di dadgehê de berdewam dike. Di rûniştinê daweyê yê de dawiyê de jî, xwendina id-dîanemeyê disa nekari bû destpêkirin.

Weke me di rojnameya xwe ya hejmara berî niha de jî dabû bihistandin, encumana dadgehê hinde diwar û çeperan li pêşîya axiftina bi zimanê Kurdî avakiribû, da girtiye şoreşger endamên PKK nekaribin bi Kurdî parastina xwe bikin. Girtî bi gotinê weke, "Li şîna zimanê dijminê me, em dixwazin bi zimanê dayika xwe parastina xwe bikin" li dijî encuman û berpirsiyarên dadgehê rawestî û hinde daxweyanîyên xwe danezane kirin. Lê encumana dadgehê li dijî vî daxwazê rawestî û serî da serdestkirina azîneyên çewsandinê.

Herçiqasî encumana dadgehê nedixwest girtiye şoreşger bi zimanê Kurdî bipeyivin jî û zehmetiyan dani pêşîya wan, disa jî girtiye şoreşger di rûniştinê nuh de bi zimanê dayika xwe parastina xwe kirin û li ber xwe dan. Ji girtiyan Selahattin Çelik dora axiftinê girt û bi Kurdî axift. Di axiftina xwe de got, ku zehmetiyên ku sawciyê federal li pêşîya parastinê avadîke û azîneyên din ên li dijî

demokrasiyê bi naveroka xwe Gestapowarî ne û sixletên faşîzmê di xwe de hildigirin. Ji ber van gotinan sersawci Belker li hemberê axiftina Selahattin Çelik rabû û bû sedem, ku rewşêke tevlihev derkeve holê.

Weke nûçeyên gihane rojnameya me, di rûniştina berî niha û bi demekê de, hinde çeper derketibûn pêşîya axiftina bi zimanê Kurdî. Girtiye şoreşger bi rîya abukatan xwe pêwendî bi encumana dadgehê re danin û bi encumanê re axiftin. Gotin, ku em naxwazin bi zimanê dewleteke ku dijminê me ye biaxifin. Bi vî awahî bi dest xwe ve anin, ku du wergervanên bi zimanê Kurdî jî dîzanin, di dadgehê de bixebitin û wergervaniyê bikin. Encumana dadgehê biryara xwe ya bîngêhî wê di rojê pêşîn de daxweyan bike û daxweyanîyêke nîvî amade bike.

Paşê, di rûniştineke pey re, rûniştineke nuh bi livbaziyeke abukatan destpêkir. Abukatan dîrîşmîyêke nîvî bi gotinê, "Ev qefesa ji camê bila bê rakirin!" daleqandin ser diwarê qafesa ji camê. Rûniştin cihê xwe û li ser piyan rawestiyan. Sersawci Belker li dijî vî livbaziye rabû û tevli

Dûmahîk di rûpela 18'an de

Raman ji Berxwedan

1989 BÛ SALA SERFÎRAZÎ

Me sala 1989'an li paş hişt û dest bi saleke têkoşînê ya nuh kir. Ev sal, ji bo şerê me yê şoreşgerî bû salekî pêşketin û serfiraziyê dirokî. Ji sala 1980'an heya sala 1990'an di têkoşîna me ya rizgariyê de hinde guhartin û pêşketinên herî pêwîst û pîroz bûn buhatiyên gelê Kurdistanê. Berî her tiştî têkoşîna me ya rizgariya netewî ku bi sistematîkî bilind bû, hişt ku di destpêka salên '80'an de dewleta Tirk serî bide guhartina rejimê. Bi derbeya leşkerî ya 12'ê Êlûnê, serdestên burjuwa xwestin di zincîra ferman û zordariyê de faşîzmê bigihînin saziyekê.

Dagirkerên faşîst pêşî bi berxwedanê di zindanan de birinên kûr girtin. Li ser birçîn zindanan ala berxwedanê bi serfirazî pêl da.

Bi Hilpişkîna 15'ê Tebaxê ya dirokî Partiya me PKK, sistem û pilana ku faşîzmê dixwest serdest bike, perçiqand. Pêşemîn li Kurdistanê, faşîzma 12'ê Êlûnê diwarên bê lerz li pêşîya xwe dit.

Di salên paşê de şerê me yê rizgariya netewî her çû kozên nuh bi destan anî. Di sala 1987'an de dagirkeriya Tirkî şerê taybetî bi firehî dani pêşîya xwe, lê Partiya me hemû pîlan serjêr bir. Di her sala nuh de şerê me yê rizgariyê di koçberên pêşketitir de ber bi pêş ve çû. Li ser vî bîngê têkoşîna me fêrên xwe zêdetir kir û bi piştgiya girsên gel kete sala 1989'an.

Sala 1989'an ger jî bo Partiya me ger jî ji bo dijmin heya bû gotin pêwîst bû. Dijmin dixwest di vî salê de biserkeve. Lê şerê me yê rizgariya netewî di serî de li Botanê, li hemû herêmên Kurdistanê yê weke Amed-Çewlik, Serhedan, Xerzan, Wan, Semsûr, Mêrdin, Çolameg û Dêrsimê bi cih bû. Botan bû eniya bîngêhî ji bo şerê me.

Ji ber pêşveçûnê li Kurdistanê dagirkerên Tirk, ezbeniyên wan imperyalîst û hêzên hevxebar bizdîyan. Weke perçêkî şerê taybetî yê li navnetewan, daweya PKK li Almanyaya Rojava derkete holê.

Pilana şerê rizgariya netewî bi girani giha karvaniya xwe. Şerê me yê şoreşgerî bû nîrxekî pîroz. Bi taybetî sala 1989'an, hemû salên '80'an, bi serfiraziya şerê me li paş man. Têkoşîna me li ser bîngê serfiraziyê dikeve salên '90'an. Niha gelê me ji aliyê eniyên politîkî, psikolojîkî û dilêriyê xwedîyê vebûneke gelekî xurt e. Pêşî di giyanî de, gelê me di karvaniyê de gavên serhildanê jî avêtîye. Li kêleka têkoşîna çekdari ya şoreşa me, koteka girsên gel di politikayê de jî bûye sixletekî naverokî.

Şerê me yê şoreşgerî bi serkeftinê mezin dikeve salên '90'an. Otorîteya Partî, Enî û Artêşa me li Kurdistanê bûye rastîya karvanî. Girsên gel di bin vî otorîteyê de xwe digihînin himêki potansiyalî yê mezin.

Di serî de militanên Partiyê û serleşkerên me, heke her welatparêzek rast hunera şerî bixebitîne û xwedî li delametên xwe derkeve, eşkereye ku mîzgîniya serkeftinê jî, wê bibe hevîya nêzik. Bawerîya me ewe, ku her mirovekî me wê xebata xwe bi şahîyêke mezintir pêşvebibe. Gava em niha saleke serfiraziyê li paş dihêlin, ji niha ve em dibêjin, serfiraziyê salên '90'an jî bo me tevan pîroz bin! Hevîyên me gelekî mezin in û em dîzanin, sala 1990'an jî, wê ji bo me bibe sala serfiraziyê xurt!